

Elinvoimavaliokunta

KOKOUSAIKA 11.10.2023 klo 17:00

KOKOUSAIKKA Valtuustosali

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Läsnäolijat	1
30 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
31 § Pöytäkirjan tarkastajat	3
32 § Käsittelyjärjestys	4
33 § Elinvoima ja edunvalvonta Kymenlaaksossa	5
34 § Kotkan keskustojen elinvoima	6
35 § Toimenpiteet perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkossa	7
- FCG Kotkan palveluverkko 02052023 valmis versio	18
- Lapsivaikutusten arviointiraportti	91
- Jyty Kotka ry:n vastaus lausuntopyyntöön Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksestä	108
- Etelä Kymenlaakson JHL ry; lausunto Kotkan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksestä;	109
- Lausunto palveluverkosta 2023; OAJ:n Kotkan opettajien paikallisyhdistys ry	111
- SuPerin Kotkan ao 707 lausunto; Kotkan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys Kouluverkkoselvitys	112
- Tehyn Kotkan seudun ammattiosaston hallituksen vastaus Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen ja opetustoimen esittämään lausuntopyyntöön koskien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen raporttia	114
- Kotkan vammaisneuvoston lausunto Kotkan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksestä	115
- Nuorisovaltuuston kommentti palveluverkkoselvitykseen	117
- Palveluverkkokyselyn tulokset; huoltajat ja kuntalaiset	119
- Palveluverkkokyselyn tulokset; henkilöstö	127
- Hyvinvointilautakunnan lausunto Kotkan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksestä	134
36 § Elinvoimavaliokunnan itsearviointi kaudesta 2022-2023	139
Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	140

KOKOUSAIKA	Keskiviikko 11.10.2023 klo 17.00–18.55	
KOKOUSAIKKA	Valtuustosal	
OSALLISTUJAT Päätöksentekijät	Bardy Johan Lehtonen Olli Almgren Mikko Brofors Riina Iivonen Tommi Klemola Riitta Koski Matti Montonen Tiina Nikkinen Mika Pekkola Petri Sibakoff Samuli Paananen Joel	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen ” ” ” ” ” ” ” ” ” Minna Suomen varajäsen
Muut osallistujat	Hirvonen Pasi Virtanen Sami Hauha Mikko Van der Steen Ilari Sirviö Esa Vanhala Toni Rauhala Nina Koiranen Halla Härkönen Niina Pippola Jarkko Liukkonen Raili	valtuuston puheenjohtaja kaupunginhallituksen puheenjohtaja kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan pj, poistui klo 17.54 § 34 tarkastuslautakunnan pj kaupunginjohtaja kehitysjohtaja sihteeri nuorisovaltuuston edustaja toiminnanjohtaja, Kotkan kauppatie ry Kymenlaakson kauppakamarin kaupan alan valiokunnan pj varhaiskasvatusjohtaja
Poissa	Suomi Minna Vilki Jukka Hurtta Pia Kekarainen Matti Tanska Jukka	jäsen hyvinvointilautakunnan pj kaupunkirakennelautakunnan pj ympäristölautakunnan pj opetustoimenjohtaja
ALLEKIRJOITUKSET	Puheenjohtaja Johan Bardy	Sihteeri Nina Rauhala
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	Todetaan	Pykälät 30–36
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Kotkassa 16.10.2023	
Pöytäkirjan tarkastajat	Mika Nikkinen	Petri Pekkola
PÖYTÄKIRJA YLEI- SESTI NÄHTÄVÄNÄ	Yleinen tietoverkko: www.kotka.fi/esityslisat 17.10.2023	
	Sihteeri	Nina Rauhala

30 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä		
-------------------------------	--	--

31 § Pöytäkirjan tarkastajat

Tarkastusvuorossa ovat Mika Nikkinen ja Petri Pekkola.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Mika Nikkinen ja Petri Pekkola.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä		
-------------------------------	--	--

32 § Käsittelyjärjestys

Hyväksytään listan mukaisena.

Hyväksyttiin listan mukaisena.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä		
-------------------------------	--	--

D/4103/00.04.02/2023

33 § Elinvoima ja edunvalvonta Kymenlaaksossa

Elva 11.10.23 § 33

Valmistelija: Kehitysjohtaja Toni Vanhala, p. 040 512 3356

Esittelyteksti: Kymenlaakson kauppakamarin Kaupan alan valiokunnan puheenjohtaja Jarkko Pippola esittelee asiaa.

Esittelijä: Puheenjohtaja Johan Bardy

Ehdotus: Elinvoimavaliokunta merkitsee esittelyn tiedoksi.

Päätös: Elinvoimavaliokunta päätti merkitä esittelyn tiedoksi.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL § 136)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

D/4102/00.04.02/2023

34 § Kotkan keskustojen elinvoima

Elva 11.10.23 § 34

Valmistelija: Kehitysjohtaja Toni Vanhala, p. 040 512 3356

Esittelyteksti: Kotkan kauppatie ry:n toiminnanjohtaja Niina Härkönen esittelee asian.

Esittelijä: Puheenjohtaja Johan Bardy

Ehdotus: Elinvoimavaliokunta päättää merkitä esittelyn tiedoksi.

Päätös: Elinvoimavaliokunta päätti merkitä esittelyn tiedoksi.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL § 136)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

D/4/12.00.01/2023

35 § Toimenpiteet perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkossa

Kasko 20.9.2023 § 68

Valmistelija: Varhaiskasvatusjohtaja Raili Liukkonen, puh. 0400 556 296
Opetustoimenjohtaja Jukka Tanska, puh. 040 037 1396

Tiivistelmä: Päätösehdotuksessa tehdään tiiviit esitykset aiempaan FCG:n palveluverkkoselvitykseen ja sen päivityksessä vuonna 2023 esiin tulleisiin ja ratkaisuja vaativiin asioihin. Päätösehdotuksessa huomioidaan myös palveluverkkoselvitystyön ohjausryhmässä esiin noussut kuudesluokkalaisten sijoittamista koskeva kysymys sekä elokuussa toteutetun palveluverkkokyselyn tulokset.

Esittelyteksti: Kotkan kaupungin väestöennuste on laskeva. Syntyvät ikäluokat ovat olleet edellisiä ikäluokkia pienempiä, jonka takia kaupungin lasten kokonaismäärä vähenee, ikäryhmät ovat aiempaa pienempiä ja lasten suhteellinen osuus kaupungin koko väestöstä supistuu. Kaupungista muutetaan merkittävästi enemmän pois kuin kaupunkiin muuttaa uusia asukkaita. Edellisen takia perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoa tulee kehittää pitkäjänteisesti.

Loppukesän ja alkusyksyn 2023 lausuntoaineisto täydentyi Nuorisovaltuuston kannanotolla 23.8.2023. Nuorisovaltuusto tuo esiin huolensa muuttotappiokunnan maineen vahvistumisesta, kun lasten luku kaupungin väestössä vähenee ja täten palveluverkko oletettavasti kapenee. Nuorisovaltuuston mielestä on hienoa, että oppilaitosten tilojen puutokset ja esimerkiksi sisäilmaongelmat on otettu vakavasti, ja Kotkaan rakennetaan uusia kunnostettuja kouluja. Oppilaitoksia rakentaessa on tärkeää huomioida myös tarpeeksi tilavat luokkatilat. Myös ryhmäkokoihin on säästöistä huolimatta kiinnitettävä huomiota, jotta ne palvelevat parhaansa mukaan jokaista oppijaa. Nuorisovaltuuston mielestä pääasia, että jokainen lapsi ja nuori saa kulkea koulutiensä terveessä oppilaitoksessa, jossa oppiminen on turvallista ja yksilöiden tarpeiden mukaista.

Kesäkuussa pyydetty lausunnot Elinvoimavaliokunnalta sekä Hyvinvointi-että Kaupunkirakennelautakunnilta saataneen syys-lokakuun 2023 kulussa.

Elokuussa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen huoltajat sekä kuntalaiset saivat vastata kyselyyn, jossa vastaajat saivat valita viisi sellaista asiaa, mitä he pitävät tärkeimpinä varhaiskasvatuksen palveluverkkoa suunniteltaessa. Tärkeimpänä pidettiin, että varhaiskasvatuksen tilat ovat terveet ja turvalliset ja tärkeänä pidettiin myös, että lapsi saa laadukasta varhaiskasvatusta. Vastaajat pitivät tärkeänä, että varhaiskasvatuspaikkoja on riittävästi ja lapsi menee mielellään päiväkotiin, perhepäivähoitoon tai esiopetukseen.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Myös varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan sijaintia ja perheen mahdollisuutta saada haluamansa varhaiskasvatuspaikka lapselleen pidettiin tärkeänä. Perusopetuksen palveluverkkoa suunniteltaessa tärkeimpänä pidettiin laadukasta opetusta, tervettä koulurakennusta ja ryhmäkokoja. Myös lasten ja nuorten hyviä kaverisuhteita ja koulun sijaintia pidettiin tärkeänä.

Kyselyn mukaan lasten määrän vähenemisen vuoksi palveluverkkoon tehtävät muutokset ja päiväkotien väheneminen vaikuttaisi vastaajien mielestä lapsiin paljon (55 %) tai jonkin verran (36 %). Eniten huolta herättää, että ryhmäkoot kasvavat. Myös lapsen varhaiskasvatus tai esiopetuspaikan sijainnin muuttuminen ja matkojen piteneminen herättävät huolta. Huolta on myös varhaiskasvatuksen laadun heikkenemisestä ja siitä, että perheet eivät saa toivomaansa varhaiskasvatuspaikkaa ja/tai -muotoa. Perusopetuksessa suurin huoli liittyy ryhmäkokojen kasvamiseen. Eniten huolta herättää koulumatkan piteneminen. Opetuksen laadun heikkeneminen, lapsen ja nuoren kaverisuhteisiin liittyvät muutokset ja kiusaaminen herättävät myös huolta.

Mahdolliset muutokset varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoon nähdään merkityksellisenä Kotkan vetovoimaisuudelle. Asuinalueiden arvostuksen menettäminen ja alueellisen epäoikeudenmukaisuuden kasvamisen korostuvat näkökulmissa. Asuinalueiden todetaan kuihtuvan, jos palvelut viedään pois. Todetaan, että lapsiperheiden huomioiminen ja lapsista huolehtiminen tuo Kotkalle positiivista mainetta ja vähentää mahdollisesti muuttotappiota. Avoimissa vastauksissa tuotiin esille myös joidenkin yksittäisten koulujen säilyttämistä koskevia näkökulmia. Muina huolina todettiin isojen koulujen aiheuttavan suurempia ongelmia oppimiseen, oppimisen tukeen ja muiden asioiden suhteen sekä toiminnan laatuun. Erityisenä huomiona avoimissa vastauksissa oli huoli pienryhmien lakkauttamisesta ja erityisen tuen saamisen vaikeutumisesta, jos palveluverkkoon tehdään muutoksia. Huolta aiheuttaa myös turvattomuus koulussa ja koulumatkalla. Myös julkisen liikenteen riittämättömyys ja toimimattomuus huolestuttavat. Avoimissa vastauksissa tuodaan esiin pätevän ja osaavan opetus- ja kasvatushenkilöstön saatavuus ja jaksaminen. Laadukas varhaiskasvatus ja opetus ei ole kiinni tiloista, vaan henkilökunnasta vastauksissa todetaan.

Huolten lisäksi avoimissa vastauksissa tuodaan esiin myös toisenlaista näkökulmaa. Todetaan, että koska talouden tilanne on huono, se edellyttää toimenpiteitä. Se, että ei uskalleta luopua mistään, ei auta mitään. Palveluverkon supistaminen voi taata olemassa oleviin yksiköihin riittävästi resursseja laadukkaaseen toimintaan. Todetaan myös, että säästöjä tulee ensin hakea yhdistämällä kaupungin omia toimistoja ja toimipisteitä, sitten vasta palveluverkkoa muuttamalla.

Tulevaisuudessa lasten varhaiskasvatuspaikassa tai koulussa voisi mahdollisesti olla hyvin eri-ikäisiä lapsia ja nuoria, esimerkiksi varhaiskasvatusikäisiä, esiopetusikäisiä, alakoululaisia, yläkoululaisia ja lukiolaisia. Vastaa-jia pyydettiin arvioimaan, miten se vaikuttaisi lasten ja nuorten elämään. Suurin osa vastaajista (83 %) ajatteli sen vaikuttavan paljon tai ainakin jonkin verran.

Vastaa-jia pyydettiin arvioimaan, mikä olisi kohtuullinen matka varhaiskasvatuspaikkaan. Suurin osa vastaajista totesi, että kohtuullinen matka olisi 1–3 kilometriä. Palveluverkkoselvityksessä esitetään, että peruskoulujen oppilaaksiottoalueita tulee tarkastella viimeistään 2025. Vastaa-jilta kysyttiin, millaisia asioita on tärkeä huomioida näitä alueita määriteltäessä. Tärkeimpinä asioina nähtiin, että koulumatka on turvallinen kulkea, koulupäivän ja koulumatkan pituus pysyvät maltillisina. Vastaa-jilta pyydettiin myös näkemyksiä siitä, tulisiko 6. luokkalaisten koulunkäynti järjestää alakoulussa vai yläkoulussa. Suurin osa vastaajista kokee, että 6. luokkalaisten koulunkäynti tulisi järjestää alakoulussa (82 %).

Elokuussa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen **henkilöstölle** lähetettiin myös palveluverkkoa koskeva kysely vastattavaksi. Vastaa-jia pyydettiin nimeämään, mitkä ovat heidän mielestään kolme (3) tärkeintä asiaa, jotka pitäisi huomioida sopeutettaessa ja kehitettäessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa. Tärkeimpänä asiana henkilöstö kokee, että ryhmä- ja luokkakoot pysyvät maltillisina. Tärkeää on myös, että päiväkodit ja koulut ovat terveellisiä ja turvallisia. Kolmantena tärkeänä asiana pidetään, että lapset saavat laadukasta varhaiskasvatusta ja opetusta.

Henkilöstä kysyttiin, mitä asioita tulisi erityisesti ottaa huomioon pohdittaessa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon tulevaisuutta. Henkilöstön vastauksissa todetaan, että alueellinen saatavuus tulee turvata. Palvelujen tulee jatkossakin olla lähellä lapsia ja perheitä sekä eri puolilla kaupunkia tulee olla niitä saatavilla. Varhaiskasvatuksen yksiköiden ja koulujen tilojen tulee olla turvallisia ja mahdollistaa monipuolinen käyttö. Niin sanottuja seinättömiä kouluja ei tule rakentaa, mutta tilojen on tärkeää olla muunneltavissa erilaiseen toimintaan. Huomio tulisi kohdentaa riittäviin neliöihin. Tarjolla tulisi myös olla jatkossakin pieniä päiväkoteja, joissa kodinomaisuus toteutuu. Henkilöstö pitää tärkeänä pieniä ryhmä-, yksikkö- ja koulujen kokoja. Riittävien tukitoimien tarjoamista pidetään tärkeänä. Henkilöstön saatavuudesta, osaamisesta ja riittävästä resurssista tulee huolehtia. Henkilöstö kokee myös tärkeänä, että heitä kuullaan ja heillä olevaa arjen tietoa hyödynnetään.

Palveluverkkoselvityksessä esitetyn mukaisesti kahden koulun (Hovinsaari ja Tavastila) toiminnan jatkaminen tulee ottaa kriittiseen tarkasteluun vuodesta 2025 oppilasmäärien vähenemisen takia. Vastaa-jia pyydettiin arvioimaan, minkä kokoinen koulu mahdollistaa hyvän ja laadukkaan oppimisen. Vastaa-jista 75 % ajattelee, että se toteutuu 100–500 oppilaan koulussa.

Selkeästi suurin huoli liittyy suurien yksiköiden perustamiseen ja ryhmäkojen kasvamiseen. Huolena nähdään opetuksen laadun ja tason laskemi-

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

nen sekä henkilöstön jaksaminen. Tuen saaminen sitä tarvitseville lapsille, pienryhmien lopettaminen ja samanaikaisesti riittämättömät resurssit lisäävät huolta. Myös lasten pitenevät koulumatkat aiheuttavat henkilöstölle huolta.

Henkilöstö pitää tärkeänä aitoa keskustelua, avointa tiedottamista ja henkilöstön toiveiden kuulemistä. Tarvittavien muutosneuvottelujen suunnitelmallinen läpivienti tuettuna koetaan tärkeänä. Päättäjien vierailuja kouluille ja päiväkoteihin toivotaan arjen ymmärryksen lisäämiseksi. Henkilöstä toivoo tulevien muutosten tueksi monenlaisia tukitoimia. Henkilöstöä huolestuttaa myös mahdollisten muutosten seurauksena lomautukset, irtisanomiset ja työntekijöiden siirtely yksiköistä toiseen. Osa vastaajista toteaa alueellisten vaikutusten olevan merkittäviä, jos päiväkotia tai koulua ei ole.

Kyselyssä tulee esille, että tulevaisuudessa varhaiskasvatuksen yksiköiden ja koulujen rakentaminen tulee toteuttaa asuinalueiden solmukohtiin. Henkilöstö toivoo avointa päätöksentekoa ja järkeviä ratkaisuja, jotka huomioivat lasten etua. Hyvin perustelluilla, lapsiystävällisillä ratkaisuilla turvataan Kotkan vetovoimaisuutta.

Liitteet:

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys/Raportti
2.5.2023

Lapsivaikutusten arviointi, Palveluverkko toukokuu 2023

Ammattiliitto Jyty/ JYTY KOTKA RY

Etelä-Kymenlaakson JHL ry

OAJ:n Kotkan opettajien paikallisyhdistys ry

Super AO 707

Tehyn Kotkan seudun ammattiosasto 406

Vammaisneuvosto

Nuorisoparlamentti

Palveluverkkokyselyn tulokset

Toimenpiteet perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkossa

Hyvinvointilautakunnan lausunto Kotkan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksestä

Esittelijä:

Opetustoimenjohtaja Jukka Tanska

Ehdotus:

Esityksissä on otettu kantaa FCG:n tekemiin ehdotuksiin ja palveluverkko-työn ohjausryhmän esille tuomiin kysymyksiin ja näkökohtiin liittyen kundesluokkalaisten sijoittamista perusopetusyksiköihin.

Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta päättää hyväksyä oheiset päätösesitykset koskien perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoa sekä lähettää lautakunnan päätöksen edelleen käsiteltäväksi kaupunginhallitukseen ja kaupunginvaltuustoon.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Varhaiskasvatus:

Varhaiskasvatuksen palveluverkko säilytetään kattavana niin, että kaupungin eri osissa varhaiskasvatuksen saavutettavuus eri liikennevälinein on mahdollista. Lasten määrän kehitystä ja syntyvyyttä seurataan. Uusimman Hyvinvointialueelta saadun tiedon mukaan vuonna 2023 kotkalaisia lapsia syntyy 242 lasta. Määrä on keväällä 2023 saatua ennustetta (255) alempi. Verrattuna edelliseen vuoteen 2022, jolloin kotkalaisia lapsia syntyi 303, syntyy vuonna 2023 61 lasta vähemmän kuin edellisvuonna.

Päiväkotikiinteistöjen kuntoa seurataan, huoltotoimet toteutetaan oikea-aikaisesti ja kiinteistöissä toteutetaan tarvittavat peruskorjaukset, jos kiinteistössä jatketaan toimintaa. Peruskorjauksia ja niiden toteutusvuotta ei ole erikseen mainittu kaikkien päiväkotien kohdalla alla olevassa taulukossa. Karhulan alueen päiväkotiverkon osalta oletuksena on, että vanhoja varhaiskasvatuksen yksiköitä korvaavan uuden päiväkodin (myöh. "Karhulan uudisrakennus") rakentaminen toteutetaan 2025–2026 Rauhalan koulun alueelle.

Uusia päiväkoteja suunniteltaessa otetaan huomioon tilojen käytettävyys ja ryhmäkokojen muunneltavuus mm. inklusion toteutumisen näkökulmasta.

Päiväkoti	Toimenpide-esitys
Lankilan päiväkot	ei toimenpiteitä
Malmingin päiväkot	suunniteltu peruskorjaus vuosina 2024–25 toteutetaan
Meripirtin päiväkot (vanha rak.)	ei toimenpiteitä
Meripirtin päiväkot (uusi rak.), vuoropäiväkot	ei toimenpiteitä
Metsolan päiväkot	Vuonna 2025 käynnistetään peruskorjauksen suunnittelu tai nykyisen päiväkotikiinteistön korvaavan tilan tarveselvitys. Mahdolliseen tarveselvitykseen liitetään Hovinsaaren alueen varhaiskasvatustarve. Peruskorjauksella / korvaavan kiinteistön sijoittumisella turvataan palveluverkon kattavuus Hovinsaari-Metsola alueella.
Hovinsaaren päiväkot	Luovutaan nykyisistä tiloista v.2025 elokuussa. Toiminta siirtyy lähipäiväkoteihin Kotkansaarella ja Metsolassa. Metsolan päiväkodin peruskorjauksen tai nykyisen päiväkotikiinteistön korvaavan tilan tarveselvityksen suunnitteluun liitetään Hovinsaaren varhaiskasvatustarpeen selvitys. Kiinteistön sijoittumisen suunnittelussa huomioidaan palveluverkon kattavuus. Tämä ehdotus pohjautuu siihen, että kaikki nyt toiminnassa olevat päiväkodit Kotkansaari-Hirssaari alueella jatkavat toimintaansa. Jos palveluverkossa ko. alueella tapahtuu yllättäviä muutoksia, tulee tarveselvitys käynnistää välittömästi. Samassa aikataulussa elokuussa 2025 Hovinsaaren esioppilaat sijoittuvat joko Haukkavuoren esiopetuksen tai Metsolan esiopetuksen yhteyteen Hovinsaaren koulun toiminnan päättyessä.
Metsäkulman päiväkot	toimii rakennuksessa, jonka peruskorjaamiseen ei ole syytä ryhtyä rakennuksen ominaisuudet huomioiden, toiminta siirtyy Karhulan uudisrakennukseen vuonna 2026
Raitin päiväkot	on pidennetyn hoidon yksikkö Karhulassa (avoinna klo 5–22.30), toiminut väliaikaisessa väistötilassa 02/2019 alkaen (n.5v) toiminta siirtyy Karhulan uudisrakennukseen vuonna 2026
Rauhalan päiväkot	toiminta siirtyy Karhulan uudisrakennukseen vuonna 2026, tähän Rauhalan pk:n puurakennukseen siirtyy Karhulan avoimen varhaiskasvatuksen toiminta.
Otsonkallion päiväkot	ei toimenpiteitä
Pihkoon päiväkot	ei toimenpiteitä
Sateenkaaren päiväkot	ei toimenpiteitä, peruskorjaus tehty v.2023
Kanervan päiväkot	ei toimenpiteitä, peruskorjaus tehty v. 2022
Tavastilan päiväkot	pysyy toistaiseksi, palveluntarvetta alueella seurataan
Utumetsän päiväkot	ei toimenpiteitä
Helilän päiväkot	seurataan palvelutarpeen kehittymistä Karhulassa, tilasta luovutaan palvelutarpeen supistuessa
Kotilon päiväkot	ei toimenpiteitä
Hovinpuiston päiväkot	ei toimenpiteitä
Katariinan päiväkot	ei toimenpiteitä
Kaunismaen päiväkot	väliaikainen vuokratila vuoteen 2026 saakka, toiminta siirtyy Karhulan uudisrakennukseen (mahdollista käyttää vuokrasopimusta jatkamalla pidempään, mikäli tarve vaatii)
Korkeakosken päiväkot	ei toimenpiteitä, toteutetaan peruskorjaus rakennuksen vaatimana ajankohtana
Käpylän päiväkot	toiminta siirtyy Karhulan uudisrakennukseen, kun lapsimäärän puolesta mahdollista
Velhon päiväkot	pysyy toistaiseksi; toiminnan jatkumiseen vaikuttaa Karhuvuoren alueen lapsimäärän kehitys ja yksityinen varhaiskasvatuksen palvelutuotanto alueella

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Varhaiskasvatuksen palveluverkkopäätöksissä tulee huomioida, että nyt varhaiskasvatuksen palveluverkkoa täydentää kuusi yksityisten toimijoiden ylläpitämää päiväkotia. Tämän hetken tiedon mukaan kaikki yksityiset päiväkodit ja ruotsinkielinen esiopetus jatkavat toimintaansa edelleen nykyisissä tiloissaan. Yksityisten toimijoiden palvelutoiminnan jatkamista koskevat päätökset vaikuttavat kunnan toimintaan siten, että lopullinen vastuu varhaiskasvatuksen järjestämisestä tarvetta vastaavasti on kunnalla. Yksityisen varhaiskasvatuksen suhteellinen osuus varhaiskasvatuspalveluista toteutuu kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti. Nyt voimassa oleva päätös on, että 15 % varhaiskasvatuspalvelusta on yksityisten toimijoiden toteuttamaa.

Talousvaikutukset

Talousvaikutukset kohdentuvat tasearvoina niihin omiin tiloihin, joista luovutaan sekä vuosivuokran maksun päättymisenä tiloihin, joissa varhaiskasvatus toimii vuokralla. Metsäkulman päiväkodin tasearvo on 31.12.2022 tiedon mukaan 133 152 €. Vuosivuokrat Raitin väistötilasta, Kaunismäen päiväkodista sekä Hovinsaaren päiväkodista ovat yhteensä n.430 776 €/v vuoden 2022 vuokratkustannusten mukaan. Päiväkotien toimintojen yhdistämisellä on vaikutusta talouteen myös kiinteistönhoidon ja tukipalvelujen kustannuksia alentaen.

Henkilöstövaikutukset

Toimintansa vuonna 2025 lopettavassa Hovinsaaren päiväkodissa ja esiopetuksessa työskentelevä vakinainen henkilöstö siirtyy varhaiskasvatuksen muihin toimipisteisiin. Muutosneuvottelut aloitetaan hyvissä ajoin vuoden 2024 syksyllä. Raitin, Metsäkulman, Kaunismäen ja Rauhalan päiväkotien vakinaisen henkilöstön on suunniteltu siirtyvän uuteen Karhulan päiväkotiin, joka korvaa ko. päiväkotien toiminnan.

Perusopetus:

Hovinsaaren koulu

Esitetään Hovinsaaren koulun yhdistämistä yleisopetuksen oppilaiden osalta Langinkosken kouluun ja Kotkansaaren kouluun lukuvuodesta 2025–2026 alkaen. Muutosta varten Langinkosken ja Kotkansaaren koulujen yleisopetuksen oppilaaksiottoalueet määritellään vuonna 2024. Hovinsaaren koulun muut toiminnot sijoitetaan seuraavasti: pienryhmäopetus siirretään Kotkansaaren kouluun ja perusopetukseen valmistava opetus Langinkosken kouluun. Hovinsaaren henkilöstö siirtyy Langinkosken ja Kotkansaaren kouluihin. Tarkempi muutossuunnitelma tehdään yhteistyössä koulujen henkilöstön kanssa vuonna 2024. Ratkaisu voi vaikuttaa Hovinsaaren kiinteistön investointitarpeeseen vähentävästi (toimitilahallinnon arvio 1,1–1,4 meur 2025 eteenpäin. Ratkaisu voi vaikuttaa myös peruskorjausten (*peruskorjaus LVIS-tekniikkaan ja vesikatto, kustannustaso 2023, alv 0 %*) aikaiseen väistötilatarpeeseen ja kustannuksiin (toimitilahallinnon arvio 0,3–1,0 meur).

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Nykyisen koulukiinteistön noin 400 000 euron vuosivuokra vapautuu muuhun käyttöön.

Tavastilan koulu

Tavastilan koulun oppilasikäluokkien pieneneminen toteutuu ennusteiden valossa kiihtyen lukuvuodesta 2027–2028 alkaen. Alustavien tiedustelujen kuntarajat ylittävälle perusopetusyhteistyölle ei tällä hetkellä ole kysyntää, mutta asia on jo nyt valtakunnallisesti ajankohtainen ja yhteistyön mahdollisuuksiin ja muotoihin on syytä palata uudemman kerran vuonna 2026. Esitetään, että Tavastilan koulun toiminta jatkuu toistaiseksi ja kehitystä seurataan siten, että jatko ratkaistaan oppilasmääräkehityksen niin vaaties- sa vuonna 2027.

Pihkoon koulu

Selvityksen ennusteiden mukaan Pihkoon koulun oppilasikäluokkien piene- neminen toteutuu jo lukuvuodesta 2024–2025 alkaen voimistuen edel- leen kymmenluvun lopulla. FCG ehdottaa palveluverkkoselvityksen rapor- tissaan, että 6. vuosiasteen oppilaat palautettaisiin Pihkoon kouluun. Esitetään, että lukuvuodesta 2025–2026 alkaen omat oppilaat jatkaisivat 6. vuosiasteen opintonsa lähikoulussaan ja Pihkoo näin toimisi jatkossa (esi, 1–6) kouluyksikkönä.

Arvioitu kasvava oppilasvaikutus on keskimäärin 15–20 oppilasta. Kyseiset oppilaat ovat vastaavasti pois 6. vuosiasteen osalta Langinkosken yhte- näiskoulun vahvuudesta. Samaiset oppilaat siirtyvät kuitenkin vuotta myö- hemmin opiskelemaan yläkoulun 7. vuosiasteelle Langinkosken yhtenäis- kouluun.

Pihkoon koulussa ratkaisuun liittyy henkilöstövaikutuksia. Pihkooseen siir- tyy yksi luokanopettaja Langinkosken koululta. Tarkempi muutossuunnitel- ma tehdään yhteistyössä koulujen henkilöstön kanssa vuonna 2024. Rat- kaisulla ei ole merkittäviä talousvaikutuksia. Pihkoon koulun luokkatilat on mitoitettu viiden luokka-asteen mukaan, joten 6. luokka-asteen mukaantulo vaikuttaa tilankäyttöön, esim. yhdysluokkaratkaisun muodossa.

Karhulan koulukeskus ja Helilän koulun kuudesluokkalaiset

Karhulan uusi koulukeskus on parhaillaan suunnittelutyön alaisena. Koulu- keskus rakennetaan 2025–2027 siten, että se otetaan käyttöön lukuvuoden 2027–2028 alkaessa.

Esitetään, että Karhulan koulukeskus mitoitetaan ja suunnitellaan Helilän ja Karhulan koulujen perusopetuksen 7.–9. vuosiluokille. Lukuvuodesta 2027–2028 alkaen Helilän koulussa nykyisin opiskelevat kuudennen vuosi- asteen oppilaat jatkavat tuolloin 6. luokan opintojaan omissa lähikouluis- saan ja siirtyvät myöhemmin koulukeskukseen 7.–9. opintoihin.

Ratkaisulla on henkilöstövaikutuksia liittyen tuolloisten 6. luokkalaisten opetukseen elokuusta 2027 alkaen. Tarkempi muutossuunnitelma teh- dään yhteistyössä koulujen henkilöstön kanssa vuonna 2026.

Talousvaikutusten osalta todetaan, että hankkeen nykyisen laajuuden supistaminen noin sadalla oppilaspaikalla (6. vuosiaste) arvioidaan koulukeskuksen investointitarpeen pienentyvän tarkennetun kustannusarvion mukaan noin 1,0–1,2 meur. Kustannusarvion suunnitteluratkaisussa tilojen pienentymisen on arvioitu olevan noin 400 m². Suunnittelu jatkuisi arkkitehtikilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta halutulla rakentamisen aikataululla, jossa rakentaminen voisi alkaa 2025. Nyt esitettävässä suunnitteluratkaisussa uudisrakennuksen eteläisin siipiosa tehdään kaksikerroksisena (alkuperäisessä suunnitelmassa kolmikerroksinen). Muiden uudisosan siipien tilojen sijaintiin ja mitoittamiseen muutos ei vaikuttaisi. Tarkennetun kustannuslaskennan mukaan vaikutus kokonaisinvestointiin olisi 1,0–1,2 meur. FCG:n esityksessä tilojen investoinnin pienentyminen oli arvioitu suuruusluokassa 2,8–3,8 meur, pohjautuen noin 1000 m²:n pienentymiseen (10 m²/oppilas *100 oppilasta) ja rakennuskustannuksina 2800–3800 €/m².

Uusia koulurakennuksia suunniteltaessa otetaan huomioon tilojen käytettävyys ja ryhmäkokojen muunneltavuus mm. inklusion toteutumisen näkökulmasta.

Kuudesluokkalaisten sijoittamiskysymys muiden koulujen osalta

Esitetään, että muiden kuin Pihkoota ja Helilää koskevien 6. vuosiasteiden sijoittelua ja tarvetta tarkastellaan myöhemmin 2020-luvun lopulla alakoulujen todellisen tilaväljyyden salliessa muutokset. Tuolloin huomioidaan kunkin koulun/koulukiinteistön vastaanottokyky, mikä voi näkyä mahdollisten sijoittamisten hieman erilaisina aikatauluina.

Mahdolliset ratkaisut edellyttävät tarkemman henkilöstöä koskevan muutossuunnitelman tekemistä yhteistyössä koulujen henkilöstön kanssa myöhemmin tarkentuvana ajankohtana.

Ruotsinkielisen perusopetus ja Kotka Svenska Samskola (KSS)

Ei esitetä muutoksia ruotsinkielisen perusopetuksen järjestämiseen Kotkassa. Mahdollista tilayhteistyötä koskevat keskustelut käynnistetään Kotka Svenska Samskola/ Kotka Svenska Samskolas Garantiförening rf:n kanssa vuonna 2024.

Englanninkielinen/kaksikielinen suomienglanti -opetus

Ei esitetä muutoksia englanninkielisen/kaksikielisen suomi-englanti-opetuksen järjestämiseen.

Peruskoulukoulujen oppilaaksiottoalueiden laajempi tarkastelu

FCG:n palveluverkkoselvitysraportissa todetaan, että oppilasikäluokkien pienentyessä tarve oppilaaksiottoalueiden laajempaan tarkasteluun on ajankohtainen 2020-luvun jälkimmäisellä puoliskolla.

Esitetään, että kaikkia perusopetuksen kouluyksiköjä koskeva oppilaaksiottoalueiden laajempi tarkastelu toteutetaan vuonna 2026. Ennen tätä voidaan tehdä ennakoivina toimenpiteinä pienempiä oppilaaksiottoalueiden rajoja koskevia muutoksia.

Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen tilayhteistyön lisääminen

Esitetään, että FCG:n ehdotuksiin opetustoimen ja varhaiskasvatuksen tilayhteistyön lisäämisestä 2020-luvun lopulla palataan vuonna 2027. Tarkasteltaessa varhaiskasvatuksen palvelujen sijoittamista Aittakorven ja Langinkosken koulujen yhteyteen on huomioitava mm. koulujen/koulutilojen vastaanottokyky, tarvittavat investoinnit rakennuksiin ja lähiympäristöön. Mahdolliset myöhemmin tehtävät ratkaisut kohdentunevat aikaisintaan lukuvuoteen 2029–30.

Muutosneuvottelut

Käytävät muutosneuvottelut koskevat kaikkia kouluissa ja päiväkodeissa työskenteleviä henkilöstöryhmiä. Tarkempi henkilöstöä koskeva muutossuunnitelma tehdään yhteistyössä henkilöstön kanssa ja YT-lain mukaiset muutosneuvottelut toteutetaan hyvissä ajoin.

Asian käsittely:

Hyvinvointilautakunnan lausunto 19.9.2023 Kotkan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksestä käytiin läpi ja lisättiin liitteisiin.

Jäsen Petri Pietiläinen esitti, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun. Palautuksen syyt:

- Tarvitaan Metsolan päiväkodin peruskorjauksen hinta-arvio ja Hovinsaaren päiväkodin uudisrakennuksen hinta.
- Tarvitaan selvitys, kumpi on päiväkodin paikkana parempi Metsola vai Hovinsaari.
- Tarvitaan uusi palveluverkkoselvitys, jossa lukio on mukana.
- Karhulan koulukeskuksen toteuttamisen yhtenä vaihtoehtona on ollut, että Helilän 6. luokkalaiset siirtyvät uuteen koulukeskukseen. Haluttiin tarkempi selvitys siitä, millaisia vaikutuksia on Kyminkartanon koulun ja Otsolan koulun 5. vuosiluokan jäädessä suorittamaan 6. vuosiluokkaa alakouluihin.

Jäsen Riikka Kinnunen kannatti jäsen Petri Pietiläisen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, esittelijän äänestys JAA ja jäsen Petri Pietiläisen esitys EI. Toimitettiin äänestys:

JAA

Kuusela Marko
Kuisma Minni
Välipakka Pentti

EI

Hauhia Mikko
Ahokas Minna
Blomberg Susanna
Haaksluoto Mikko
Harkko Mia
Hyytiäinen Alisa
Kinnunen Riikka
Peltonen Ville
Pietiläinen Petri
Sandelin Benedict

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Äänestyksen tulos oli: esittelijän esitys 3 ääntä ja jäsen Petri Pietiläisen esitys 10 ääntä, joten jäsenen äänestys voitti 3–10.

Päätös: Palautettiin uudelleen valmisteluun.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Elva 11.10.2023 § 35

Esittelyteksti: Varhaiskasvatusjohtaja Raili Liukkonen ja opetustoimenjohtaja Jukka Tanska esittelevät palveluverkkoselvitystä.

Esittelijä: Puheenjohtaja Johan Bardy

Ehdotus: Elinvoimavaliokunta käy keskustelun perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksestä ja päättää sen pohjalta mahdollisesti valmistella lausuntonsa asiassa.

Asian käsittely: Elinvoimavaliokunta kävi keskustelun palveluverkkoselvityksestä varhaiskasvatusjohtaja Raili Liukkosen esityksen pohjalta. Opetustoimenjohtaja Jukka Tanska oli estynyt.

Päätös: Elinvoimavaliokunta päätti, ettei se valmista lausuntoa asiasta.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

--	--	--

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys

Kotkan kaupunki

2.5.2023

2.5.2023

Sisällys

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys	6
1 Johdanto	6
1.1 Selvityksen rajaukset	7
1.2 Selvityksen toteuttaminen	7
2 Väestöennuste	9
2.1 Syntyvyyden vaikutus kaupungin väestökehitykseen	12
2.2 Muuton vaikutus kaupungin väestökehitykseen	13
3 Varhaiskasvatus	18
3.1 Kotkan 0-6-vuotiaat	18
3.2 Lapset äidinkielen mukaan	18
3.3 Varhaiskasvatuksen osallistumisasteet vuosina 2019–2022	19
3.4 Kotkan nykyinen varhaiskasvatuksen palveluverkko	19
3.4.1 Päivähoito	20
3.4.2 Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen laskennan erityispiirteitä	21
3.4.3 Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuotanto	22
3.4.4 Esiopetus	23
3.4.5 Perhepäivähoito	24
4 Perusopetus	26
4.1 Kotkan 7-15-vuotiaat	26
4.2 Nykyinen palveluverkko	26
4.3 Oppilasmäärän kehittyminen	27
4.3.1 Suomenkielinen perusopetus	28
4.3.2 Koulut ja niiden oppilasmäärät	28
4.3.3 Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus	31
5 Arviot varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeiden kehittymisestä	33
5.1 Arvio varhaiskasvatuksen palvelutarpeesta	33
5.2 Arvio suomenkielisen perusopetuksen palvelutarpeen kehittymisestä	34
5.3 Arvio ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen palvelutarpeen kehittymisestä	37

2.5.2023

5.3.1	Skenaario ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärien kehittymisestä	37
6	Rakennukset	39
6.1	Päiväkodit ja esiopetus.....	39
6.2	Perusopetus.....	42
6.3	Päiväkoti ja koulurakennusten kunto	45
7	Talous.....	48
7.1	Kotkan kaupungin palveluiden kustannukset verrokkikuntiin nähden	48
7.1.1	Varhaiskasvatuksen kustannukset	49
7.1.2	Esiopetuksen kustannukset	52
7.1.3	Perusopetus	55
8	Johtopäätökset	59
8.1	Ruotsin- ja englanninkielinen opetus.....	60
8.2	Varhaiskasvatus.....	62
8.3	Perusopetus.....	63
8.4	Karhula	63

Kuvat

Kuva 1	Kotkan kaupungin väestöennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022)	9
Kuva 2	Kotkan kaupungin 0-18-vuotiaiden ennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022).....	9
Kuva 3	Kotkan kaupungin 0-vuotiaiden ennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022).....	10
Kuva 4	Kotkan kaupungin 0-3-vuotiaiden, 4-5-vuotiaiden ja 6-vuotiaiden ennusteet vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022)	11
Kuva 5	Kotkan kaupungin 7-12-vuotiaiden, 13-15-vuotiaiden ja 16-19-vuotiaiden ennusteet vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022).....	12
Kuva 6	Kotkan kaupungin vuosina 2016-2022 syntyneiden lasten määrät vuoden 2022 lopussa (Kotkan kaupunki 2022; Tilastokeskus 10.2.2023)	13
Kuva 7	Kotkan kaupungin 0-19-vuotiaiden nettomuutto vuosina 2017-2021	15
Kuva 8	Kotkan kaupungin vuosina 2016-2022 syntyneet lapset tammikuun 27. päivänä 2023 (Kotkan kaupunki, Louhi paikkatietopalvelu/väestöweb)	18
Kuva 9	Kotkan kaupungin vuosina 2016-2022 syntyneiden lasten jakautuminen lapsen äidinkielen mukaan (Kotkan kaupunki 2022).....	19
Kuva 10	Kotkan kaupungin vuosina 2007-2022 syntyneet lapset tammikuun 27. päivänä 2023 (Kotkan kaupunki, Louhi paikkatietopalvelu/väestöweb)	26
Kuva 11	Kotkan kaupungin perusopetuksen vuosiluokkien 1-9 oppilasmäärät 20.9.2022 (Vipunen.fi 2.1.2023)	28
Kuva 12	Kotkan perusopetuksen oppilaitokset ja oppilasmäärät 20.9.2022 (Kotkan kaupunki 2023).....	30
Kuva 13	Kotka Svenska Samskolan oppilaat 20.9.2022 (Vipunen.fi, 2.1.2023).....	32

2.5.2023

Kuva 14 Perusopetuksen oppilasmäärän kehittyminen (Kotkan kaupunki/Louhi 2023)	34
Kuva 15 Kotkan kaupungin vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehittyminen	35
Kuva 16 Päiväkotien neliöt lasta kohden, jakajana käytetty 31.12.2021 lapsimäärätietoa (Kotkan kaupunki 2023).....	39
Kuva 17 Esiopetuksen käytössä olevien neliöiden määrä suhteutettuna lasta kohden, jakajana käytetty lapsimäärätieto 31.12.2021 (Kotkan kaupunki 2023)	40
Kuva 18 a ja b Perusopetuksen neliöt oppilasta kohden kouluittain lv. 2022-2023 (ylempi taulukko) ja lukuvuoden 2029-2030 oppilasennusteen mukaisena. Karhulan koulun neliöihin on laskettu mukaan Opintokeskus Karhun tilat.	43
Kuva 19 Hakalan ja Rauhalan yhdistetty oppilasennuste, jossa mukana esioppilaat ja erityisluokkien oppilaat	64
Kuva 20 Helilän ja Karhulan koulun ennuste nykyisellä oppilaskokoonpanolla.....	64
Kuva 21 Helilän ja Karhulan vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehittymisen ennuste.....	65
Kuva 22 Skenaariolaskelma Karhulan 7-9 vuosiluokkalaisten määrän kehittämisestä, kun mukana laskennallinen 60 oppilasta painotetussa opetuksessa	65

Taulukot

Taulukko 1 Kotkan kaupungin 0-6-vuotiaiden, 7-12-vuotiaiden, 13-15-vuotiaiden, 16-18-vuotiaiden ja 0-18-vuotiaiden ennuste ja suhteellisen osuuden muutos vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022).....	10
Taulukko 2 Kotkan kaupungin vuosina 2016-2022 syntyneiden ikäluokat ja ikäluokkien erotus suhteessa edelliseen ikäluokkaan	13
Taulukko 3 Kotkan kaupunkiin kohdistunut tulomuutto ikäryhmittäin vuosina 2012-2021 (Tilastokeskus 2023)	14
Taulukko 4 Kotkan kaupungista tapahtunut lähtömuutto ikäryhmittäin vuosina 2012-2021 (Tilastokeskus 2023).....	14
Taulukko 5 Kotkan kaupungin tulo- ja lähtömuuton erotus eli nettomuutto ikäryhmittäin vuosina 2012-2021 (Tilastokeskus 2023)	15
Taulukko 6 Kotkalaisten 0-14-vuotiden suurimmat nettomuuttotappiokunnat vuosina 2017-2021.....	16
Taulukko 7 Kotkalaisten 0-14-vuotiaiden suurimmat nettomuuttovoittokunnat vuosina 2017-2021.....	17
Taulukko 8 Kotkan kaupungin järjestämässä varhaiskasvatuksen päiväkotihoidon ryhmät ja ryhmissä olevat lapset syksyllä 2022* (Kotkan kaupunki 2022).....	20
Taulukko 9 Kotkan kaupungin päiväkotien ryhmät, lasten lukumäärät, lapset, joilla erityistarpeita ja laskennallinen lasten määrä ryhmää kohden (Kotkan kaupunki 2022)	22
Taulukko 10 Kotkan kaupungissa toimivat yksityisen varhaiskasvatuspalvelun palveluntuottajaa, heidän päiväkotinsa, ryhmien lukumäärä ja lasten jakautuminen ryhmiin iän mukaan (Kotkan kaupunki 2022)	23
Taulukko 11 Kotkan kaupungin järjestämän varhaiskasvatuksen esiopetuksen ryhmät ja ryhmissä olevat lapset syksyllä 2022 (Kotkan kaupunki 2022).....	24
Taulukko 12 Kotkan perhepäivähoito ja lapset iän mukaan (Kotkan kaupunki 2022)	25
Taulukko 13 Kotkan kaupungin ja Kotka Svenska Samskolan oppilasmäärien kehittyminen vuosina 2017-2021 ja näiden kahden ajankohdan oppilasmäärän erotus kouluittain (Vipunen.fi 24.11.2022).....	27
Taulukko 14 Kotkan kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilaat 20.9.2022 (Kotkan kaupunki 2023)	29
Taulukko 15 Kotkalaisten oppilaiden osuus koulun oppilasmäärästä.....	31
Taulukko 16 Arvio varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kehittämisestä vuodesta 2022 vuoteen 2028.....	33
Taulukko 17 Vuosittainen oppilasmäärän muutos.....	35

2.5.2023

Taulukko 18 Vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehittyminen lukuvuodesta 2022-2023 lukuvuoteen 2035-2036	36
Taulukko 19 Laskennallisten opetusryhmien määrä suhteutettuna oppilasmäärien kehittymiseen	36
Taulukko 20 Pyhtään kunnan toimittama arvio Pyttis Svenska Skolanin esi- ja perusopetuksen oppilasmäärän kehittämisestä lukuvuosina 2022-2023 – 2028-2029 (Pyhtään kunta 2023)	37
Taulukko 21 Kotkan kaupungin Primus ja Louhi paikkatietopalvelussa ruotsinkielisiksi määritellyt kotkalaiset lapset esitettynä oppilasmäärän kehittymisen muodossa (Kotkan kaupunki 2023)	38
Taulukko 22 Kotka Svenska Samskolan oppilasmäärän ennuste huomioiden pyhtäläiset ja 3 muuta muun kuntalaista vuosiluokkien 7-9 ennusteissa (Kotkan kaupunki ja Pyhtään kunta 2023)	38
Taulukko 23 Kotkan varhaiskasvatuksen yksiköiden tasearvot ja pinta-alat	41
Taulukko 24 Kotkan perusopetuksen koulut rakennusvuoden mukaan	42
Taulukko 25 Koulujen tilojen jakautuminen vuokranmaksun perusteiden mukaan (Kotkan kaupunki 2023) ..	44
Taulukko 26 Koulujen vuokrien jakautuminen toiminnan mukaan (Kotkan kaupunki 2023)	45
Taulukko 27 Kotkan kaupungin arvio päiväkotit ja koulurakennusten kunnosta (Kotkan kaupunki 2023)	46
Taulukko 28 Kotkan kaupungin nettokäyttökustannukset verrokkikuntiin verrattuna	48
Taulukko 29 Kotkan kaupungin nettokäyttökustannukset maakunnan muihin kuntiin ja lähikuntiin verrattuna	49
Taulukko 30 Varhaiskasvatuksen yhteenlasketut euroa per varhaiskasvatusikäinen lapsi kustannukset verrokkikuntiin verrattuna.	50
Taulukko 31 Varhaiskasvatuksen kustannukset yhteensä, vertailu maakunnan muihin kuntiin ja lähiseudun kuntiin	51
Taulukko 32 Kotkan päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon kustannusten kehitys 2015–2021. Luvut deflatoituja vuoden 2021 rahan arvoon	51
Taulukko 33 Kotkan varhaiskasvatuksen yksiköiden kustannukset euroa per lapsi vuonna 2022. Kaunismäen päiväkotit aloitti toimintansa joulukuussa 2022 ja se on jätetty vertailun ulkopuolelle.	52
Taulukko 34 Esiopetuksen kustannuksien vertailu verrokkikuntiin	53
Taulukko 35 Esiopetuksen kustannuksien vertailu maakunnan muihin kuntiin ja lähikuntiin	54
Taulukko 36 Kotkan esiopetuksen kustannuksien kehitys 2015- 2021 vuoden 2021 rahanarvossa	54
Taulukko 37 Kotka, esiopetuksen kulut euroa per lapsi eri yksiköissä	55
Taulukko 38 Perusopetuksen kustannuksien vertailu verrokkikuntiin	56
Taulukko 39 Perusopetuksen kustannusten vertailu maakunnan muihin kuntiin ja lähikuntiin	57
Taulukko 40 Kotkan perusopetuksen kustannuksien kehitys vuoden 2021 rahanarvossa	57
Taulukko 41 Kotka, perusopetuksen yksiköiden kustannukset euroa per oppilas vuonna 2022	58
Taulukko 42 Toimenpide-ehdotukset Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen järjestämiseksi tulevina vuosina	62
Taulukko 43 Toimenpide-ehdotukset Kotkan kaupungin perusopetuksen järjestämiseksi tulevina vuosina ..	63

FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.** Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella. Kaikki oikeudet (muukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

2.5.2023

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys

1 Johdanto

Kotkan kaupungin valtuusto päätti syksyllä 2022 talousarvion yhteydessä, että kaupungissa päivitetään varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluja koskeva palveluverkkosuunnitelma. Selvitystehtävän taustalla on 25.4.2022 valtuustoaloite varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon kokonaistarkastelu - selvityksen päivittämisestä.

Kotkan kaupungissa laadittiin vuonna 2018 varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys, jonka tehtävänä oli 1) laatia suunnitelma Kotkan kaupungin optimaalisesta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkosta ja 2) tarkastella palveluverkkosuunnitelmasta nousevien investointi- ja kehittämistoimien toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia.

Vuoden 2018 jälkeen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa on kehitetty ja joidenkin yksiköiden tilanteet ja olosuhteet ovat muuttuneet. Esimerkiksi

- Hovinsaaren päiväkodin toiminta päättyy nykyisissä tiloissa vuonna 2025, päiväkoti tarvitsee uudet tilat.
- Karhulan uuden päiväkodin toteuttamista Rauhalan koulun tontille on siirretty kaksi kertaa investiohjelmassa ja ajoittuisi nyt vuoteen 2026.
- Pihkoon vanha koulu on korvattu esiopetuksen ja vuosiluokkien 1-5 hirsikoululla.
- Hakalan ja Rauhalan koulut on päätetty yhdistää vuonna 2023.
- Karhulan koulukeskuksen suunnittelu on käynnistetty ja uuteen Karhulan koulukeskukseen sijoittuvat nykyiset Karhulan ja Helilän koulut sekä Karhulan lukio.
- Otsolan koululla on toteutettu sisäilmaremontteja.
- Hovinsaaren koulussa toimii pienryhmiä ja valmistavaa opetusta.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että kaupunkistrategian ja sitä tarkentavien ohjelmien täydentyminen, yleinen toimintaympäristön ja oppivelvollisuuden muutos sekä kuntatalouden realiteetit ovat keskeisimpiä perusteita päivittää vuoden 2018 palveluverkkoselvitys. Vuonna 2018 laadittua selvitystä voidaan käyttää tavoitteiltaan ja rakenteeltaan päivityksen perustana.

Edelleen valtuustoaloitteessa todetaan, että palveluverkkotarkastelussa oppilaaksiottoalueiden tarkastelu ja tarkentamista toivotaan jatkettavan ennakkoluulottomasti. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lisäksi Kotka Svenska Barntädgård, Kotka Svenska Samskola sekä myös englanninkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus tulee sisällyttää selvitykseen kokonaisvaltaisesti.

2.5.2023

1.1 Selvityksen rajaukset

Selvityksen aikaperspektiiviksi sovittiin 20 vuotta eteenpäin. Tarkempi tarkastelu ulotetaan lasten ja alakoululaisten osalta vuoteen 2030 vuoteen ja yläkoulujen osalta 2035 asti. Selvitys kohdistuu kaikkiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimipisteisiin.

Kotkassa oli syksyllä 2022 Ukrainan tilanteesta johtuen paljon ukrainalaistaustaisia lapsia varhaiskasvatuksessa ja valmistavassa opetuksessa. Marraskuun 2022 lopulla päiväkodeissa oli noin 35-40 ukrainalaista lasta, joista esiopetuksessa kymmenkunta. Esiopetuksen oppilaat sijoittuivat pääsääntöisesti Länsi-Kotkan päiväkoteihin. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen puolella valmistavan opetuksen oppilaita oli noin 120, joista noin 75-80 oli ukrainalaisia. Ukrainalaisten lasten määriä tarkastellaan selvityksessä soveltuvin osin.

Kotkan kaupungin talouden näkymät olivat syksyllä 2022 haasteelliset. Energiakriisistä johtuen kasvatus- ja opetuspalveluiden puolella sähkön kustannusten arvioitiin nousevan arvioidusta miljoonalla eurolla. Valtuustoaloitteessa viitatus kuntatalouden realiteetit ja säästötavoitteet tarkentuivat työn edetessä. Selvityksen yhtenä lähtökohtana olikin tarkastella toiminnan ja kiinteistökannan suhdetta – analysoiden, mistä kiinteistöistä kasvatus- ja opetuspalveluiden olisi mahdollista luopua.

Kaupungissa on järjestetty 2-kielistä englannin ja suomenkielistä opetusta lukuvuodesta 2016-2017 lähtien. Kaksikielinen esiopetus käynnistyi vuonna 2017. Perusopetuksen alaluokkien puolella kaksikielisestä opetuksesta noin 40 % on tapahtunut englanniksi. Yläkoulun puolella englanninkielisen opetuksen määrä on pienempi.

Englanninkielisen opetuksen järjestämistä tarkastellaan oletuksella, että Kotkan kaupunki vastaisi opetuksen rahoittamisesta ja järjestämisestä. Tavoitteen on selvittää esiopetuksesta yhdeksänteen vuosiluokkaan ulottuvan englannin kielisen linjan perustamista esimerkiksi Kotkansaaren kouluun.

1.2 Selvityksen toteuttaminen

Tarjouskilpailun jälkeen toimeksiannon varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kokonaistarkasteluselvityksestä sai FCG Finnish Consulting Group Oy.

Selvitystyön tueksi nimitettiin ohjausryhmä. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi Sami Virtanen. Ohjausryhmän jäsenet olivat:

- Almgren Mikko
- Brofors Riina
- Hirvonen Pasi
- Huusko Tero
- Hyryläinen Antti
- Iivonen Tommi
- Klemola Riitta
- Liukkonen Raili

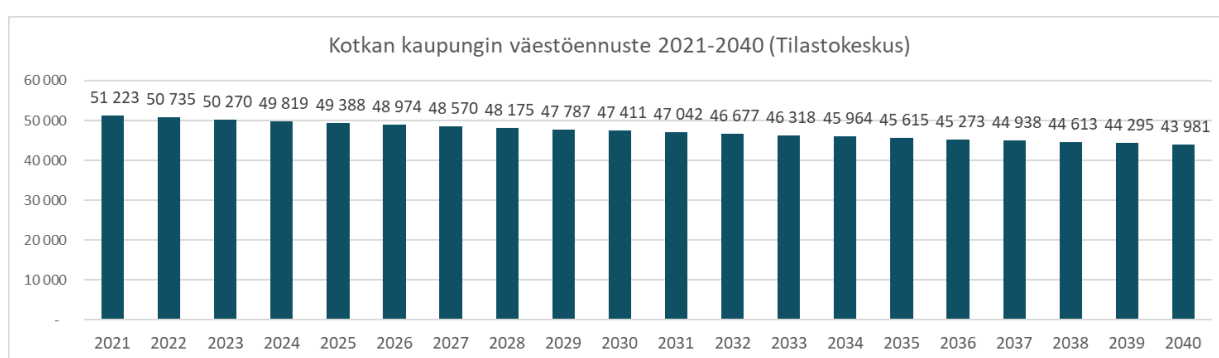
2.5.2023

- Montonen Tiina
- Mussalo Pirjo (Paavola Minna)
- Oksala Reijo
- Peltomäki Marja-Leena
- Sibakoff Samuli
- Tanska Jukka

2.5.2023

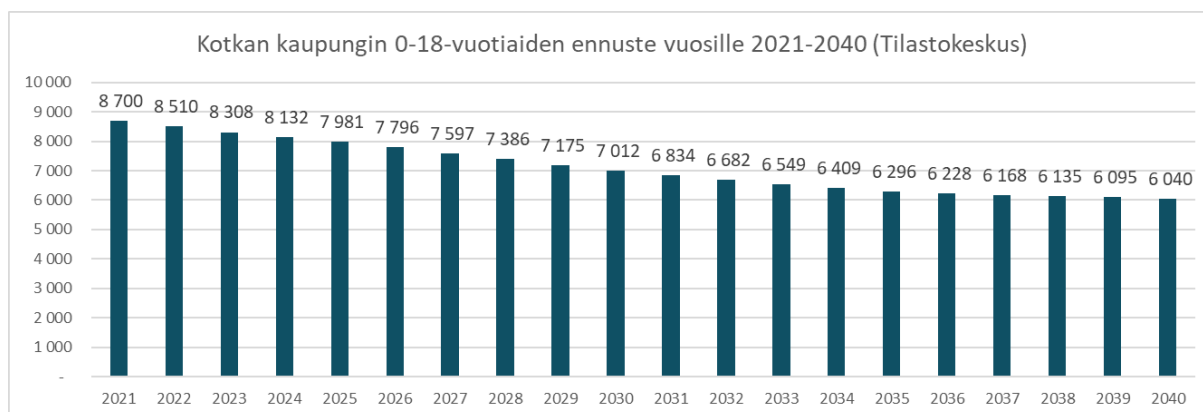
2 Väestöennuste

Kotkan kaupungissa oli vuoden 2021 lopussa 51 223 asukasta (kuva 1). Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennuste kaupungille on laskeva. Vuodesta 2021 vuoteen 2030 mennessä väkiluvun arvioidaan laskevan noin 3 812 asukkaalla ja vuoteen 2040 mennessä 7 242 asukkaalla. Mikäli väestöennuste toteutuu ennusteen mukaisesti, Kotkan kaupunki alittaa 50 000 asukkaan määrän vuonna 2024 ja 45 000 asukkaan määrän vuonna 2037. Vuonna 2040 asukkaita ennakoidaan oleva 43 981. Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan 31.12.2022 Kotkan asukasmäärä oli 50 640. Määrä on 95 asukasta vähemmän kuin Tilastokeskuksen laatiman väestöennusteen arvio vuodelle 2022 oli.

Kuva 1 Kotkan kaupungin väestöennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022)

Vuoden 2021 lopussa alle 18-vuotiaita oli 8 700, joka oli 17 % koko kaupungin väestöstä. Lasten määrä laskee voimakkaasti koko tarkastelujakson ajan (kuva 2). Vuoteen 2030 mennessä alle 18-vuotiaiden määrän arvioidaan vähenevän 1 688 lapsella ja nuorella. Seuraavan vuosikymmenen aikana määrän arvioidaan edelleen vähenevän ja vuonna 2040 alle 18-vuotiaita ennakoidaan olevan 2 660 lasta ja nuorta vähemmän kuin vuonna 2021. 8 000 alle 18-vuotiaan määrän arvioidaan alittuvan vuonna 2025 ja 7 000 lapsen määrä vuonna 2031.

Kuva 2 Kotkan kaupungin 0-18-vuotiaiden ennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022)

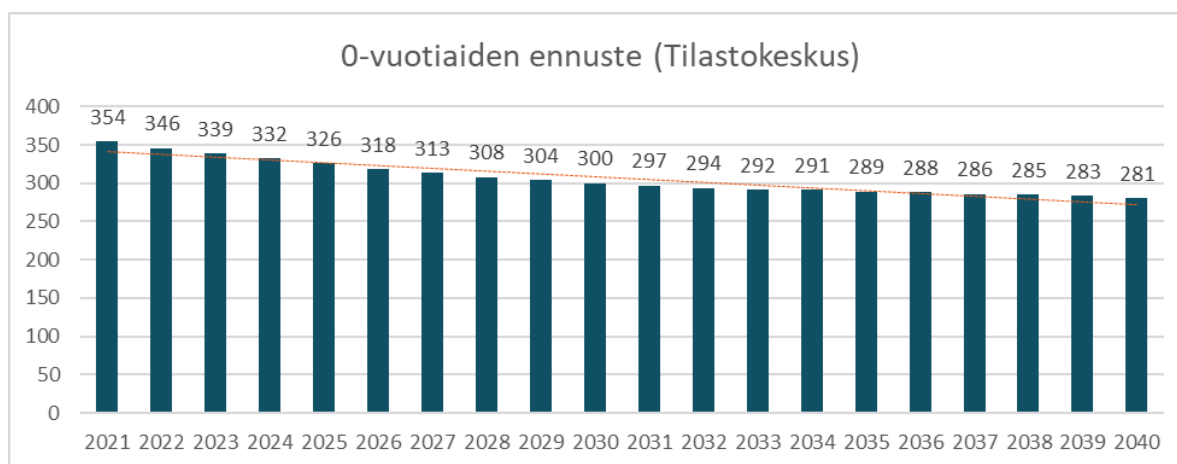
2.5.2023

Tämän vuosikymmenen loppuun mennessä alle 18-vuotiaiden osuus on pienentynyt 14,8 %:iin ja vuonna 2040 osuus on enää 13,7 %:a (taulukko 1.).

Taulukko 1 Kotkan kaupungin 0-6-vuotiaiden, 7-12-vuotiaiden, 13-15-vuotiaiden, 16-18-vuotiaiden ja 0-18-vuotiaiden ennuste ja suhteellisen osuuden muutos vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022)

	Yhteensä	0-6-v.	%	7-12-v.	%	13-15-v.	%	16-18-v.	%	0-18-v.	%
2021	51 223	2 639	5,2	2 970	5,8	1 505	2,9	1 586	3,1	8 700	17,0
2022	50 735	2 519	5,0	2 885	5,7	1 573	3,1	1 533	3,0	8 510	16,8
2023	50 270	2 426	4,8	2 776	5,5	1 603	3,2	1 503	3,0	8 308	16,5
2024	49 819	2 385	4,8	2 667	5,4	1 557	3,1	1 523	3,1	8 132	16,3
2025	49 388	2 343	4,7	2 539	5,1	1 516	3,1	1 583	3,2	7 981	16,2
2026	48 974	2 333	4,8	2 405	4,9	1 451	3,0	1 607	3,3	7 796	15,9
2027	48 570	2 309	4,8	2 302	4,7	1 419	2,9	1 567	3,2	7 597	15,6
2028	48 175	2 269	4,7	2 205	4,6	1 380	2,9	1 532	3,2	7 386	15,3
2029	47 787	2 232	4,7	2 131	4,5	1 342	2,8	1 470	3,1	7 175	15,0
2030	47 411	2 200	4,6	2 102	4,4	1 272	2,7	1 438	3,0	7 012	14,8
2031	47 042	2 169	4,6	2 074	4,4	1 191	2,5	1 400	3,0	6 834	14,5
2032	46 677	2 143	4,6	2 073	4,4	1 102	2,4	1 364	2,9	6 682	14,3
2033	46 318	2 120	4,6	2 058	4,4	1 075	2,3	1 296	2,8	6 549	14,1
2034	45 964	2 100	4,6	2 029	4,4	1 064	2,3	1 216	2,6	6 409	13,9
2035	45 615	2 084	4,6	2 000	4,4	1 078	2,4	1 134	2,5	6 296	13,8
2036	45 273	2 070	4,6	1 974	4,4	1 080	2,4	1 104	2,4	6 228	13,8
2037	44 938	2 058	4,6	1 950	4,3	1 065	2,4	1 095	2,4	6 168	13,7
2038	44 613	2 046	4,6	1 930	4,3	1 050	2,4	1 109	2,5	6 135	13,8
2039	44 295	2 036	4,6	1 911	4,3	1 036	2,3	1 112	2,5	6 095	13,8
2040	43 981	2 025	4,6	1 895	4,3	1 024	2,3	1 096	2,5	6 040	13,7
Muutos	- 7 242	- 614	- 0,5	- 1 075	- 1,5	- 481	- 0,6	- 490	- 0,6	- 2 660	- 3,3

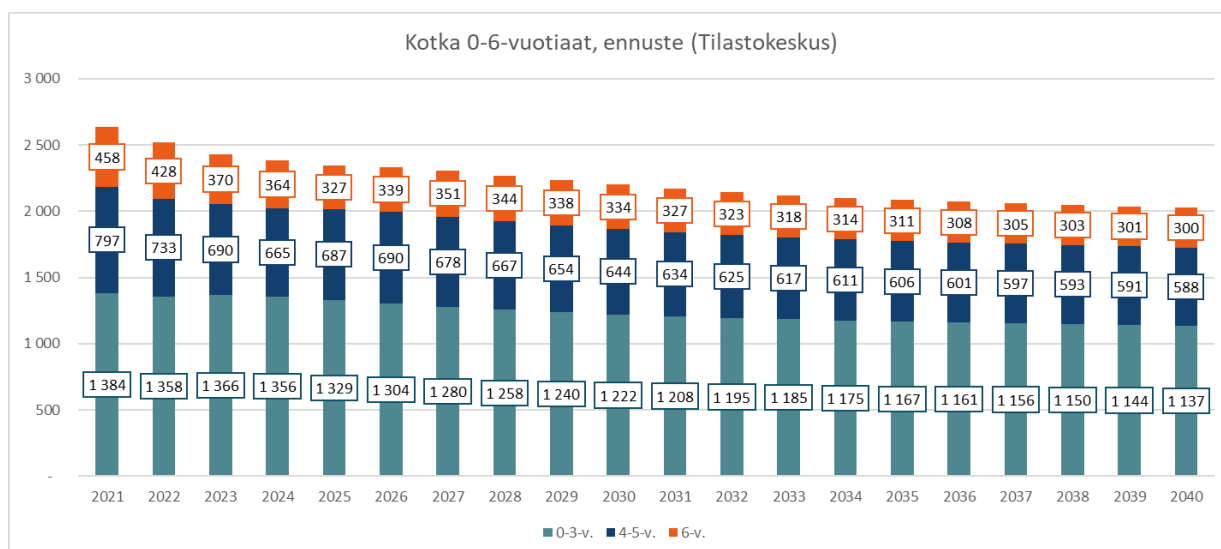
Vuonna 2021 Kotkaan syntyi 354 lasta. Vuonna 2022 syntyneitä oli 303. Ennuste on laskeva (kuva 3). Vuonna 2030 syntyviä ennustetaan olevan noin 300 vuodessa ja tämän jälkeen syntyvien määrät jäävät alle 300 lapsen. Ennustejakson lopussa (2040) syntyviä ennustetaan olevan 281.

Kuva 3 Kotkan kaupungin 0-vuotiaiden ennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022)

2.5.2023

Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennusteen mukaan varhaiskasvatusikäisten lasten määrän ennustetaan laskevan vuoteen 2030 mennessä 439 lapsella (kuva 4). 0-3-vuotiaiden ikäryhmä pienenee 162 lapsella, 4-5-vuotiaat 153 lapsella ja 6-vuotiaat 124 lapsella. Vuoteen 2040 mennessä varhaiskasvatusikäisiä eli 0-6-vuotiaita lapsia ennustetaan olevan 614 lasta vuoden 2021 lopun 2 639 lapsimäärää vähemmän.

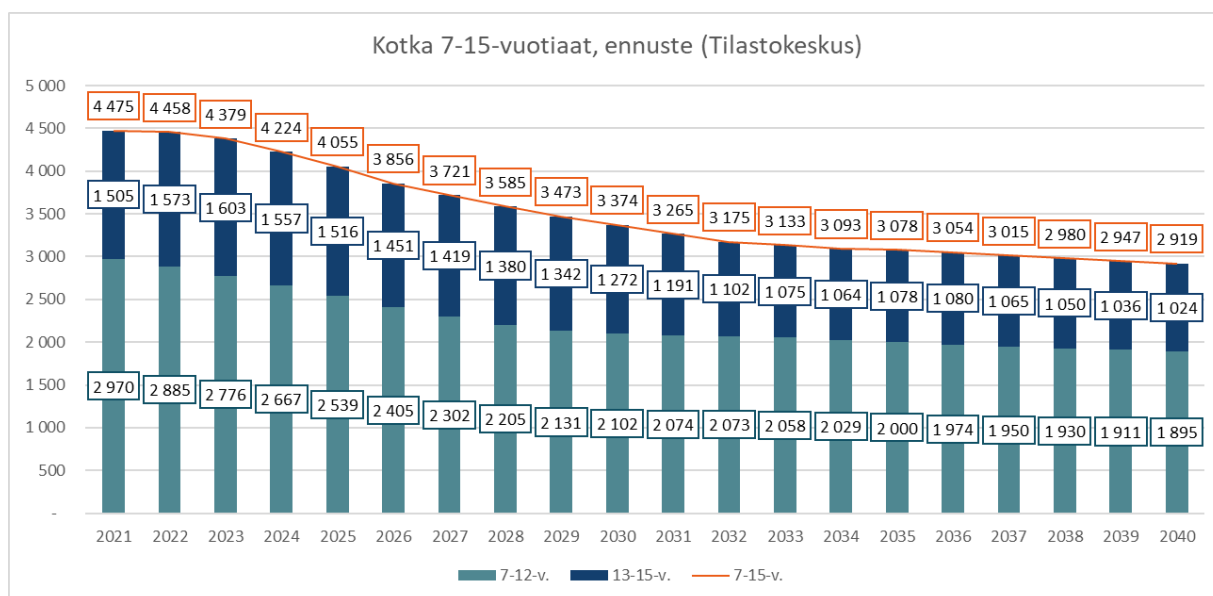
Kuva 4 Kotkan kaupungin 0-3-vuotiaiden, 4-5-vuotiaiden ja 6-vuotiaiden ennusteet vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022)

Tilastokeskuksen ennusteiden mukaan Kotkan kaupungin 7-15-vuotiaiden määrä laskee merkittävästi vuoteen 2030 mennessä, 1 101 lapsella. Erityisen voimakkaasti lasten määrän lasku kohdistuu 7-12-vuotiaiden lukumäärään. Seitsemän vuoden kuluttua Kotkassa ennustetaan olevan 7-12-vuotiaita lapsia 868 lasta vähemmän kuin vuoden 2021 lopussa.

Vuodesta 2021 vuoteen 2030 mennessä 13-15-vuotiaiden määrä laskee 233 lapsella (kuva 5.) 13-15-vuotiaiden määrä suurimmat laskun vuodet ajoittuvat 2030-luvun alkuvuosiin. Tällöin kyseisen ikäryhmän ennustetaan olevan 70-90 lasta edellistä ikäryhmää pienempi.

Kuvan 5. tarkempi tarkastelu osoittaa, että 7-15-vuotiaiden määrän ennakoidaan laskevan joka vuosi koko tarkastelujakson ajan (2021-2040). Seitsemän seuraavan vuoden aikana keskimääräinen lapsimäärän lasku on hieman alle sata lasta vuodessa. Vuodesta 2023 vuoteen 2027 ennustetaan jokaisena vuonna lapsimäärän laskun olevan yli sata lasta vuodessa. Vasta lähempänä vuotta 2030 lapsimäärän lasku jää alle sadan vuodessa, mutta on vieläkin kymmeniä lapsia vuodessa.

2.5.2023

Kuva 5 Kotkan kaupungin 7-12-vuotiaiden, 13-15-vuotiaiden ja 7-15-vuotiaiden ennusteet vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2022)

Yläkouluikäisten eli 13-15-vuotiaiden lasten määrän ennustetaan kasvavan vuoteen 2023 saakka, mutta vuonna 2024 13-15-vuotiaiden määrä kääntyy laskuun ja laskua jatkuu aina vuoteen 2034 asti, jolloin laskuun ennustetaan parin vuoden taukoa. Tämän jälkeen vuoteen 2040 asti ennusteen mukainen vuosittainen lapsimäärän pieneneminen on keskimäärin 14 lasta vuodessa.

Vuonna 2018 laaditusta palveluverkkoselvityksestä käy ilmi, että Kotkan kaupunki arvioi 2020-luvun alkuvuosina esi- ja perusopetuksen sekä valmistavan opetuksen oppilasmäärä olevan yli 5 000 oppilasta. Palveluverkkoselvityksessä (2018) kaupungin esittämiä arvioita oppilasmääristä ei ole saavutettu ja esimerkiksi lukuvuoden 2022-2023 esi- ja perusopetuksen oppilasmäärä jäi alle 5 000 oppilaan.

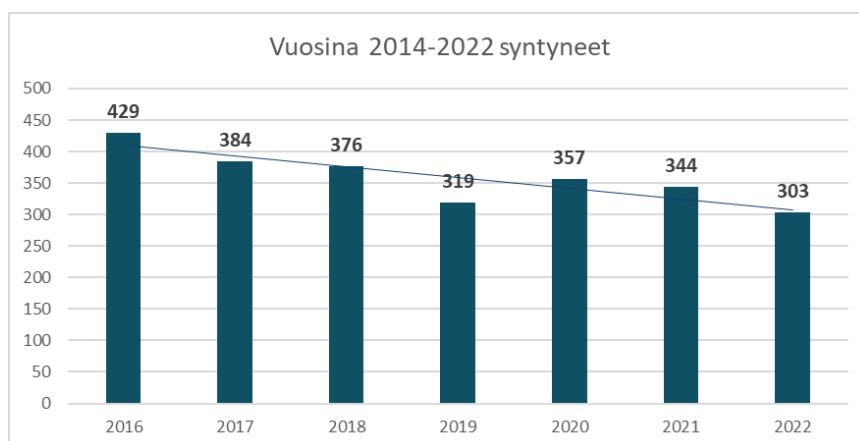
Todettakoon, että valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden määrä vaihteli vuoden 2022 ja 2023 aikana ja kouluissa on ollut esi- ja perusopetuksen oppilasmäärää suurempi joukko lapsia. Valmistavan opetuksen oppilasmäärän kasvun ja muutosten merkittävin tekijä on ollut Ukrainan sota.

2.1 Syntyvyyden vaikutus kaupungin väestökehitykseen

Vuosina 2016-2022 syntyneet ikäluokat ovat Kotkassa muutamaa vuotta lukuun ottamatta edellistä ikäluokkaa pienempiä (kuva 6). Vuoden 2022 lopussa vuonna 2016 syntyneitä kotkalaisia on lähes 430, kun vastaavasti 2020-luvulla syntyneiden ikäluokat ovat vain 275-357 lapsen suuruisia.

Koronavuosina eli vuosina 2020 ja 2021 Kotkassa syntyi vuotta 2019 enemmän lapsia, mutta kumpanakin vuonna syntyneiden ikäluokat ovat jääneet aikaisempia ikäluokkia pienemmiksi. Vuoden 2020 syntyneiden määrä 303 lasta on Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukainen tieto helmikuulta 2023.

2.5.2023

Kuva 6 Kotkan kaupungin vuosina 2016-2022 syntyneiden lasten määrät vuoden 2022 lopussa (Kotkan kaupunki 2022; Tilastokeskus 10.2.2023)

Taulukossa 2. tarkastellaan vuosina 2016-2022 syntyneiden lasten ikäryhmää. Huomio kiinnittyy vuoteen 2020, jolloin syntyi 38 lasta enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2019 syntyneitä lapsia oli 57 vähemmän kuin sitä edellisellä vuonna eli vuonna 2018, niin vuoden 2020 syntyneiden määrä pienoinen kasvu ei pystynyt pysäyttämään tai tasaamaan 0-6-vuotiaiden ikäryhmän pienenemistä.

0-6-vuotiaiden ikäluokkien pieneneminen on vaihdellut vuosina 2016-2022 kahdeksasta lapsesta 57 lapseen ja vuosien 2016-2022 syntyneiden lasten ikäluokka pieneni yhteensä 126 lapsella.

Taulukko 2 Kotkan kaupungin vuosina 2016-2022 syntyneiden ikäluokat ja ikäluokkien erotus suhteessa edelliseen ikäluokkaan

Syntymävuosi	Lapsen ikä vuoden lopussa	Lasten lukumäärä Kotkassa 31.12	Erotus
2016	6v	429	
2017	5v	384	-45
2018	4v	376	-8
2019	3v	319	-57
2020	2v	357	38
2021	1v	344	-13
2022	0 v	303	-41
Lapset yht.		2512	-126

2.2 Muuton vaikutus kaupungin väestökehitykseen

Seuraavissa kolmessa taulukossa tarkastellaan Kotkan kaupunkiin ja kaupungista kohdistuvaa muuttoliikettä. Taulukko 3 kertoo viimeisen kymmenen vuoden ajalta, miten paljon eri ikäryhmiin kuuluvia

2.5.2023

henkilöitä Kotkaa muutti vuosina 2012-2021. Tällä ajanjaksolla Kotkaan muutti 18 852 henkeä. 0-19-vuotiaita muutti yhteensä 3 639 lasta ja nuorta, joka oli noin 19 % kaikista muuttaneista.

Taulukko 3 Kotkan kaupunkiin kohdistunut tulomuutto ikäryhmittäin vuosina 2012-2021 (Tilastokeskus 2023)

Kotka											2012	2019
Tulomuutto	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021	2021
0 - 4	97	82	103	108	82	95	85	67	87	80	886	234
5 - 9	63	43	42	64	44	57	51	59	71	58	552	188
10 - 14	47	32	35	28	33	25	36	41	39	43	359	123
15 - 19	171	196	210	197	190	179	157	180	180	182	1 842	542
20 - 24	470	477	448	583	515	564	547	454	494	510	5 062	1 458
25 - 29	310	255	306	316	333	325	303	311	322	294	3 075	927
30 - 34	173	167	136	171	162	169	160	141	199	197	1 675	537
35 - 39	95	83	108	94	92	105	104	109	108	131	1 029	348
40 - 44	73	76	74	78	83	77	83	87	79	107	817	273
45 - 49	70	70	57	67	76	76	70	75	88	80	729	243
50 - 54	59	63	79	66	59	76	70	77	86	84	719	247
55 - 59	54	51	48	46	49	61	46	56	64	89	564	209
60 - 64	53	38	53	57	60	60	40	60	72	63	556	195
65 - 69	41	40	44	42	42	49	51	34	50	56	449	140
70 - 74	18	15	15	23	22	22	23	28	44	40	250	112
75 -	28	15	21	31	30	29	35	29	37	33	288	99
Summa	1 822	1 703	1 779	1 971	1 872	1 969	1 861	1 808	2 020	2 047	18 852	5 875

Taulukko 4 kertoo viimeisen kymmenen vuoden ajalta, miten paljon eri ikäryhmiin kuuluvia henkilöitä muutti Kotkasta pois vuosina 2012-2021. Tällä ajanjaksolla Kotkasta muutti pois 22 309 henkeä. 0-19-vuotiaita muutti yhteensä 4 833 lasta ja nuorta, joka oli noin 22 % kaikista poismuuttaneista.

Taulukko 4 Kotkan kaupungista tapahtunut lähtömuutto ikäryhmittäin vuosina 2012-2021 (Tilastokeskus 2023)

Kotka											2012	2019
Lähtömuutto	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021	2021
0 - 4	113	136	137	128	155	151	129	127	113	91	1 280	331
5 - 9	60	58	88	77	81	86	89	84	89	75	787	248
10 - 14	36	46	59	50	55	49	43	57	73	53	521	183
15 - 19	210	195	213	238	214	253	200	251	225	246	2 245	722
20 - 24	547	536	588	569	617	660	640	593	593	538	5 881	1 724
25 - 29	322	349	362	346	395	392	404	421	414	338	3 743	1 173
30 - 34	177	208	189	203	242	229	207	221	223	240	2 139	684
35 - 39	124	114	150	119	127	155	139	138	166	133	1 365	437
40 - 44	91	76	88	91	90	93	105	101	108	97	940	306
45 - 49	88	78	92	68	70	85	80	73	78	87	799	238
50 - 54	51	62	63	63	78	77	52	72	72	81	671	225
55 - 59	55	46	52	50	51	57	43	44	70	63	531	177
60 - 64	52	34	36	53	51	56	53	48	54	78	515	180
65 - 69	26	26	33	46	33	36	39	60	28	54	381	142
70 - 74	25	17	18	20	25	21	21	34	27	33	241	94
75 -	18	24	21	22	22	26	29	30	43	35	270	108
Summa	1 995	2 005	2 189	2 143	2 306	2 426	2 273	2 354	2 376	2 242	22 309	6 972

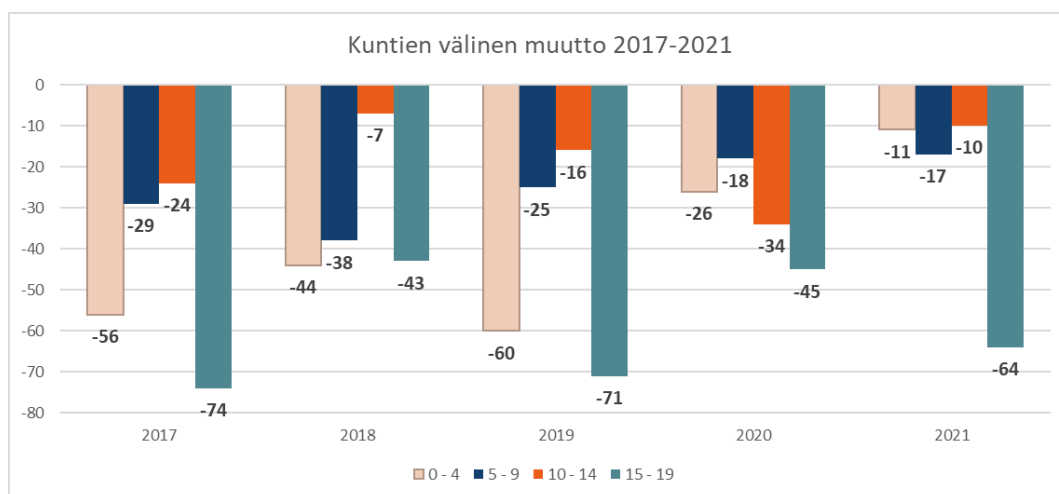
2.5.2023

Taulukko 5 kertoo viimeisen kymmenen vuoden ajalta muuton nettovaikutuksen eli tulomuuton ja lähtömuuton erotuksen. Kotkasta muutti vuosina 2012-2021 pois 3 457 henkeä enemmän kuin kaupunkiin. 0-19-vuotiaiden osalta nettomuutto oli vahvasti negatiivinen. Puhutaan muuttotappiosta ja 0-19-vuotiaiden osalta se oli yhteensä 1 194 lasta ja nuorta, joka oli noin 34 % kaikista poismuuttaneista.

Taulukko 5 Kotkan kaupungin tulo- ja lähtömuuton erotus eli nettomuutto ikäryhmittäin vuosina 2012-2021 (Tilastokeskus 2023)

Kotka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2012 2021	2019 2021
Nettomuutto												
0 - 4	-16	-54	-34	-20	-73	-56	-44	-60	-26	-11	-394	-97
5 - 9	3	-15	-46	-13	-37	-29	-38	-25	-18	-17	-235	-60
10 - 14	11	-14	-24	-22	-22	-24	-7	-16	-34	-10	-162	-60
15 - 19	-39	1	-3	-41	-24	-74	-43	-71	-45	-64	-403	-180
20 - 24	-77	-59	-140	14	-102	-96	-93	-139	-99	-28	-819	-266
25 - 29	-12	-94	-56	-30	-62	-67	-101	-110	-92	-44	-668	-246
30 - 34	-4	-41	-53	-32	-80	-60	-47	-80	-24	-43	-464	-147
35 - 39	-29	-31	-42	-25	-35	-50	-35	-29	-58	-2	-336	-89
40 - 44	-18	0	-14	-13	-7	-16	-22	-14	-29	10	-123	-33
45 - 49	-18	-8	-35	-1	6	-9	-10	2	10	-7	-70	5
50 - 54	8	1	16	3	-19	-1	18	5	14	3	48	22
55 - 59	-1	5	-4	-4	-2	4	3	12	-6	26	33	32
60 - 64	1	4	17	4	9	4	-13	12	18	-15	41	15
65 - 69	15	14	11	-4	9	13	12	-26	22	2	68	-2
70 - 74	-7	-2	-3	3	-3	1	2	-6	17	7	9	18
75 -	10	-9	0	9	8	3	6	-1	-6	-2	18	-9
Summa	-173	-302	-410	-172	-434	-457	-412	-546	-356	-195	-3 457	-1 097

Kun alle 19-vuotiaiden muuttota tarkastellaan lyhyemmällä ajanjaksolla, nähdään, että alle 19-vuotiaiden kuntien välinen muutto on ollut negatiivista vuosina 2017-2021. Kotkasta on muutettu enemmän pois kuin Kotkaan. Muuttotappio on kohdentunut kaikkiin alle 19-vuotiaiden ikäryhmiin (kuva 7).

Kuva 7 Kotkan kaupungin 0-19-vuotiaiden nettomuutto vuosina 2017-2021

2.5.2023

Tarkasteluvuosista suurin muuttotappio ajoittui koronaa edeltäneeseen vuoteen 2019, jolloin muuttotappio oli lähes 550 alle 19-vuotiasta kaupunkilaista kyseisenä vuonna:

- 2017 -457
- 2018 -412
- 2019 -549
- 2020 -356
- 2021 -195

Kotkan aiempien vuosien muuttoliikkeessä korostuvat nuoret ikäluokat ja tätä kautta myös nuoret perheet. Muuttoliikettä on runsaasti molempiin suuntiin, mutta Kotka on kokenut selkeästi muuttotappiota viimeisen kymmenen vuoden aikana kaikissa alle 45-vuotiaiden ikäryhmissä.

0-14-vuotiaiden lähtömuutto suuntautui vuosina 2017-2021 eniten pääkaupunkiseudulle (taulukko 6). Suurimmat nettomuuttotappiokaupungin olivat Helsinki (-118 lasta), Espoo (-71 lasta) ja Vantaa (-66 lasta). Kymmenien lasten nettomuuttotappiota muodostui myös Pyhtään, Haminan, Tampereen ja Keran kaupunkien kanssa.

Taulukko 6 Kotkalaisten 0-14-vuotiden suurimmat nettomuuttotappiokunnat vuosina 2017-2021

Kotka, suurimmat nettomuuttotappiokunnat 2017-2021 0-14-vuotiaiden ikäryhmissä			
Kunta	Tulomuutto	Lähtömuutto	Nettomuutto
Helsinki	82	200	-118
Espoo	46	117	-71
Vantaa	65	131	-66
Pyhtää	74	116	-42
Hamina	107	147	-40
Tampere	5	27	-22
Kerava	2	23	-21
Kuopio	11	25	-14
Porvoo	26	35	-9
Hollola	1	9	-8

Suurin nettomuuttovoittokunta vuosina 2017-2021 0-14-vuotiaiden ikäryhmässä oli Kouvola, 31 lasta (taulukko 7). Muiden kuntien osalta määrät jäivät alle 10 lapsen.

2.5.2023

Taulukko 7 Kotkalaisten 0-14-vuotiaiden suurimmat nettomuuttovoittokunnat vuosina 2017-2021

Kotka, suurimmat nettomuuttovoittokunnat 2017-2021 0-14-vuotiaiden ikäryhmissä			
Kunta	Tulomuutto	Lähtömuutto	Nettomuutto
Sipoo	11	8	3
Mäntsälä	4	0	4
Asikkala	4	0	4
Kauhava	4	0	4
Lappeenranta	32	27	5
Rautjärvi	6	0	6
Tuusula	10	4	6
Riihimäki	8	2	6
Nurmijärvi	9	0	9
Kouvola	146	115	31

Ennakkotietojen perusteella vuonna 2022 Kotkan luonnollinen väestötappio oli -514 asukasta, kuntien välinen nettomuuttotappio -341 henkilöä ja nettomaahanmuutto +253 henkilöä.

Helmikuussa 2023 varhaiskasvatuksessa oli päiväkodeissa 35 ja esiopetuksessa 8 ukrainalaista lasta. Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa ukrainalaisia lapsia oli vaihtelevasti noin 100-150 (tarkistamaton tieto).

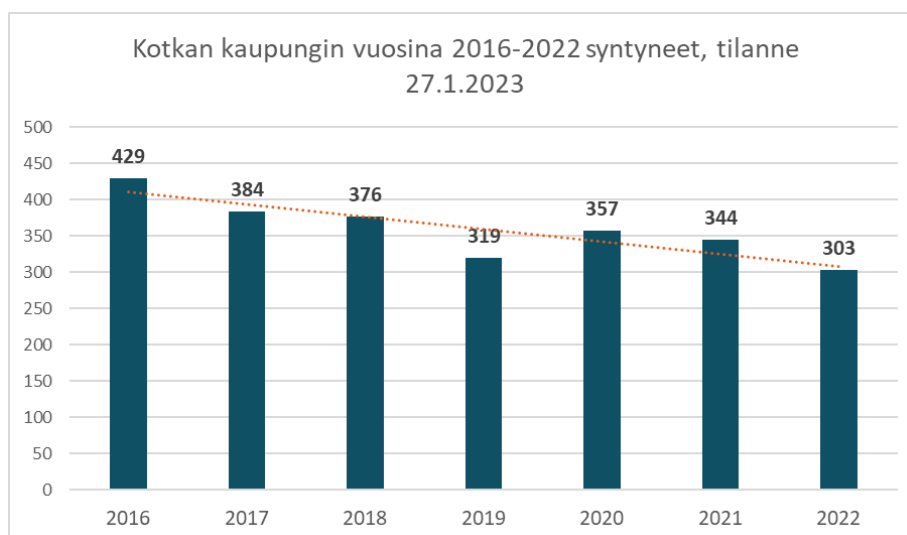
2.5.2023

3 Varhaiskasvatus

3.1 Kotkan 0-6-vuotiaat

Tilastokeskuksen väestön ennakkotiedon mukaan Kotkassa asui vuoden 2022 lopussa 2 512 lasta, jotka olivat syntyneet vuosina 2016-2022.

Kotkan kaupungin Louhi paikkatietopalvelun väestötiedot tammikuulta 2023 kertovat varhaiskasvatusikäisten lasten määrästä karuja lukuja (Kuva 8). 6-vuotiaita kaupungissa on 429 lasta. Kaikki nuoremmat ikäluokat jäävät alle 400 lapsen. Vuonna 2019 syntyneiden ikäluokka on vuonna 2022 syntyneitä edellinen, huomattavan pieni ikäluokka. Tänä vuonna 4 vuotta täyttävien ikäluokassa on vain 319 lasta. Viime vuonna syntyneitä lapsia oli vieläkin vähemmän, vain 303.

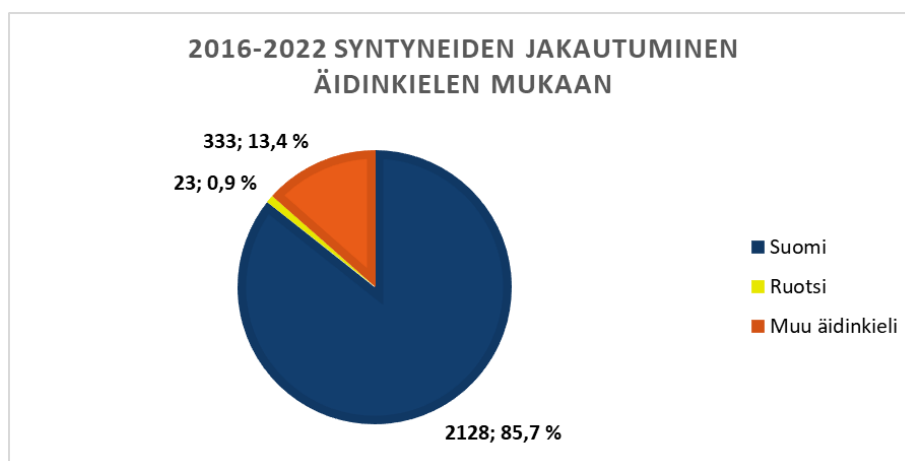

Kuva 8 Kotkan kaupungin vuosina 2016-2022 syntyneet lapset tammikuun 27. päivänä 2023 (Kotkan kaupunki, Louhi paikkatietopalvelu/väestöweb)

3.2 Lapset äidinkielen mukaan

Vuosina 2016-2022 syntyneet kotkalaiset jakautuvat äidinkielen mukaan kuvassa 9. esitetyllä tavalla. Varhaiskasvatusikäisistä lapsista 85,7 %:lla on äidinkielenään suomi. Ruotsinkielisiä varhaiskasvatusikäisiä lapsia vuoden 2022 lopulla oli 23, joka on 0,9 % kyseisestä ikäryhmästä. Lapsia, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi tai ruotsi kaupungissa on yli 330, joka vastaa 13,4 % ikäryhmästä.

2.5.2023

Kuva 9 Kotkan kaupungin vuosina 2016-2022 syntyneiden lasten jakautuminen lapsen äidinkielen mukaan (Kotkan kaupunki 2022)

Lapsen tiedossa oleva äidinkieli ei ole ns. yksi yhteen lapsen tulevan varhaiskasvatuksen tai perusopetuksen järjestämiskielen kanssa. Täysin suomenkielisen perheen on mahdollista ilmoittaa lapsen äidinkieleksi ruotsi ja hakea hoito- tai koulupaikkaa ruotsinkielisen palvelun puolelta. Vastaavasti ruotsinkielisen perheen on mahdollista ilmoittaa lapsen äidinkieleksi suomi ja hakeutua suomenkielisen palvelun piiriin. Myös kaksikielisissä perheissä valinta voidaan tehdä kumman vain vanhemman äidinkielen mukaan. Tarkkojen ennusteiden laatiminen on tämän takia mahdotonta, mutta määristä voidaan tehdä melko tarkkoja arvioita menneiden vuosien tilastojen mukaan.

3.3 Varhaiskasvatuksen osallistumisasteet vuosina 2019–2022

Varhaiskasvatus käyttää tilastointiin Fakta-tilastointityökalua, johon tiedot siirtyvät Efficia-asiakastietojärjestelmästä. Tilastot ovat saatavissa kolmen viimeisen vuoden ajalta.

Selvityksen liitteisiin liitteeseen 1 on koottu tiedot, miten suuri osuus 0-6-vuotiaiden ikäryhmästä osallistui tarkasteluvuosien lokakuussa ja helmikuussa varhaiskasvatukseen. (Liite 1.)

3.4 Kotkan nykyinen varhaiskasvatuksen palveluverkko

Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen palveluiden palveluverkon muodostavat

- 22 kunnallista päiväkotia,
- 13 esiopetuksen ryhmää,
- 6 yksityistä päiväkotia ja
- 14 perhepäivähoitajaa, joista osa yksityisiä.

2.5.2023

3.4.1 Päiväkotihoido

Kotkan kaupungin päiväkodit ovat suhteellisen pieniä (taulukko 8). Päiväkoteja on yhteensä 22 ja ne ovat keskimäärin 3-ryhmäisiä. Keskimäärin lapsia yhtä päiväkotia kohden on 55. 2-ryhmäisiä päiväkoteja (7 päiväkotia) on peräti lähes kolmannes päiväkodeista. 2-ryhmäisissä päiväkodeissa on yhteensä 220 lasta. Neljä päiväkotia on 6- tai 7-ryhmäisiä päiväkoteja ja näissä lapsia on yhteensä 440.

Taulukko 8 Kotkan kaupungin järjestämässä varhaiskasvatuksen päiväkotihoidon ryhmät ja ryhmissä olevat lapset syksyllä 2022 (Kotkan kaupunki 2022)*

Varhaiskasvatusyksikkö: kunnallinen päiväkotia	Ryhmiä yht.	0-2 - vuotiaita	3-5 - vuotiaita	6- vuotiaita	Lapsia yhteensä	Vuoro- hoidossa	Lapsia, joilla erityistarpeita
Helilän päiväkotia	2	10	24		34		5
Hovinpuiston päiväkotia	7	34	69	alle 3	105		14
Hovinsaaren päiväkotia	2	6	23	alle 3	30		9
Kanervan päiväkotia	2	9	27		36		alle 3
Katariinan päiväkotia	6	22	62	alle 3	85		19
Kaunismaen päiväkotia	2	8	13		21		0
Korkeakosken päiväkotia	3	10	41		51		5
Kotilon päiväkotia	3	9	34		43		5
Käpylän päiväkotia	2	10	23		33		3
Lankilan päiväkotia	4	20	40		60		7
Malmingin päiväkotia	2	10	20	alle 3	31		6
Meripirtin päiväkotia (vuorohoido 24/7)	6	38	84	19	141	97	14
Metsolan päiväkotia	3	15	28	alle 3	44		7
Metsäkulman päiväkotia	2	3	31	alle 3	35		3
Otsonkallion päiväkotia	3	12	40	0	52		3
Pihkoon päiväkotia	3	13	29	alle 3	43		8
Raitin päiväkotia	4	21	40	7	68	45	3
Rauhalan päiväkotia	3	11	35		46		4
Sateenkaaren päiväkotia	3	8	49		57		alle 3
Tavastilan päiväkotia	3	3	36		39		alle 3
Utumetsän päiväkotia	6	21	67	alle 3	89		25
Velhon päiväkotia	4	16	42		58		10
Yhteensä	75	309	857	35	1201	142	150

*Raitin päiväkodissa pidennetty varhaiskasvatusaika 5.30-22.30

Taulukon 8. tiedoissa on mukana 6-vuotiaita, jotka voivat varhaiskasvatuksen osalta olla kahden eri päiväkodin lapsia. Nämä lapset ovat esiopetuksessa omissa esiopetuksen ryhmissään, jossa he saavat tavallisesti myös esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta. Niinä päivinä, kun he tarvitsevat iltai- tai yöhoitoa, he ovat Meripirtin tai Raitin päiväkotien asiakkaita.

2.5.2023

3.4.2 Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen laskennan erityispiirteitä

Varhaiskasvatuksessa tilapaikkamäärällä tarkoitetaan päiväkodin hoitopaikkojen lukumäärää, jolle päiväkotirakennus on suunniteltu ja toteutettu. Toinen varhaiskasvatuksessa käytetty mitoitusperiaate liittyy henkilöstömitoitukseen¹. Lapsen erityisen tuen tarve varmistetaan usein henkilöstömitoituksen avulla.

Yleisesti 0-2-vuotiaiden varhaiskasvatuspaikkoja laskettaessa käytetään kerrointa 1,75. 3-5-vuotiaiden osalta yksi lapsi vastaa yhtä mitoittavaa lasta. Poikkeuksen muodostavat lapset, joilla on erityistarpeita ja heidän mitoituksensa periaatteena käytetään 1,5-3 kerrointa.

Taulukossa 9 on koottuna Kotkan kaupungin päiväkodit, päiväkotien ryhmien määrät ja tieto vuorohoidosta. Lasten kokonaismäärä kertoo, montako lasta kyseisessä päiväkodissa on. Lapset, joilla erityistarpeita on erotettu omaksi tiedoksi. Mikäli päiväkodissa on vähemmän kuin kolme lasta, jolla erityistarpeita, ilmoitetaan vain määrä ”alle 3”. Lapsia ryhmää kohden on laskettu jakamalla lasten kokonaismäärä ryhmien lukumäärällä. Tämä laskentatapa ei huomioi lasten iästä tai erityistarpeista muodostuvia ryhmäkokoa pienentäviä tekijöitä.

Päiväkodin henkilöstön mitoitus 1 §

Päiväkodissa tulee kasvatusta-, opetusta- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on varhaiskasvatuslain ([540/2018](#)) 26–28 §:ssä säädetty ammatillinen kelpoisuus, enintään seitsemää enemmän kuin viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden. Enintään neljää alle kolmivuotiaasta lasta kohden tulee päiväkodissa kasvatusta-, opetusta- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on edellä tarkoitettu ammatillinen kelpoisuus. ([30.12.2019/1586](#))

Päiväkodissa tulee kasvatusta-, opetusta- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on 1 momentissa mainittu ammatillinen kelpoisuus enintään 13 enintään viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden. (Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta, 23.8.2018/753)

2.5.2023

Taulukko 9 Kotkan kaupungin päiväkotien ryhmät, lasten lukumäärät, lapset, joilla erityistarpeita ja laskennallinen lasten määrä ryhmää kohden (Kotkan kaupunki 2022)

Varhaiskasvatusyksikkö: päiväkoti	Ryhmiä yht.	Lapsia yhteensä	Vuoro-hoidossa	Lapsia, joilla erityistarpeita	Lapsia ryhmää kohden
Helilän päiväkoti	2	34		5	17
Hovinpuiston päiväkoti	7	105		14	15
Hovinsaaren päiväkoti	2	30		9	15
Kanervan päiväkoti	2	36		alle 3	18
Katariinan päiväkoti	6	85		19	14
Kaunismaen päiväkoti	2	21		0	11
Korkeakosken päiväkoti	3	51		5	17
Kotilon päiväkoti	3	43		5	14
Käpylän päiväkoti	2	33		3	17
Lankilan päiväkoti	4	60		7	15
Malmingin päiväkoti	2	31		6	16
Meripirtin päiväkoti (vuorohoito 24/7)	6	141	97	14	24
Metsolan päiväkoti	3	44		7	15
Metsäkulman päiväkoti	2	35		3	18
Otsonkallion päiväkoti	3	52		3	17
Pihkoon päiväkoti	3	43		8	14
Raitin päiväkoti (11-vuotinen op.velv.)	4	68	45	3	17
Rauhalan päiväkoti	3	46		4	15
Sateenkaaren päiväkoti	3	57		alle 3	19
Tavastilan päiväkoti	3	39		alle 3	13
Utumetsän päiväkoti	6	89		25	15
Velhon päiväkoti	4	58		10	15
Yhteensä	75	1201	142	150	16

3.4.3 Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuotanto

Kotkan kaupungin valtuusto on linjannut, että kaupungin varhaiskasvatuksen palvelutuotannosta 15 % voi olla yksityistä varhaiskasvatuksen palvelutuotantoa.

Tällä hetkellä Kotkan kaupungissa on neljä yksityistä varhaiskasvatus palveluntuottajaa, jotka järjestävät varhaiskasvatusta kuudessa toimipaikassa (taulukko 10). Yksityiseen varhaiskasvatukseen osallistuu 240 lasta. Suurin palveluntuottaja on Touhula, jolla kolmessa toimipaikassa on yhteensä 140 lasta. Pienimmässä yksityisessä päiväkodissa (Merimajan päiväkoti) on vain 29 lasta.

Myös yksityiset päiväkodit ovat pieniä, 2-4 ryhmäisiä. Lapsia, joilla on erityistarpeita, on vain muutama. Lapsia ryhmää kohden on keskimäärin 14 kun vastaavasti kunnallisella puolella lapsia on keskimäärin 16.

2.5.2023

Taulukko 10 Kotkan kaupungissa toimivat yksityisen varhaiskasvatuspalvelun palveluntuottajaa, heidän päiväkotinsa, ryhmien lukumäärä ja lasten jakautuminen ryhmiin iän mukaan (Kotkan kaupunki 2022)

Varhaiskasvatusyksikkö: Yksityinen päiväkoti	Ryhmiä yht.	Lapsia yhteensä	Vuoro-hoidossa	Lapsia, joilla erityistarpeita	Lapsia ryhmää kohden
Englanninkielinen päiväkoti	3	41	0	0	14
Kotka svenska barntädgård (esiopetu-	3	30	0	0	10
Merimajan päiväkoti	2	29	0	alle 3	15
Touhula Karhuvuori	4	67	0	alle 3	17
Touhula Ki-kiva	2	32	0	0	16
Touhula Vekkuli	3	41	0	alle 3	14
Yhteensä	17	240			14

Yksityisistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajista Kotka Svenska Barntädgård säätiöllä on esiopetuksen järjestämislupa. Ruotsinkieliseen esiopetukseen osallistui viime lukuvuonna 8 lasta. Kokonaisuudessaan ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa oli 30 lasta. Suomi-Amerikka seuran ylläpitämässä englanninkielisessä päiväkodissa oli 25 lasta.

3.4.4 Esiopetus

Lukuvuonna 2022-2023, tilastointipäivänä 20.9.2022, varhaiskasvatuksen yhteydessä annettavaan suomenkieliseen esiopetukseen osallistui Kotkassa 373 lasta ja ruotsinkieliseen esiopetukseen 8 lasta.

Kotkan kaupungissa varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa esiopetuksen järjestämisestä. Esiopetus järjestetään koulujen yhteydessä, joko samoissa tiloissa tai välittömässä läheisyydessä. Mikäli varhaiskasvatuksen esiopetuksen toimipaikka on pidemmän välimatkan päässä päiväkodista, järjestetään näiden lasten esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus esiopetuksen tiloissa, irrallaan muusta varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta².

Esiopetus on järjestetty seuraavasti:

- Korkeakosken päiväkodin alaisuudessa Kyminkartanon ja Korkeakosken esiopetus
- Velhon päiväkodin alaisuudessa Ruonalan esiopetus
- Lankilan päiväkodin alaisuudessa Aittakorven esiopetus
- Otsonkallion päiväkodin alaisuudessa Otsolan ja Hakalan esiopetus
- Katariinan päiväkodin alaisuudessa Haukkavuoren esiopetus
- Sateenkaaren päiväkodin alaisuudessa Mussalon esiopetus
- Hovinsaaren päiväkodin alaisuudessa Hovinsaaren esiopetus

²Täydentävää varhaiskasvatusta annetaan 6.30-17.00. esiopetustuntien ulkopuolella. Välimatkan takia synergia varsinaisen varhaiskasvatuksen toimipaikan kanssa ei ole käytännössä mahdollista. Tällä on vaikutusta sekä henkilöstömääriin että esiopetusyksikön kustannuksiin.

2.5.2023

- Metsolan päiväkodin alaisuudessa Metsolan esiopetus
- Tavastilan päiväkodin alaisuudessa Tavastilan esiopetus
- Pihkoon päiväkodin alaisuudessa Pihkoon esiopetus
- Rauhalan päiväkodin alaisuudessa Rauhalan esiopetus

Taulukko 11 Kotkan kaupungin järjestämän varhaiskasvatuksen esiopetuksen ryhmät ja ryhmissä olevat lapset syksyllä 2022 (Kotkan kaupunki 2022)

Varhaiskasvatusyksikkö: esiopetus	Ryhmiä yht.	Esioppilaita	Esioppilaita, joilla erityistarpeita
Aittakorven koulun esiopetus	3	35	8
Hakalan koulun esiopetus	2	16	4
Haukkavuoren koulun esiopetus	4	54	9
Hovinsaaren koulun esiopetus	1	3	alle 3
Korkeakosken koulun esiopetus	2	24	3
Kyminkartanon koulun esiopetus	4	48	5
Metsolan koulun esiopetus/Langinkoski	2	22	7
Mussalon koulun esiopetus	4	50	7
Otsolan koulun esiopetus	2	26	4
Pihkoon koulun esiopetus	1	20	alle 3
Rauhalan koulun esiopetus	2	27	5
Ruonalan esiopetus	3	35	8
Tavastilan koulun esiopetus	1	13	3
Yhteensä	31	373	66

Tavastilan koulun esiopetuksen yhteydessä on noin puolet Tavastilan päiväkodin 5-vuotiaista. Hovinsaaren koulun esiopetuksen yhteydessä noin puolet Hovinsaaren päiväkodin 5-vuotiaista.

Rauhalan koulun esiopetuksen tiloihin siirtyi 1.2.2023 Rauhalan päiväkodista 5-vuotiaita lapsia 14. Ratkaisu on tilapäinen ja tehtiin uusien aloittavien alle 3-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuspaikkojen suuren tarpeen takia.

Haukkavuoren esiopetuksen yhteydessä toimi yksi ryhmä kaksikielisenä esiopetusryhmänä. Kielet ovat suomi ja englanti. Ryhmän oppilaaksiottoalueena toimii koko kaupunki. Suurin osa tämän esiopetusryhmän lapsista tulee Kotkansaaren ja Mussalon alueilta.

3.4.5 Perhepäivähoito

Syksyllä 2022 perhepäivähoidossa oli 49 lasta. Perhepäivähoitoa saavat lapset olivat kaikki alle 6-vuotiaita (taulukko 12). Lapsia hoitajaa kohden oli kunnallisella puolella 3,8 lasta ja yksityisellä puolella 3,5 lasta.

2.5.2023

Taulukko 12 Kotkan perhepäivähoito ja lapset iän mukaan (Kotkan kaupunki 2022)

Varhaiskasvatusyksikkö: Perhepäivähoitaja	0-2 - vuotiaita	3-5 - vuotiaita	6- vuotiaita	Lapsia yhteensä	Lapsia, joilla erityistarpeita
Kunnallisia perhepäivähoitajia	26	16	0	42	0
Yksityisiä perhepäivähoitajia	4	3	0	7	0
Yhteensä	30	19	0	49	0

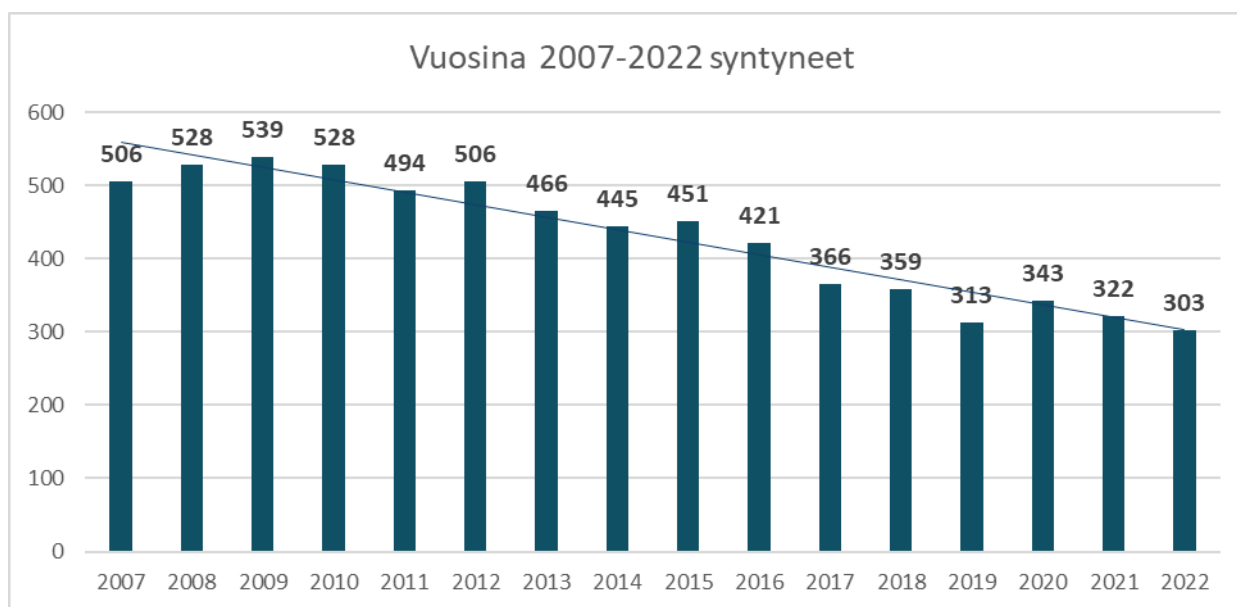
2.5.2023

4 Perusopetus

4.1 Kotkan 7-15-vuotiaat

Kotkan 0-15-vuotiaiden lasten ikäluokissa on nähtävissä merkittävää supistumista (kuva 10). Tällä hetkellä vuosiluokilla 6-9 olevat ikäluokat ovat kaikki yli 500 lapsen suuruisia. Vuosiluokkalaisten 1-6 ikäluokat ovat pääsääntöisesti yli 450 lapsen suuruisia. Viimeinen ikäluokka, joka ylittää 400 lapsen määrän, on vuonna 2016 syntyneiden ikäluokka. Nämä lapset ovat tällä hetkellä varhaiskasvatuksen esiopetuksessa ja siirtyvät syksyllä 2023 perusopetuksen ensimmäiselle vuosiluokalle.

Alle 6-vuotiaiden ikäluokat jäivät kaikki alle 400 lapsen suuruiseksi. Nuoremmat ikäluokat ovat lähempänä 300 lasta kuin 400 lasta. Ikäluokkien supistuminen on ollut rajua ja vuonna 2022 syntyneiden ikäluokan koko lähentelee jo puolta suurimman ikäluokan eli vuonna 2009 syntyneiden ikäluokan koosta.

Kuva 10 Kotkan kaupungin vuosina 2007-2022 syntyneet lapset tammikuun 27. päivänä 2023 (Kotkan kaupunki, Louhi paikkatietopalvelu/väestöweb)

4.2 Nykyinen palveluverkko

Kotkan kaupungin perusopetuksen palveluverkon muodostavat 17 suomenkielistä perusopetusta antavaa koulua, joista alakouluja on 11, yläkouluja kolme ja yhtenäiskouluja kaksi. Ruotsinkielistä perusopetusta järjestää Kotka Svenska Samskola, jota ylläpitää Kotka Svenska Samskolas garantiförening r.f.

2.5.2023

Alakouluja ovat Aittakorven koulu, Hakalan koulu, Hovinsaaren koulu, Korkeakosken koulu, Kyminkartanon koulu, Mussalon koulu, Otsolan koulu, Pihkoon koulu, Rauhalan koulu, Ruonalan koulu ja Tavastilan koulu. Kuudennet luokat ovat pääsääntöisesti toiminnallisesti osa yläkoulua.

Yläkouluja ovat Helilän koulu, Karhulan koulu ja Karhuvuoren koulu. Vuosiluokkien 1-9 yhtenäiskouluja ovat Kotkansaaren koulu ja Langinkosken koulu.

4.3 Oppilasmäärän kehittyminen

Kotkan kaupungin perusopetuksen oppilasmäärä on ollut viime vuosina laskeva. Vuodesta 2017 vuoteen 2021 oppilaiden määrä on pienentynyt 276 oppilaalla (taulukko 13). Vastaavaan aikaan palveluverkossa on tapahtunut vain vähän muutoksia. Metsolan koulun toiminta sen omassa rakennuksessa on lakkautettu ja toiminta siirretty Langinkosken koulun kanssa perustettuun yhtenäiskouluun. Taulukossa näkyvä Langinkosken koulun alempi rivi ja -141 oppilaan erotus viittaavat juuri tähän toimenpiteeseen.

Taulukko 13 Kotkan kaupungin ja Kotka Svenska Samskolas oppilasmäärien kehittyminen vuosina 2017-2021 ja näiden kahden ajankohdan oppilasmäärän erotus kouluittain (Vipunen.fi 24.11.2022)

Koulutuksen järjestäjä/Koulu	2017	2018	2019	2020	2021	Erotus
Kotka Svenska Samskolas Garantiförening R.F.	99	96	108	105	99	0
Kotka Svenska Samskola (03397)	99	96	108	105	99	0
Kotkan Kaupunki	4 629	4 536	4 509	4 449	4 353	-276
Aittakorven koulu (06616)	204	222	240	234	225	21
Hakalan koulu (03656)	180	156	165	177	162	-18
Helilän koulu (06506)	501	474	465	453	426	-75
Hovinsaaren koulu (06618)	63	60	63	66	60	-3
Karhulan koulu (06507)	255	252	243	270	276	21
Karhuvuoren koulu (06611)	438	438	414	402	396	-42
Korkeakosken koulu (06509)	186	180	183	180	174	-12
Kotkansaaren koulu (06613)	777	723	711	675	666	-111
Kyminkartanon koulu (06510)	228	234	213	216	201	-27
Langinkosken koulu (06614)	327	306	303	471	480	153
Langinkosken koulu (06620)	141	147	162			-141
Mussalon koulu (06621)	351	384	381	372	381	30
Otsolan koulu (06513)	258	252	264	243	228	-30
Pihkoon koulu (06523)	120	120	114	111	99	-21
Rauhalan koulu (06514)	255	255	276	279	273	18
Ruonalan koulu (06622)	219	204	195	186	186	-33
Tavastilan koulu (06524)	123	126	117	117	114	-9
Yhteensä	4 728	4 635	4 617	4 551	4 452	-276

2.5.2023

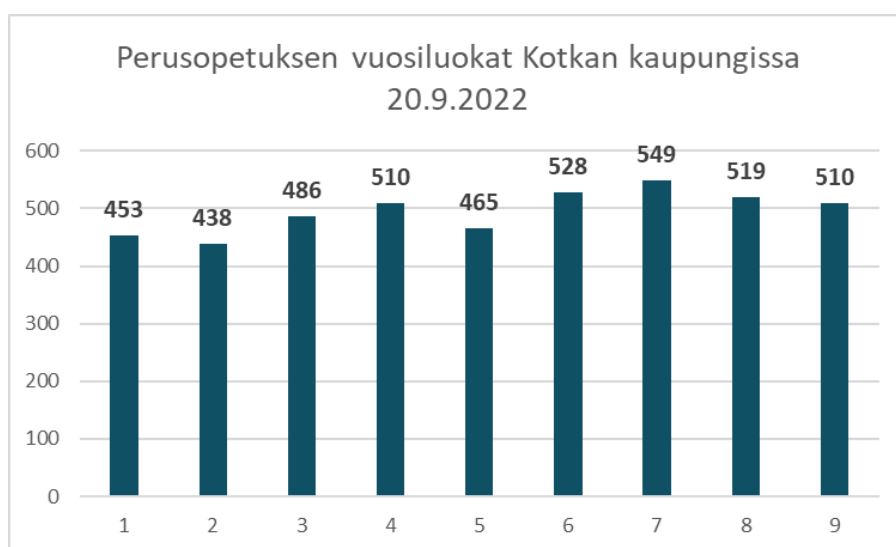
Oppilasmäärä on määrällisesti eniten pienentynyt Kotkansaaren koulussa (-111 oppilasta) ja Helilän koulussa (-75 oppilasta). Myös Karhuvuoren koulun 42 oppilaan, Ruonalan 33 oppilaan ja Otsolan 30 oppilaan kokonaisoppilasmäärän väheneminen on voinut vaikuttaa näiden koulujen opetusryhmien määriin.

Langinkosken koulun 153 oppilaan oppilasmäärän kasvu on pääsääntöisesti johtunut Metsolan koulun yhdistämisestä Langinkosken kouluun. Oppilasmäärät ovat kasvaneet Mussalon koulussa (+30) Aittakorven koulussa (+21 oppilasta), Karhulan koulussa (+21 oppilasta) ja Rauhalan koulussa (+18 oppilasta.)

Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärä on pysynyt samana, kun verrataan vuosia 2017 ja 2021. Molempina vuosina vuosiluokkien 1-9 perusopetuksen opetukseen osallistui 99 oppilasta.

4.3.1 Suomenkielinen perusopetus

Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärä 20.9.2022 oli 4 458 oppilasta. Valmistavaan opetukseen osallistui ao. ajankohtana 114 oppilasta ja opetustoimen yhteydessä annettavaan esiopetukseen 42 lasta.

Kuva 11 Kotkan kaupungin perusopetuksen vuosiluokkien 1-9 oppilasmäärät 20.9.2022 (Vipunen.fi 2.1.2023)

4.3.2 Koulut ja niiden oppilasmäärät

Taulukossa 12 on Kotkan kaupungin virallisen tilastointipäivän esi- ja perusopetuksen oppilastilasto syksyltä 2022. Esiopetuksen luvuissa ovat mukana sekä varhaiskasvatuksen esioppilaat että pidennetyn opiveliollisuuden oppilaat. Kotkalle ominaista on, että koulujen astejaon nivelvaiheet vaihtelevat kouluitain.

Vuosiluokkien 1-6 kouluja, jossa on myös esiopetusta ovat

2.5.2023

- Hakalan koulu 155 oppilasta (171)
- Korkeakosken koulu 175 oppilasta (199)
- Rauhalan koulu 278 oppilasta (304)
- Tavastilan koulu 111 oppilasta (124)

Vuosiluokkien 1-5 koulujen, joissa on myös esiopetusta ovat

- Aittakorven koulu 224 oppilasta (259)
- Hovinsaaren koulu 48 oppilasta (50)
- Kyminkartanon koulu 198 oppilasta (248)
- Otsolan koulu 194 oppilasta (220)
- Pihkoon koulu 102 oppilasta (122)
- Ruonalan koulu 163 oppilasta (199)
- Mussalon koulu muodostaa välimuodon. Koulussa opiskelee 297 vuosiluokkien 1-5 opetuksessa, mutta koulussa sijaitsee sekä esiopetusta (66) että pienryhmäopetusta vuosiluokille 6-9 (24 oppilasta). Koulun kokonaisoppilasmäärä on 321 (387).

Vuosiluokkien 6-9 kouluja ovat

- Helilän koulu 453
- Karhuvuoden koulu 445

Vuosiluokkien 1-9 kouluja, joissa on myös esiopetusta ovat

- Kotkansaaren koulu 175 (199) + 249, yhteensä 710 (767)
- Langinkosken koulu 219 (264) + 282, yhteensä 501 (546)

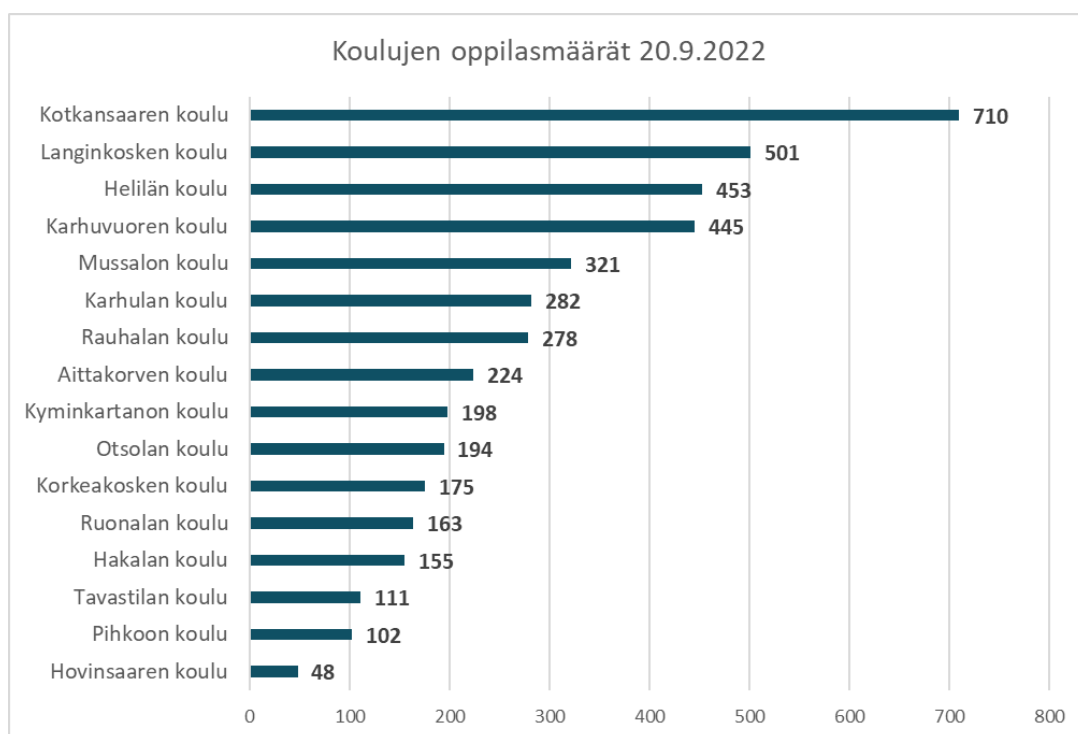
Taulukko 14 Kotkan kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilaat 20.9.2022 (Kotkan kaupunki 2023)

Koulu	esi	1	2	3	4	5	6	1-6	esi-6	7	8	9	7-9	1-9	esi-9
Aittakorven koulu	35	42	46	37	48	51		224	259				0	224	259
Hakalan koulu	16	24	30	29	32	18	22	155	171				0	155	171
Helilän koulu							95	95	95	119	122	117	358	453	453
Hovinsaaren koulu	2	7	9	8	14	10		48	50				0	48	50
Karhulan koulu								0	0	96	93	93	282	282	282
Karhuvuoden koulu							109	109	109	110	107	119	336	445	445
Korkeakosken koulu	24	23	22	30	35	36	29	175	199				0	175	199
Kotkansaaren koulu	57	71	62	78	86	72	92	461	518	84	84	81	249	710	767
Kyminkartanon koulu	48	41	33	45	40	39		198	246				0	198	246
Langinkosken koulu	45	34	23	19	31	29	83	219	264	110	89	83	282	501	546
Mussalon koulu	66	59	76	58	56	48	4	301	367	9	6	5	20	321	387
Otsolan koulu	26	38	30	39	49	38		194	220				0	194	220
Pihkoon koulu	20	24	21	18	18	21		102	122				0	102	122
Rauhalan koulu	26	35	27	50	45	47	74	278	304				0	278	304
Ruonalan koulu	36	24	38	37	35	29		163	199				0	163	199
Tavastilan koulu	13	15	14	25	15	26	16	111	124				0	111	124
Yhteensä	414	437	431	473	504	464	524	2833	3247	528	501	498	1527	4360	4774

2.5.2023

Koulujen perusopetuksen oppilaiden lukumäärät on esitetty kuvana kuvassa 12. Oppilasmääristä puuttuvat ne pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat, jotka ovat esiopetuksessa. Kotkansaaren vuosiluokkien 1-9 koulu on suurin 710 oppilaallaan. Toiseksi suurin koulu on Langinkosken koulu, jossa on myös vuosiluokat 1-9. Varsinaisia vuosiluokkien 1-9 kouluja ei ole muita. Mussalon koulun yhteyteen on sijoitettu vuosiluokkien 7-9 erityisopetuksen pienryhmiä.

Pienin koulu on Hovinsaaren koulu (48 oppilasta), jonne on keskitetty mm. erityisopetusta ja valmistavan opetuksen luokkia. Yleisopetuksen kouluista pienin on Pihkoon koulu (102 oppilasta).

Kuva 12 Kotkan perusopetuksen oppilaitokset ja oppilasmäärät 20.9.2022 (Kotkan kaupunki 2023)

Kotkassa muun kuntalaisten osuus on Kotkan kaupungin järjestämässä perusopetuksessa erittäin pieni. Vain Hovinsaaren koulun 12,5 % muun kuntalaisten osuus on hieman poikkeava. Mikäli kouluissa on muissa kunnissa kirjoilla olevia oppilaita, on heidän suhteellinen osuutensa pääsääntöisesti 1-3 prosentin luokkaa, joka käytännössä tarkoittaa muutamaa oppilasta (taulukko 15). Usealla näistä oppilaista asuin-kunta on Kotka

2.5.2023

Taulukko 15 Kotkalaisten oppilaiden osuus koulun oppilasmäärästä

Koulu	Oppilaita yhteensä	Joista oman kunnan oppilaita	Oman kunnan oppilaiden osuus koulun kokonaisoppilasmäärästä (%)
Aittakorven koulu	224	222	99,1
Hakalan koulu	155	155	100,0
Helilän koulu	453	451	99,6
Hovinsaaren koulu	48	42	87,5
Karhulan koulu	282	280	99,3
Karhuvuoren koulu	445	437	98,2
Korkeakosken koulu	175	175	100,0
Kotkansaaren koulu	710	700	98,6
Kyminkartanon koulu	198	197	99,5
Langinkosken koulu	501	494	98,6
Mussalon koulu	321	317	98,8
Otsolan koulu	194	193	99,5
Pihkoon koulu	102	102	100,0
Rauhalan koulu	278	275	98,9
Ruonalan koulu	163	158	96,9
Tavastilan koulu	111	106	95,5
Yhteensä	4360	4304	98,7

4.3.3 Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus

Kotka Svenska Barntädgård niminen säätiö toimii Kotkassa yksityisenä varhaiskasvatuksen tuottajana. Toiminta on päiväkotitoimintaa. Päiväkotitoiminta on sijainnut Kotkansaarella 1900-luvun alkupuolella rakennuksessa puutalossa. Nyt kyseinen rakennus on tyhjillään. Rakennusta ei ole korjattu rahoituksen puutteen takia.

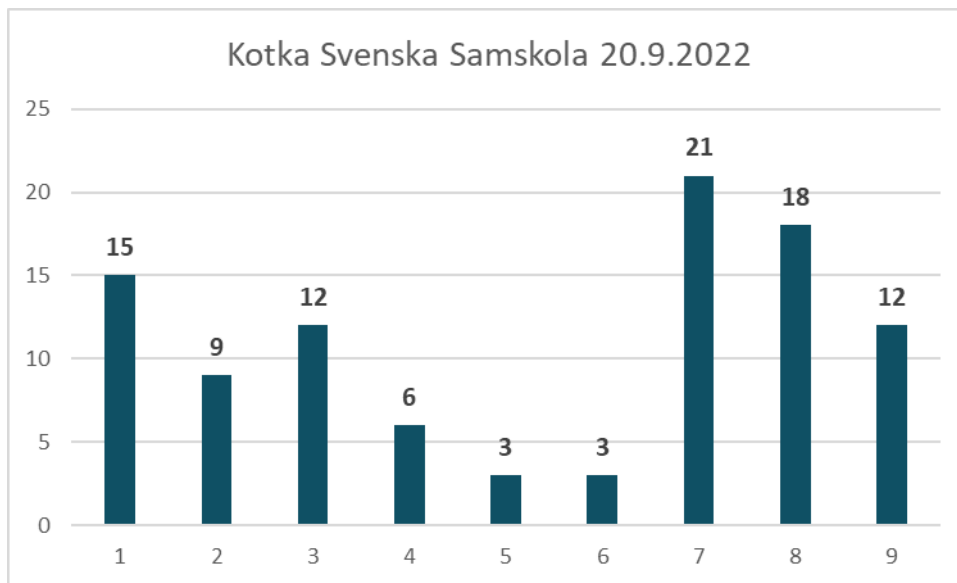
Ruotsinkielinen päiväkotitoiminta on siirretty Julkiset kiinteistöt yhtiön omistamaan Savotta rakennukseen. Samassa rakennuksessa toimii myös englanninkielisen varhaiskasvatuksen yksikkö. Molemmat varhaiskasvatuksen yksiköt ovat Kotkan kaupungin palvelusetelisopimuspäiväkoteja.

Kotka Svenska Samskolan taustalla on säätiö, jolla on ruotsinkielisen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisluvat. Kaupunki ei järjestä ruotsinkielistä perusopetusta. Kaupunki maksaa säätiölle kotikuntakorvausta vastaavan euromäärän oppilasta kohden vuodessa ja lisäksi tukee koulutuksen järjestämistä, kuten kuljetuksia, muuten.

Säätiö omistaa sekä koulurakennuksen että rakennuksen alla olevan tontin. Rakennus on vuodelta 1971 eikä rakennukseen ei ole tehty suunnitelman mukaisia peruskorjauksia.

Säätiö on hakenut Kotkan kaupungilta avustusta molempien rakennusten perusparannuksiin. Kaupunki ei ole tähän asti myöntänyt taloudellista tukea rakennusten korjaamiseen. Taustalla olevien ruotsinkielisten säätiöiden rahoituksen ehtona on, että kaupunki lähde taloudellisesti tukemaan korjauksia.

2.5.2023

Kuva 13 Kotka Svenska Samskolan oppilaat 20.9.2022 (Vipunen.fi, 2.1.2023)

Lukuvuonna 2022-2023 koulussa opiskelee yhteensä 107 oppilasta (kuva 13). Esiopetus järjestetään osana muuta varhaiskasvatusta päiväkodissa.

2.5.2023

5 Arviot varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeiden kehittymisestä

5.1 Arvio varhaiskasvatuksen palvelutarpeesta

Arvio varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kehittymisestä (taulukko 16) on laskettu seuraavasti. Pohjatiedoksi on otettu Tilastokeskuksen väestöennuste 2021 ja toteuma 2022, Kotkan kaupungin toimittamat tiedot lasten jakautumisesta kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen sekä varhaiskasvatuksen järjestämismuodon mukaan. Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennustetta on muutettu vuoden 2022 toteuman pohjalta ja laadittu tarkennettu väestöennuste vuoteen 2040.

Kotkan kaupungin toimittamien tietojen pohjalta on katsottu 0-2-vuotiaiden, 3-5-vuotiaiden ja 6-vuotiaiden osallistuminen varhaiskasvatukseen ja käytetty palvelutarpeen arvioissa samoja osallistumisen prosenttiosuuksia. Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen osalta on myös käytetty nykyistä jakoa.

Ryhmien lukumäärää määriteltäessä on käytetty kerrointa 1,75 määriteltäessä 0-2-vuotiaiden lasten ryhmien määriä. Erityistarpeita omaavien lasten osuus oletetaan olevan vuosina 2023-2040 sama kuin vuonna 2022. Vuonna 2022 kunnallisissa päiväkodeissa oli erityistarpeita noin 10 % lapsista ja yksityisissä päiväkodeissa noin prosentilla lapsista. Ryhmien määrittämiseksi on käytetty kerrointa 1,75.

Taulukko 16 Arvio varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kehittymisestä vuodesta 2022 vuoteen 2028

2022			2028			Muutos		
Kunnallinen päiväkoti			Kunnallinen päiväkoti			Kunnallinen päiväkoti		
	0-2v	309		0-2v	287		0-2v	-22
	3-5v	857		3-5v	787		3-5v	-70
	6v	408		6v	301		6v	-107
Laskennallisia lapsia		1979	Laskennallisia lapsia		1739	Laskennallisia lapsia		-240
Yksityinen päiväkoti			Yksityinen päiväkoti			Yksityinen päiväkoti		
	0-2v	83		0-2v	77		0-2v	-6
	3-5v	149		3-5v	136		3-5v	-13
	6v	8		6v	0		6v	-8
Laskennallisia lapsia		305	Laskennallisia lapsia		273	Laskennallisia lapsia		-32
Perhepäivähoitaja			Perhepäivähoitaja			Perhepäivähoitaja		
	0-2v	30		0-2v	27		0-2v	-3
	3-5v	19		3-5v	17		3-5v	-2
	6v	0		6v	0		6v	0
Laskennallisia lapsia		72	Laskennallisia lapsia		64	Laskennallisia lapsia		-7

Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen arvioidaan vähenevän vuoteen 2028 mennessä 279 hoitopaikalla:

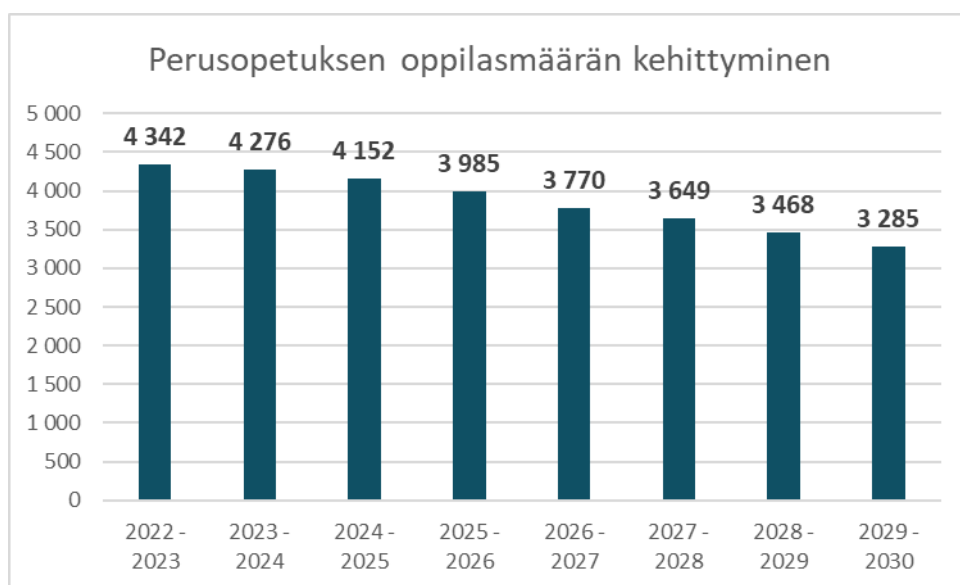
- Kunnallisen varhaiskasvatuksen palvelutarpeen arvioidaan vähenevän 240 hoitopaikalla.
- Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelutarpeen arvioidaan vähenevän 32 hoitopaikalla.
- Perhepäivähoidon palvelutarpeen 7 hoitopaikalla.

2.5.2023

5.2 Arvio suomenkielisen perusopetuksen palvelutarpeen kehittymisestä

Suomenkielisen perusopetuksen palvelutarpeen arvioiminen perustuu Kotkan kaupungilta saatuihin, vuoden 2023 alussa laadittuihin oppilasmäärän kehittymistä kuvaaviin tietoihin. Oppilasmäärän kehittymistä tarkastellaan lukuvuoden 2022-2023 osalta nykyisillä oppilasmäärillä ja ennustevuosia Louhi paikatietopalvelujen tietojen perusteella. Luvut eivät siten sisällä tulo- tai lähtömuuton vaikutuksia oppilasmääriin.

Lukuvuodesta 2022-2023 oppilasmäärän kehittyminen lukuvuoteen 2029-2030 on esitetty kuvassa 14. Perusopetuksen oppilasmäärä vähenee tulevien seitsemän vuoden kuluessa 1 057 oppilaalla. Toisella tavoin ilmaistuna tämä tarkoittaa, että lukuvuonna 2029-2030 Kotkassa on reilu neljännes (26 %) vähemmän oppilaita kuin talvella 2023. Kuvassa 14 esitetty perusopetuksen oppilasmäärän kehittyminen ei sisällä tulo- tai lähtömuuton vaikutuksia oppilasmääriin. Mikäli perusopetusikäisten lasten muuttamisen trendi jatkuu edellisten vuosien kaltaisena (vrt. luku 2.2), tulee oppilasmäärän kehittyminen olemaan kuvassa 14 esitettyä synkempi.

Kuva 14 Perusopetuksen oppilasmäärän kehittyminen (Kotkan kaupunki/Louhi 2023)

Taulukossa 17 tarkastellaan oppilasmäärän kehittymistä vuosittain vertaamalla edellisen lukuvuoden oppilasmäärää seuraavan lukuvuoden oppilasmäärään. Oppilasmäärän väheneminen vaihtelee 55 oppilaasta 215 oppilaaseen. Oppilasmäärän väheneminen kiihtyy lukuvuoteen 2026-2027 asti, jolloin tällä tarkastelujaksolla saavutetaan suurin muutos (-215 oppilasta) edelliseen lukuvuoteen.

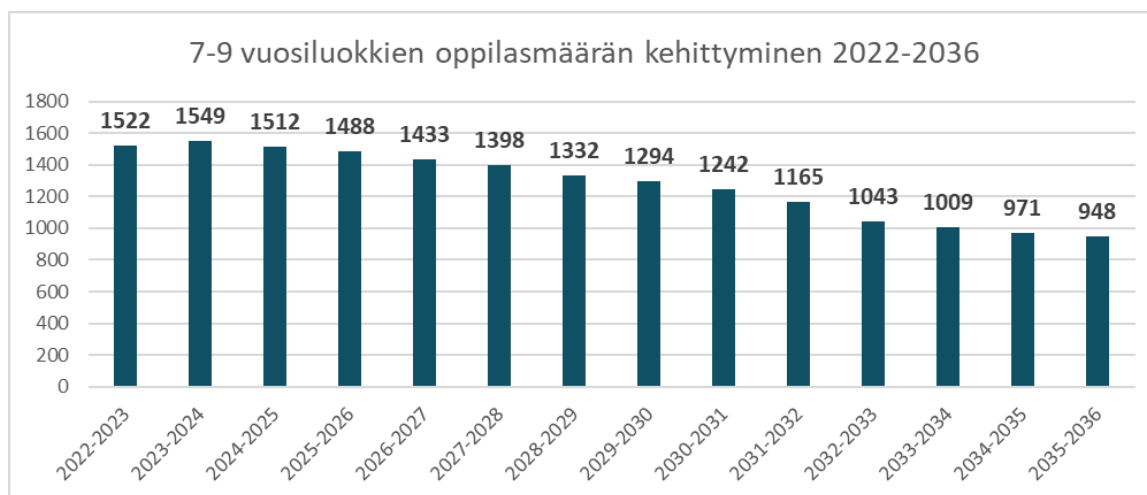
Taulukossa 17 tarkastellaan myös vuosiluokkakohtaisia muutoksia lukuvuodesta 2022-2023 lukuvuoteen 2029-2030. Vuosiluokkien 1-6 vuosiluokat pienenevät keskimäärin 138 oppilaalla seitsemän vuoden kuluessa. Lukuvuonna 2029-2030 ensimmäisen luokan oppilaita on nykyisellä väestökehityksellä lähes 150 lasta vähemmän kuin 2022-2023.

2.5.2023

Taulukko 17 Vuosittainen oppilasmäärän muutos

Lukuvuosi	1. lk	2. lk	3. lk	4. lk	5. lk	6. lk	7. lk	8. lk	9. lk	1.-9.lk	Erotus edellisestä vuodesta
2022 - 2023	435	427	470	501	462	525	525	499	498	4 342	-55
2023 - 2024	432	435	427	470	501	462	525	525	499	4 276	-66
2024 - 2025	375	432	435	427	470	501	462	525	525	4 152	-124
2025 - 2026	358	375	432	435	427	470	501	462	525	3 985	-167
2026 - 2027	310	358	375	432	435	427	470	501	462	3 770	-215
2027 - 2028	341	310	358	375	432	435	427	470	501	3 649	-121
2028 - 2029	320	341	310	358	375	432	435	427	470	3 468	-181
2029 - 2030	287	320	341	310	358	375	432	435	427	3 285	-183
Erotus	-148	-107	-129	-191	-104	-150	-93	-64	-71	-1 057	-1 112

Vuonna 2023 vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärä kasvaa, mutta määrä kääntyy laskuun jo ensi lukuvuoden jälkeen. Vuosikymmenen lopussa vuosiluokkien 7-9 oppilaita on 228 vähemmän kuin talvella 2023. 2030-luvun alussa vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärä alittaa 1 300 oppilasta ja vain muutaman vuoden kuluttua tästä, lukuvuonna 2034-2035, alittuu tuhannen 7-9 vuosiluokkalaisen oppilasmäärä (kuva 15.)

Kuva 15 Kotkan kaupungin vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehittyminen

Taulukossa 18 tarkastellaan tarkemmin lukuvuosittaista ja vuosiluokittaista muutosta lukuvuosina 2022-2023 – 2035-2036. Lukuvuoteen 2035-2036 vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärä vähenee ilman 574 oppilaalla. Taulukossa 18 esitetty perusopetuksen vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehittyminen ei sisällä tulo- tai lähtömuuton vaikutuksia oppilasmääriin.

2.5.2023

Taulukko 18 Vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehittyminen lukuvuodesta 2022-2023 lukuvuoteen 2035-2036

Lukuvuosi	7. lk	8. lk	9. lk	7-9 lk yht.	Erotus ed.vuoteen
2022-2023	525	499	498	1522	70
2023-2024	525	525	499	1549	27
2024-2025	462	525	525	1512	-37
2025-2026	501	462	525	1488	-24
2026-2027	470	501	462	1433	-55
2027-2028	427	470	501	1398	-35
2028-2029	435	427	470	1332	-66
2029-2030	432	435	427	1294	-38
2030-2031	375	432	435	1242	-52
2031-2032	358	375	432	1165	-77
2032-2033	310	358	375	1043	-122
2033-2034	341	310	358	1009	-34
2034-2035	320	341	310	971	-38
2035-2036	287	320	341	948	-23
					-574

Mitä oppilasmäärien muutokset tarkoittavat käytännössä? Mikäli oppilasmäärän muutos muutetaan 20 oppilaan opetusryhmiksi, tarkoittaa se vuosiluokkien 1-6 laskennallisen palvelutarpeen vähenemistä lukuvuodesta 2022-2023 lukuvuoteen 2029-2030 829 oppilaspaikalla, mikä tarkoittaa 41,45 vuosiluokkien 1-6 laskennallisen 20 oppilaan opetusryhmää. Vuosiluokilla 7-9 palvelutarve vähenee 228 oppilaspaikalla, joka laskennallisina 20 oppilaan ryhminä vastaa 11,4 opetusryhmää (taulukko 19).

Taulukko 19 Laskennallisten opetusryhmien määrä suhteutettuna oppilasmäärien kehittymiseen

	1. lk	2. lk	3. lk	4. lk	5. lk	6. lk	1-6 yht.	7. lk	8. lk	9. lk	7-9 lk yht.	1-9 yht.
Erotus lukuvuoteen 2029-2030	-148	-107	-129	-191	-104	-150	-829	-93	-64	-71	-228	-1 057
	-7,4	-5,35	-6,45	-9,55	-5,2	-7,5	-41,45	-4,65	-3,2	-3,55	-11,4	-52,85
Erotus lukuvuoteen 2035-2036								-238	-179	-157	-574	
								-11,9	-8,95	-7,85	-28,7	

Vuosiluokkien 7-9 osalta voi lisäksi tehdä arvioin lukuvuoteen 2035-2036 asti. 7-9 vuosiluokkien palvelutarve vähenee 574 oppilaspaikalla, mikä vastaa 28,7 laskennallista 20 oppilaan opetusryhmää.

2.5.2023

5.3 Arvio ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen palvelutarpeen kehittymisestä

Kotka Svenska Samskolanin oppilaista kolme neljäsosaa on kotkalaisia (81 oppilasta). Pyhtäältä koulussa opiskelee 20 oppilasta, Kouvolasta neljä ja Haminasta kaksi. Sekä Kouvolasta että Pyhtäältä tulevat oppilaat aloittavat Kotka Samskolanin 7:llä vuosiluokalla.

5.3.1 Skenaario ruotsinkielisen perusopetuksen oppilasmäärien kehittymisestä

Kotka Svenska Samskolaniin hakeudutaan Pyhtään Pyttis Svenska Skolanista kuudennelta luokalta. Selvitystä varten pyydettiin Pyhtään kunnalta arviota Pyttis Svenska Skolanin oppilasmäärän kehittymisestä (taulukko 20). Pyhtään kunnan tiedot perustuvat Louhi-tietojärjestelmään ja sen mukaisiin ruotsinkielisiin syntyneisiin lapsiin.

Koulun aloittaa vuosittain myös pari kolme lasta, joiden äidinkieli on suomi. Esimerkiksi lukuvuonna 2022-2023 koulussa on 42 oppilaasta, joista 18 oppilaan äidinkieli on ruotsi ja 24 suomi. Pyhtään koulutoimen arvio on, että 1. vuosiluokan oppilasmäärät voivat olla pari oppilasta esitettyä arviota suuremmat.

Taulukko 20 Pyhtään kunnan toimittama arvio Pyttis Svenska Skolanin esi- ja perusopetuksen oppilasmäärän kehittymisestä lukuvuosina 2022-2023 – 2028-2029 (Pyhtään kunta 2023)

LUOKKA	LUKUVUOSI						
	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029
esikoulu	8	2	0	2	5	2	3
1	6	8	2	0	2	5	2
2	6	6	8	2	0	2	5
3	5	6	6	8	2	0	2
4	4	5	6	6	8	2	0
5	7	4	5	6	6	8	2
6	6	7	4	5	6	6	8
Yhteensä	42	38	31	29	29	25	22

Mikäli Pyttis Svenska Skolanin kaikki kuudennen luokan oppilaat hakeutuvat Kotka Svenska Samskolaniin, 7:nelle vuosiluokalle, hakeutuu kouluun tulevina vuosina keskimäärin 6 lasta vuosittain.

Ruotsinkielisen esi- ja perusopetuksen tarpeen arviointi on hankalaa. Oheiseen taulukkoon (taulukko 21) on koottu lukuvuoden 2022-2023 osalta tiedot, niistä kotkalaisista oppilaista, jotka Primus tietojärjestelmän mukaan opiskelevat Kotka Samskolanin perusopetuksessa. Näiden lasten oletetaan jatkavan koko perusopetuksensa ajan ruotsinkielisessä opetuksessa ja siten heidän määränsä kulkee läpi ennustevuosien lukuvuoden 2022-2023 kaltaisena.

Esiopetusrivin tiedot perustuvat Louhi paikkatietopalvelussa ruotsinkieliseksi määriteltujen lasten lukumäärään. Ruotsinkieliseen opetukseen on hakeutunut lisäksi vuosittain joitain suomenkielisiä lapsia, joten todellisuudessa aloittavien lasten määrä voi olla Louhi paikkatietopalvelun ruotsinkielisten lukumäärää suurempi.

2.5.2023

Taulukko 21 Kotkan kaupungin Primus ja Louhi paikkatietopalvelussa ruotsinkielisiksi määritellyt kotkalaiset lapset esitettyinä oppilasmäärän kehittymisen muodossa (Kotkan kaupunki 2023)

Koulut yhteensä	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
esi	3	5	1	3	2	2	5	
1	14	3	5	1	3	2	2	5
2	8	14	3	5	1	3	2	2
3	11	8	14	3	5	1	3	2
4	5	11	8	14	3	5	1	3
5	2	5	11	8	14	3	5	1
6	4	2	5	11	8	14	3	5
1-6 yhteensä	44	43	46	42	34	28	16	18
esi-6	47	48	47	45	36	30	21	
7	11	4	2	5	11	8	14	3
8	11	11	4	2	5	11	8	14
9	6	11	11	4	2	5	11	8
7-9 yhteensä	28	26	17	11	18	24	33	25
1-9 yhteensä	72	69	63	53	52	52	49	43

Seuraavassa skenaariossa (taulukko 22) on esitetty mahdollinen Kotka Svenska Samskolanin oppilasmäärän kehittyminen lukuvuodesta 2022-2023 lukuvuoteen 2029. Skenaario on laskettu siten, että Primus tietojärjestelmän mukaiset kotkalaiset Samskolanissa jo nyt opiskelevat lapset kulkevat läpi ennusteen. Vuosiluokalta 7 alkaen on laskettu Pyhtään toimittaman oppilasennusteen mukaiset pyhtääläiset lapset yläkoululaisten määriin. Tämän lisäksi vuosiluokalta 7 on arvioitu kolmen muun kuntalaisen lapsen mahdollisesti osallistuvan Kotka Svenksa Samskolanin opetukseen. Skenaario noudattaa isoilta linjoiltaan Kotkan peruskouluikäisten määrän kehittymistä.

Taulukko 22 Kotka Svenska Samskolan oppilasmäärän ennuste huomioiden pyhtääläiset ja 3 muuta muun kunta-laista vuosiluokkien 7-9 ennusteissa (Kotkan kaupunki ja Pyhtään kunta 2023)

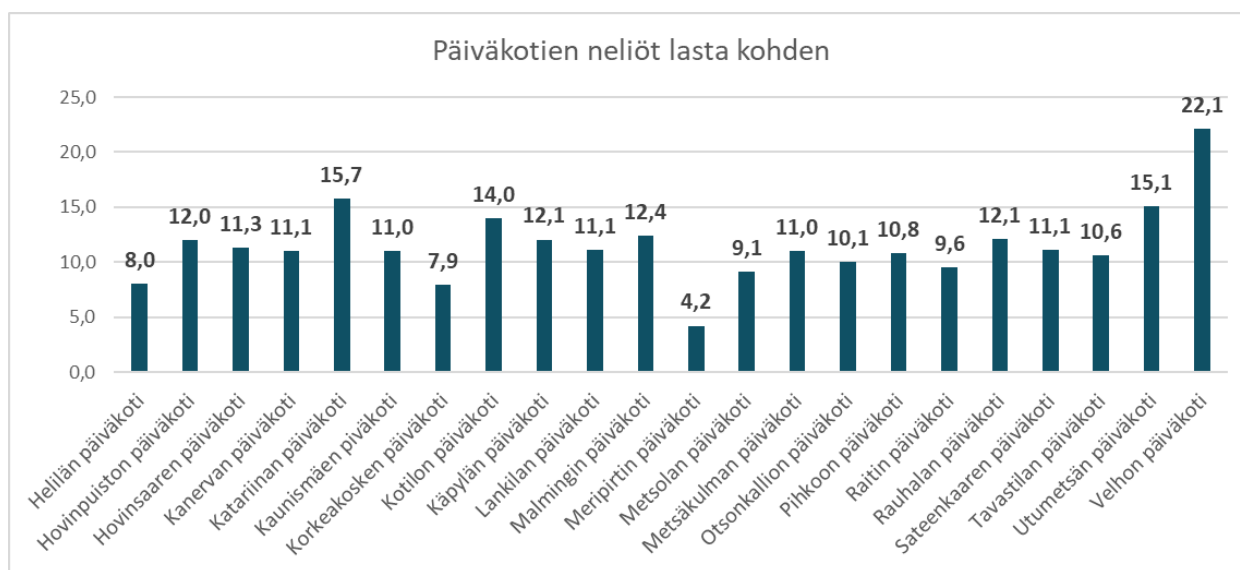
	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
1	15	8	5	1	3	2	2	5
2	9	15	8	5	1	3	2	2
3	12	9	15	8	5	1	3	2
4	6	12	9	15	8	5	1	3
5	3	6	12	9	15	8	5	1
6	3	3	6	12	9	15	8	5
1-6 yhteensä	48	53	55	50	41	34	21	18
7	21	12	13	13	20	18	24	19
8	18	21	12	13	13	20	18	24
9	12	18	21	12	13	13	20	18
7-9 yhteensä	51	51	46	38	46	51	62	61
1-9 yhteensä	99	104	101	88	87	85	83	79

2.5.2023

6 Rakennukset

6.1 Päiväkodit ja esiopetus

Kuvassa 16 on esitetty päiväkotirakennusten neliömäärä lasta kohden. Velhon päiväkodissa on peräti 22,1 neliötä lasta kohden, kun muissa päiväkodeissa neliömäärä jäävät pääsääntöisesti 10-15 neliöön lasta kohden.

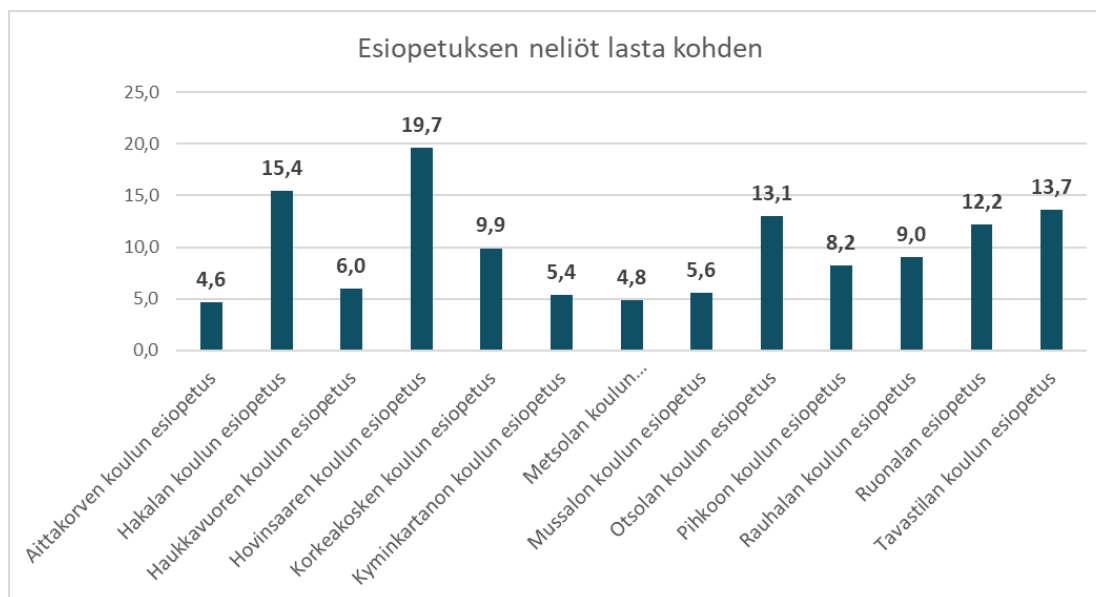

Kuva 16 Päiväkotien neliöt lasta kohden, jakajana käytetty 31.12.2021 lapsimäärätietoa (Kotkan kaupunki 2023)

Esiopetuksen käyttöön kirjattujen neliöiden määrä (kuva 17) vaihtelee huomattavasti yksiköiden kesken. Hovinsaaren esiopetuksella on käytössään laajimmat tilat. Vähiten esiopetukselle kohdennettuja neliöitä on Aittakorven koulun esiopetusryhmällä (4,6 neliötä/lapsi) ja Metsolan koulun esiopetusryhmällä (4,8 neliötä/lapsi).

Kaikki esioppilaat ovat täydentävässä varhaiskasvatuksessa esiopetuksen tiloissa. Ainoastaan ne, jotka tarvitsevat vuorohoitoa, siirtyvät vuoropäiväkotiin.

2.5.2023

Kuva 17 Esiopetuksen käytössä olevien neliöiden määrä suhteutettuna lasta kohden, jakajana käytetty lapsimäärätieto 31.12.2021 (Kotkan kaupunki 2023)

Taulukkoon 23 on koottu Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen toimipaikkojen päiväkotirakennuksen rakennusvuodet, tasearvot vuoden 2022 lopussa ja rakennuksen laajuustieto neliöinä. Helilän ja Hovinsaaren päiväkodit toimivat osakehuoneistoissa. Kaunismäen ja Raitin päiväkodit toimivat vuokratiloissa ja Katariinan päiväkoti on ollut leasing-rakennuksessa vuodesta 2017 lukien.

Varhaiskasvatuksen päiväkotirakennusten käytössä on 11 188 neliötä ja päiväkotien tasearvot olivat 1.12.2022 yhteensä 11 270 778 euroa.

2.5.2023

Taulukko 23 Kotkan varhaiskasvatuksen yksiköiden tasearvot ja pinta-alat

Varhaiskasvatusyksikkö: Kunnallinen päiväkot	Päiväkotirakennuksen rakennusvuosi	Tasearvot 31.12.2022	Neliöt 31.12. htm ²
Hovinpuiston päiväkot	2013	2 308 898	1 262
Kanervan päiväkot	1991	478 626	398
Korkeakosken päiväkot	1911	187 567	404
Kotilon päiväkot	2002	232 547	601
Lankilan päiväkot	1980	532 257	665
Malmingin päiväkot	1989	110 837	386
Meripirtin päiväkot	1906	300 923	594
Meripirtin päiväkot	2010	1 499 604	873
Metsolan päiväkot	1957	352 972	402
Metsäkulman päiväkot	1977	133 152	386
Otsonkallion päiväkot	2000	605 921	523
Pihkoon päiväkot	2020	700 331	466
Rauhalan päiväkot	1917	308 656	555
Sateenkaaren päiväkot	1986	65 080	634
Tavastilan päiväkot	1906	483 995	415
Utumetsän päiväkot	2013	2 034 517	1 342
Velhon päiväkot	1978	934 895	1 283
Käpylän päiväkot	1988		398
Osakehuoneistot:			
Helilän päiväkot	1973		273
Hovinsaaren päiväkot	1983		340
Vuokratuissa tiloissa:			
Kaunismaen päiväkot	2010		231
Raitin päiväkot	2019		650
Leasing-kohde:			
Katariinan päiväkot	2017		1 339
Yhteensä		11 270 778	11 188

Pelastusarmeija on ilmaissut kiinnostuksensa jatkaa Merimajan päiväkodin toimintaa nykyisissä tiloissa. Tiloissa tehdään kuntokartoitus kevään 2023 aikana. Mikäli eteen tulee tilanne, että Merimajan päiväkodille joudutaan etsimään korvaavat tilat, on Kotkan kaupungin mahdollista tulevaisuudessa vuokrata tiloja jonkin oman yksikön yhteydestä. Pelastusarmeija on kiinnostunut kasvattamaan toimintaansa yhdellä lapsiryhmällä. Tämä tulee huomioida Merimajan kuntokartoituksen lopputuleman yhteydessä.

2.5.2023

6.2 Perusopetus

Kotkan kaupungin vanhin koulurakennus on Hovinsaaren koulu vuodelta 1908 (taulukko 24). Karhulan koulurakennus on poistettu käytöstä ja koulu on ollut Helilän koulun kanssa väistötiloissa vuodesta 2018 lukien. Myös Hakalan koulun tämän hetken tilat ovat väliaikaiset tilat.

Uusimmat koulurakennukset ovat Korkeakosken koulun (2019), Langinkosken koulun (2019) ja Pihkoon koulun (2022) koulurakennukset, joihin kaikkiin on toteutettu myös esiopetukselle omat tilat.

Taulukko 24 Kotkan perusopetuksen koulut rakennusvuoden mukaan

Koulu	Rakennusvuosi	Koulu	Rakennusvuosi
Kotka svenska samskola	1971	Aittakorven koulu	2012
Hovinsaaren koulu	1908	Karhuvuoren koulu	2015
Keskuskoulu	1929	Hakalan koulu	2018
Kyminkartanon koulu	1936	Helilän koulu	2018
Tavastilan koulu	1951	Rauhalaan koulu	2018
Karhulan koulu	1953	Korkeakosken koulu	2019
Otsolan koulu	1953	Langinkosken koulu	2019
Opintokeskus Karhu	1959	Pihkoon koulu	2022
Haukkavuoren koulu	1961		
Ruonalan koulu	1963		
Mussalon koulu	1987		

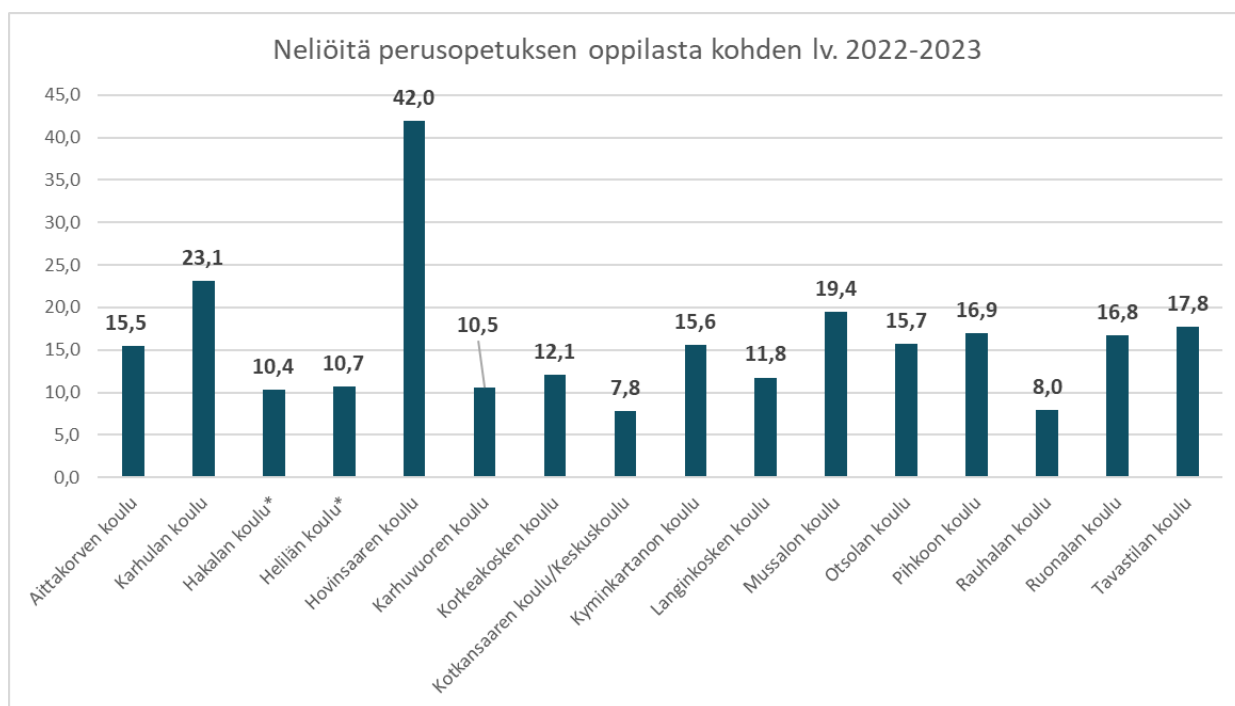
Perusopetuksen käytössä olevat neliöt perusopetuksen oppilasta kohden vaihtelevat kouluittain (kuva 18 a). Oppilasmäärätiedot pitävät sisällään perusopetuksen oppilaat.

Karhuvuoren koulun laajuustiedoissa ei ole mukana koulun välittömässä läheisyydessä sijaitsevia ja koulun käyttämiä liikunta- ja urheilutiloja. Muiden koulujen laajuustiedoissa liikuntatilat ovat mukana.

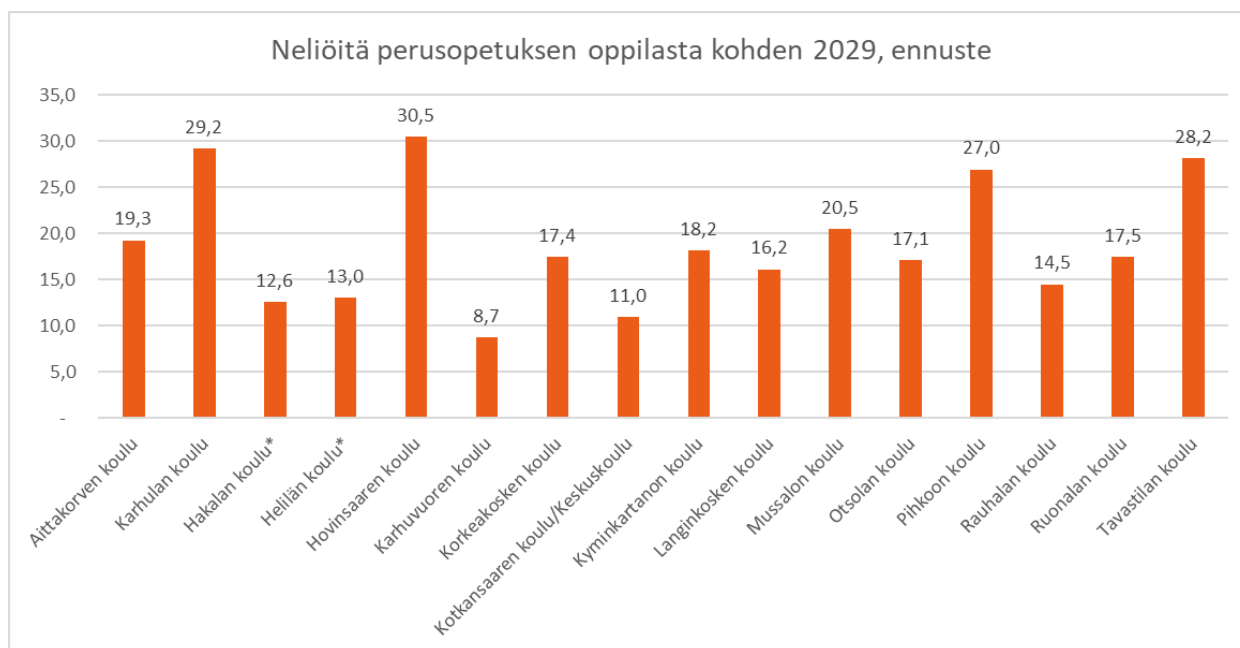
Useissa kouluissa on havaittavissa jo nyt pientä ylikapasiteettia tarkasteltaessa tilojen laajuutta oppilas-kohtaisina neliöinä. Yli 15 neliötä oppilasta kohden on yhdeksässä koulussa. Mussalossa ja Tavastilassa neliöitä oppilasta kohden on lähemmäs 20. Karhulan koulun neliöihin on laskettu mukaan opintokeskuk-
sen Karhun perusopetuksen käyttämät tilat (833 neliötä). Hovinsaaren koulussa on 42 neliötä oppilasta kohden.

Mikäli oppilasmäärän kehitys etenee arvioidulla tavalla, muodostuu ylikapasiteettia merkittävään mää-
rään kouluja (kuva 18 b).

2.5.2023

*Väistötila

*Väistötila

Kuva 18 a ja b Perusopetuksen neliöt oppilasta kohden kouluittain lv. 2022-2023 (ylempi tau-lukko) ja lukuvuoden 2029-2030 oppilasennusteen mukaisena. Karhulan koulun neliöihin on las-kettu mukaan Opintokeskus Karhun tilat.

2.5.2023

Perusopetuksen käytössä ja perusopetuksen vuokranmaksun perusteena on yhteensä 62 355 neliötä (taulukko 25). Vastaavasti koulujen yhteydessä esiopetuksen käytössä on 2 599 neliötä. Kouluterveyshuollon vuokranmaksuperusteena on 620 neliötä ja opiskeluhuollon kuraattori ja psykologipalveluiden käytössä 362 neliötä.

Taulukko 25 Koulujen tilojen jakautuminen vuokranmaksun perusteiden mukaan (Kotkan kaupunki 2023)

Koulu	Perusopetuksen käytössä oleva vuokranmaksun perusteena oleva pinta-ala	Esiopetuksen käytössä oleva vuokranmaksun perusteena oleva pinta-ala2	Kouluterveyden käytössä oleva vuokranmaksun perusteena oleva pinta-ala3	Kuraattori/ psykologin käytössä oleva vuokranmaksun perusteena oleva pinta-ala4
Aittakorven koulu	3 471	162	30	21
Karhulan koulu	5 675	0	33	
Hakalan koulu	1 609	247	22	20
Helilän koulu	4 826	0	39	10
Hovinsaaren koulu	2 015	59	21	37
Karhuvuoren koulu	4 687	0	40	46
Haukkavuoren koulu	4 698	323	32	21
Korkeakosken koulu	2 110	238	33	9
Kotkansaaren koulu/Keskuskoulu	5 518		38	13
Kyminkartanon koulu	3 091	259	18	5
Langinkosken koulu	5 896	106	25	18
Mussalon koulu	6 237	280	46	15
Opintokeskus Karhu	833		68	22
Otsolan koulu	3 042	339	50	60
Pihkoon koulu	1 726	165	37	12
Rauhalan koulu	2 221	244	36	0
Ruonalan koulu	2 730	0	30	28
Tavastilan koulu	1 972	178	22	23
Yhteensä	62 355	2 599	620	362

2.5.2023

Taulukko 26 Koulujen vuokrien jakautuminen toiminnan mukaan (Kotkan kaupunki 2023)

Koulu	Perusopetuksen käytössä olevien tilojen vuosivuokra	Esiopetus käytössä olevien tilojen vuosivuokra	Kouluterveyden tilojen käytössä olevien tilojen vuosivuokra
Aittakorven koulu	657 269	30 752	8 577
Karhulan koulu	674 184		6 554
Hakalan koulu	422 016	98 592	4 743
Helilän koulu	1 274 508		7 881
Hovinsaaren koulu	402 355	11 781	4 925
Karhuvuoren koulu	1 485 950		10 429
Haukkavuoren koulu	648 874	44 558	6 560
Korkeakosken koulu	645 540	65 364	9 454
Kotkansaaren koulu/Keskuskoulu	1 001 988		8 849
Kyminkartanon koulu	693 168	58 176	3 830
Langinkosken koulu	1 121 400	20 172	5 367
Mussalon koulu	892 140	40 056	10 018
Opintokeskus Karhu	151 044	30 752	8 316
Otsolan koulu	617 364	68 856	11 830
Pihkoon koulu	384 352	36 674	11 116
Rauhalan koulu	599 100	76 740	9 313
Ruonalan koulu	403 008		7 250
Tavastilan koulu	488 136	43 992	7 972
Yhteensä	12 562 396	657 217	151 301

6.3 Päiväkoti ja koulurakennusten kunto

Kotkan kaupunki on arvioinut päiväkotij- ja koulurakennusten kuntoa asteikolla 1-5. Taulukkoon 27 on koottu yhteenvedot arvioista.

Kuntoluokka	Kuntoluokan kuvaus				
1	heikko, korvataan 1-5 vuoden kuluessa				
2	välttävä, peruskorjaustarve 1-5 vuoden kuluessa				
3	tydyttävä, huoltokorjaus 1-5 vuoden kuluessa tai peruskorjaus 5-10 vuoden kuluessa				
4	hyvä, kevyitä huotokorjauksia 5-10 vuoden kuluessa				
5	uusi, ei toimenpiteitä seuraavan 10 vuoden aikana				

2.5.2023

Taulukko 27 Kotkan kaupungin arvio päiväkotien ja koulurakennusten kunnosta (Kotkan kaupunki 2023)

	Esteettömyys	Kuntoarvio laadittu (on/ei)	Peruskorjaus-vuosi
Lankilan päiväkot	on	on, kuntokatsastus 2018	2008
Malmingin päiväkot		on, kuntotutkimus 2021	
Meripirtin päiväkot (vanha rak)	ei	on, kuntokatsastus 2018	
Metsolan päiväkot	ei	on, kuntotutkimus 2018	
Metsäkulman päiväkot	on	on, sisäilmatutkimus 2018	2003
Otsonkallion päiväkot	on	on, sisäilmatutkimus 2016	
Pihkoon päiväkot	on	ei	
Raitin päiväkot	väistötöila		----
Rauhalan päiväkot	ei	on, sisäilmatutkimus 2018	2002
Sateenkaaren päiväkot	peruskorjaus	on, sisäilmatutkimus 2020	2023
Tavastilan päiväkot	ei	ei	2009
Utumetsän päiväkot	on	ei	"uusi", valm. 2012
Velhon päiväkot	on	on, sisäilmatutkimus 2020	tiivistyskorjauksia 2010
Haukkavuoren päiväkot	on	ei	"uusi", valm. 2010
Helilän päiväkot	on	ei	
Hirssaaren päiväkot Kotilo	on	on, kuntokatsastus 2019	valm. 2002
Hovinpuiston päiväkot, Karhula	on		"uusi", valm. 2013
Hovinsaaren päiväkot	on	on, sisäilmatutkimus 2020	
Kanervan päiväkot	on	on, kuntokatsastus 2018	2022
Katariinan päiväkot, Kotkansaari	ei		"uusi", valm. 2017
Kaunismaen päiväkot	on		vuokratila
Korkeakosken päiväkot	on	on, kuntokatsastus 2018	2004
Käpylän päiväkot	on	on, kuntokatsastus 2020	toiminut väistötöilana 2009 alkaen
Ruonalan esiopetus	on	on, kuntokatsastus 2020	2007
Mussalokoti, päiväkotien väistötöila			

	Yleinen kunto	Rakenteet	Pinnat	Keittiö	Keittiön laitteet	Ilmanvaihto	Muu talotekniikka	Katto	Pihalaue
Lankilan päiväkot	3	3	4	5	4	3	3	5	4
Malmingin päiväkot				1	1				
Meripirtin päiväkot (vanha rak)	3	3	3	3	2	2	2	5	4
Metsolan päiväkot	2	2	2	5	4	3	3	3	4
Metsäkulman päiväkot	3	3	3	2	1	2	3	3	3
Otsonkallion päiväkot	4	4	4	4	4	4	4	4	5
Pihkoon päiväkot	3	3	3	2	1	4	4	4	5
Raitin päiväkot				5	4				
Rauhalan päiväkot	2	2	2	4	4	4	2	3	4
Sateenkaaren päiväkot									
Tavastilan päiväkot	3	3	4	3	1	4	3	remontti loppuun 2023	5
Utumetsän päiväkot	4	4	4	4	3	4	4	4	4
Velhon päiväkot	3	3	3	4	2	4	3	4	3
Haukkavuoren päiväkot	4	4	4	5	4	4	4	4	4
Helilän päiväkot	4	4	4	5	4	4	4	4	4
Hirssaaren päiväkot Kotilo	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Hovinpuiston päiväkot, Karhula	4	4	3	1	3	4	4	4	3
Hovinsaaren päiväkot	3	3	3	1	1	3	3	3	4
Kanervan päiväkot	4	4	4	5	4	4	4	4	4
Katariinan päiväkot, Kotkansaari	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Kaunismaen päiväkot	4	4	4	4	3	4	4	4	3
Korkeakosken päiväkot	3	3	3	1	1	4	3	3	4
Käpylän päiväkot	3	3	3	1	1	4	3	5	3
Ruonalan esiopetus	3	3	4	3	3	3	3	3	3
Mussalokoti, päiväkotien väistötöila				2	2				

2.5.2023

Koulu	Esteettömyys (on/ei)	Kuntoarvio laadittu (on/ei)	Peruskorjaus-vuosi	Kuntoluokka Trellum arvio
Aittakorven koulu	on	ei	2012	93 %
Hakalan koulu		väistössä		(vanha koulu 52%)
Helilän koulu	on	väistössä	uusi	97 %
Hovinsaaren koulu	ei	ON	1997 TATE	76 %
Karhulan koulu	on	on	2019-2021	71 %
Opintokeskus Karhu	on	on	2005	75 %
Karhuvuoren koulu	on	ei	"uusi" 2015	90 %
Korkeakosken koulu	on	ei	uusi 2019	98 %
Haukkavuoren koulu	on	on	2005	70 %
Keskuskoulu	on	on	2014	74 / 80%
Kyminkartanon koulu	on	ei	2010	81 / 84%
Langinkosken koulu	on	uusi	2020	98 %
Mussalon koulu	on	kuntokatsastus 2021	uudisosa	85 %
Otsolan koulu	on	eri asteisia tutkimuksia ja selvityksiä	2004	66 / 68 %
Pihkoon koulu	on	uusi	uusi, 2022	100 %
Rauhalan koulu		väistössä		(vanha koulu 47 %)
Ruonalan koulu	on		2006	80 %
Tavastilan koulu	on		2009	80 %

Koulu	Yleinen kunto	Pinnat	Keittiö	Keittiön laitteet	Lämmitys	Ilmanvaihto	Katto	LVISA	Piha-alue
Aittakorven koulu	4	4	4	3	4	4	4	4	4
Hakalan koulu									
Helilän koulu	5	4	4	2	5	5	5	5	3
Hovinsaaren koulu	3	4	2	3	3	2	2	3	3
Karhulan koulu	4	4	4	4	4	4	4	4	3
Opintokeskus Karhu	3	3	3	3	3	4	3	3	2
Karhuvuoren koulu	5	4	4	4	5	5	5	5	5
Korkeakosken koulu	5	5	4	4	5	5	5	5	5
Haukkavuoren koulu	4	4	4	4	4	4	3	4	4
Keskuskoulu	4	3	4	4	4	4	3	4	4
Kyminkartanon koulu	4	4	4	3	4	4	4	4	4
Langinkosken koulu	5	5	5	4	5	5	5	5	5
Mussalon koulu	4	4	4	2	4	4	4	4	3
Otsolan koulu	3	3 (pupa 2)	2	3	4	3	2	3	3
Pihkoon koulu	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Rauhalan koulu									
Ruonalan koulu	4	4	4	4	4	4	3	4	4
Tavastilan koulu	4	4	4	4	4	4	4	4	3

Hakalan, Helilän ja Rauhalan koulut toimivat lukuvuonna 2022-2023 väistötiloissa.

Mikäli rakennuksen kuntoluokka on pienempi kuin 75 %, osoittaa se, että rakennukselle on muodostunut laskennallista korjausvelkaa.

2.5.2023

7 Talous

7.1 Kotkan kaupungin palveluiden kustannukset verrokkikuntiin nähden

Käyttötalouden vertailutietojen lähde on Kunnan ja kuntayhtymien tilinpäätöstiedot palveluluokkakoh-
teisesti -tiedonkeruu. Tiedonkeruu on Valtiokonttorin järjestämä. Vuoden 2021 tiedoissa on yksittäisten
kuntien ja joidenkin palveluiden kohdalla vertailukelpoisuusongelmia kuntien välillä tai vuosien välillä.
Tästä syystä radikaaleihin poikkeamiin tulee suhtautua varauksella. Vuoden 2022 tiedonkeruu järjeste-
tään huhti-toukokuussa 2023 ja tiedot julkaistaan loppukesällä.

Vuoden 2021 päivähoiton, esiopetuksen ja perusopetuksen lasten määrät ovat peräisin Tilastokeskuk-
selta. Lukiokoulutuksen oppilaiden määrät ovat peräisin Opetushallituksen tilastopalvelu Vipusesta

Kotkan kaupungin kustannukset ovat verrokkikuntiin nähden varsin korkeat kaikessa muussa toiminnassa
paitsi aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Erityisen suuret erot verrokkikuntiin nähden ovat päiväkotitoimin-
nan osalta. Perhepäivähoidon osalta kustannukset ovat suuret ja perhepäivähoidossa on vähän lapsia
verrokkikuntiin nähden, mutta kokonaisuromäärän ollessa alhainen korostuvat euroa/lapsi erot vielä
voimakkaammin.

Taulukko 28 Kotkan kaupungin nettokäyttökustannukset verrokkikuntiin verrattuna

Nettokäyttökustannus Euroa per jakaja	Kotka 2021	Mikkeli 2021	Salo 2021	Lohja 2021	Porvoo 2021	Seinäjo 2021	Rovaniemi 2021	Hyvinkää 2021	Koko maa	Kunta- tyyppi
Päiväkotitoiminta	12 926	12 107	13 657	11 188	11 021	11 475	13 201	10 575	11 901	12 094
Perhepäivähoito	14 412	18 445	17 365	9 318	9 410	15 729	11 680	5 886	11 859	12 617
Muu varhaiskasvatus	1 211	710	990	1 281	795	886	686	813	1 212	1 342
Varhaiskasvatus yhteensä	11 950	10 803	11 643	10 073	9 750	10 440	12 005	9 004	10 191	10 688
Esiopetus	7 512	9 113	5 611	5 377	9 780	7 254	7 583	5 582	6 906	7 010
Perusopetus	10 662	10 635	10 057	10 018	10 045	8 807	9 545	8 907	9 852	9 775
Aamu- ja iltapäivätoiminta	417	565	536	411	415	718	673	596	724	738
Lukiokoulutus	8 244	5 901	7 626	8 237	6 734	7 433	6 795	7 137	8 167	7 727

Miehikkälä ja Virolahti eivät järjestä perhepäivähoitoa ja Miehkälä ja Pyhtää eivät järjestä lukiokoulu-
tusta. Miehkälän sivistyspalveluista vastaa Kaakon kaksikon yhteistyön kautta Virolahti.

2.5.2023

Taulukko 29 Kotkan kaupungin nettokäyttökustannukset maakunnan muihin kuntiin ja lähikuntiin verrattuna.

Nettokäyttökustannus Euroa per jakaja	Kotka 2021	Kouvol 2021	Hamina 2021	Miehik 2021	Pyhtää 2021	Virolah 2021	Loviisa 2021	litti	Koko maa	Kunta- tyyppi
Päiväkotitoiminta	12 926	12 895	18 169	13 249	13 976	10 493	12 494	12 652	11 901	12 094
Perhepäivähoito	14 412	12 260	21 181		2 430		12 316	4 260	11 859	12 617
Muu varhaiskasvatus	1 211	898	1 107	498	564	540	1 030	1 095	1 212	1 342
Varhaiskasvatus yhteensä	11 950	10 742	11 852	10 082	10 474	9 821	11 102	8 335	10 191	10 688
Esiopetus	7 512	10 680	11 243	11 699	8 079	9 802	4 113	9 575	6 906	7 010
Perusopetus	10 662	10 387	11 294	14 570	10 274	12 643	11 103	9 363	9 852	9 775
Aamu- ja iltapäivätoiminta	417	413	1 051	271	242	1 447	1 227	271	724	738
Lukiokoulutus	8 244	9 767	7 804			14 733	11 536	10 455	8 167	7 727

7.1.1 Varhaiskasvatuksen kustannukset

Kotkan varhaiskasvatuksen ulkoiset toimintakulut ovat olleet vuonna 2021 kaikkia muita verrokkikuntia, paitsi Rovaniemeä, korkeammat. Nettokäyttökustannusten kautta tarkasteltuna Kotkan kulut nousevat merkittävästi suuremmaksi kuin muilla kunnilla. Kotkan kuluja osaltaan nostaa muita kuntia korkeammat vyörytyskulut päiväkotitoiminnalle. Varhaiskasvatus on myös kokonaisuutena (päiväkodit, perhepäivähoito ja muu varhaiskasvatus) verrokkikuntia kalliimpaa.

Muiden palvelujen ostot ovat kaikissa palveluluokissa (varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus) Kotkassa verrokkeja kalliimpia, koska Kotkassa ruokapalvelut tuottaa ulkoinen Kymijoen Ravintopalvelut oy.

2.5.2023

Taulukko 30 Varhaiskasvatuksen yhteenlasketut euroa per varhaiskasvatusikäinen lapsi kustannukset verrokkikuntiin verrattuna.

1-6-vuotiaat kunnassa	2 271	2 539	2 175	2 337	2 997	4 044	3 730	2 430	303 716	167 443
Varhaiskasvatus yhteensä	Kotka	Mikkeli	Salo	Lohja	Porvoo	Seinäjo	Rovaniemi	Hyvinkää	Koko maa	Kunta-tyyppi
Euroa per lapsi	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021		
Palkat ja palkkiot	5 817	4 776	5 712	5 231	4 569	5 801	5 221	5 073	4 797	4 677
Eläkekulut	1 363	1 184	1 335	1 013	995	1 164	1 229	885	1 042	1 020
Muut henkilösivukulut	236	185	206	224	173	220	201	199	191	190
Asiakaspalvelujen ostot muilta	1 143	1 802	1 206	869	1 166	1 076	2 838	379	1 067	1 197
Muiden palvelujen ostot	813	299	312	177	220	140	726	104	640	900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	80	87	105	109	67	125	137	78	96	84
Avustukset	760	742	793	749	596	747	566	1 268	1 036	1 110
Vuokratulot, ulkoiset	0	9	30	34	33	404	344	23	54	35
Muut kulut, (erittelemättömät)	18	13	31	13	24	26	16	24	21	18
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	10 230	9 098	9 729	8 417	7 844	9 703	11 278	8 033	8 945	9 232
Sisäiset toimintakulut	2 278	2 317	2 587	2 896	2 883	1 435	2 515	2 277	1 894	2 107
Poistot ja arvonalentumiset	6	41	16	17	18	50	0	6	66	59
Vyörytyskulut	460	89	274	0	199	263	291	-156	394	422
Ulkoiset toimintatuotot:										
Myyntituotot	57	22	70	1	19	10	24	28	65	57
Maksutuotot	649	578	716	909	1 030	844	567	1 037	810	807
Tuet ja avustukset muilta	283	141	157	334	144	155	146	92	160	165
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
Muut tuotot	3	0	0	14	0	0	12	0	6	9
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	993	742	944	1 257	1 193	1 009	749	1 157	1 042	1 038
Sisäiset toimintatuotot	31	0	19	0	0	2	0	0	12	5
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	8	13
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	1 330	0	46	75
Nettokäyttökustannus	11 950	10 803	11 643	10 073	9 750	10 440	12 005	9 004	10 191	10 688

Varhaiskasvatuksen kuluista nousevat esille erityisesti palkat ja palkkiot sekä sisäiset toimintakulut (tilavuokrat ja ruokahuolto). Eläkekulut ja muut henkilösivukulut pohjautuvat palkkojen kokonaismäärään. Palkkakulujen suurta osuutta selvittää hankerahoituksella palkattuja työntekijöiden suuri määrä, noin 20-30 henkeä.

Varhaiskasvatuksen kokonaisuuden vertailussa jakajana on käytetty kunnassa olevien 1-6-vuotiaiden määrää. Koska kyseessä on yhden tilastointipäivän, 31.12.2021 mukainen jakajana, antaa varhaiskasvatuksen käytöstä tämä ikäryhmä oikeimman kuvan. Samalla tulee esille myös kuntien erilainen toiminta esimerkiksi kotihoidontuen suosimisen osalta.

2.5.2023

Taulukko 31 Varhaiskasvatuksen kustannukset yhteensä, vertailu maakunnan muihin kuntiin ja lähiseudun kuntiin.

1-6-vuotiaat kunnassa	2 271	3 612	802	47	266	102	647	321	303 716	167 443
Varhaiskasvatus yhteensä	Kotka	Kouvol	Hamina	Miehikk	Pyhtää	Virolah	Loviisa	Iitti	Koko maa	Kunta-tyyppi
Euroa per lapsi	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021		
Palkat ja palkkiot	5 817	5 174	6 193	0	4 129	9 165	5 835	4 382	4 797	4 677
Eläkekulut	1 363	1 183	1 377	297	953	1 812	1 305	1 005	1 042	1 020
Muut henkilösivukulut	236	202	257	0	163	312	215	150	191	190
Asiakaspalvelujen ostot muilta	1 143	1 430	1 174	0	18	0	32	27	1 067	1 197
Muiden palvelujen ostot	813	363	221	8 344	212	1 662	-100	63	640	900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	80	76	81	0	36	175	108	51	96	84
Avustukset	760	789	867	0	3 521	762	855	1 095	1 036	1 110
Vuokratulot, ulkoiset	0	26	28	0	7	44	59	521	54	35
Muut kulut, (erittelemättömät)	18	22	19	0	8	27	52	33	21	18
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	10 230	9 264	10 217	8 641	9 047	13 958	8 361	7 327	8 945	9 232
Sisäiset toimintakulut	2 278	1 744	2 398	1 441	1 567	1 101	3 020	1 830	1 894	2 107
Poistot ja arvonalentumiset	6	2	6	0	18	0	1	0	66	59
Vyörytyskulut	460	654	382	0	502	0	1 479	0	394	422
Ulkoiset toimintatuotot:										
Myyntituotot	57	38	97	0	0	3 915	207	1	65	57
Maksutuotot	649	659	723	0	665	1 143	943	777	810	807
Tuet ja avustukset muilta	283	220	328	0	24	176	71	44	160	165
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
Muut tuotot	3	0	1	0	5	3	0	0	6	9
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	993	918	1 149	0	694	5 238	1 220	822	1 042	1 038
Sisäiset toimintatuotot	31	4	2	0	-34	0	0	0	12	5
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	8	13
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	539	0	46	75
Nettokäyttökustannus	11 950	10 742	11 852	10 082	10 474	9 821	11 102	8 335	10 191	10 688

Lasten päivähoiton nettokustannukset ovat kasvaneet vuosien 2015–2020 välisenä aikana 15 prosenttia. Tästä merkittävä osa johtuu käyttötuottojen pienentymisestä, joka taas johtuu lakisääteisten varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta. Kun inflaation vaikutuksen jättää muutoksesta pois, nettokäyttökustannukset ovat nousseet tuona aikana 10 prosenttia. Lasta kohti kustannukset ovat nousseet 30%.

Taulukko 32 Kotkan päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon kustannusten kehitys 2015–2021. Luvut defloitoituja vuoden 2021 rahan arvoon.

Kotka	Lasten päivähoito	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015-21, %	2020-21, %
	1 000 € Käyttökustannukset	27 519	27 223	27 398	28 320	30 092	29 634	29 465	7 %	-1 %
	1 000 € Käyttötuotot	2 839	2 753	2 707	2 229	2 091	2 235	2 325	-18 %	4 %
	1 000 € Nettokäyttökustannus	24 680	24 470	24 691	26 092	28 001	27 398	27 139	10 %	-1 %
	Lapsia päivähoidossa	2 216	2 010	1 981	2 027	1 899	1 841	1 879	-15 %	2 %
	Euroa per lapsi	11 137	12 174	12 464	12 872	14 745	14 882	14 444	30 %	-3 %

2.5.2023

Kotkan varhaiskasvatuksen yksiköiden välillä on erittäin suuria kustannuseroja. Osa eroista on selitettävissä avoimen varhaiskasvatuksen ja korkean erityistä tukea vaativien lasten osuudella. Lapsien määrässä on huomioitu yksiköissä täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevat esioppilaat.

Taulukko 33 Kotkan varhaiskasvatuksen yksiköiden kustannukset euroa per lapsi vuonna 2022. Kaunismäen päiväkoti aloitti toimintansa joulukuussa 2022 ja se on jätetty vertailun ulkopuolelle.

Kustannukset euroa per lapsi	Henkilöstökulut	Palvelujen ostot	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Toimintakulut	ULK. Toimintakate	Sisäiset erät	Toimintakate	Hallinnon vyörytykset	Tilikauden voitto/tappio	Erityistarpeita vaativien osuus	HUOM.
Heidän päiväkoti	-8 411	-1 081	-143	-9 636	-9 636	-3 344	-12 979	-352	-13 331	15 %	
Hovinpuiston päiväkoti	-10 869	-1 200	-108	-12 177	-12 177	-4 149	-16 326	-461	-16 786	13 %	
Hovinsaaren päiväkoti	-11 410	-1 243	-230	-12 882	-12 873	-3 390	-16 263	-494	-16 845	27 %	
Kanervan päiväkoti	-9 711	-1 255	-121	-11 087	-11 087	-4 582	-15 670	-443	-16 113	3 %	
Katariinan päiväkoti	-10 069	-1 346	-50	-11 465	-11 453	-2 891	-14 344	-422	-14 766	14 %	Avoin vk
Korkeakosken päiväkoti	-8 215	-903	-99	-9 217	-9 217	-1 393	-10 610	-339	-10 949	4 %	
Kotilon päiväkoti	-7 856	-1 149	-149	-9 154	-9 154	-3 938	-13 092	-334	-13 426	12 %	
Lankilan päiväkoti	-9 654	-1 039	-122	-10 814	-10 812	-2 568	-13 379	-409	-13 788	7 %	
Malmingin päiväkoti	-9 421	-919	-146	-10 486	-10 486	-4 454	-14 941	-386	-15 326	19 %	
Meripirtin päiväkoti	-10 046	-1 015	-154	-11 216	-11 216	-3 968	-15 184	-420	-15 604	10 %	Vuorohoito
Metsolan päiväkoti	-10 995	-1 087	-152	-12 234	-12 231	-2 360	-14 591	-453	-15 044	11 %	
Metsäkulman päiväkoti	-7 452	-1 278	-126	-8 857	-8 829	-4 026	-12 856	-317	-13 173	9 %	
Otsonkallion päiväkoti	-9 750	-1 094	-81	-10 925	-10 925	-2 706	-13 631	-409	-14 040	3 %	
Pihkoon päiväkoti	-8 284	-858	-118	-9 260	-9 256	-910	-10 166	-339	-10 505	13 %	
Raitin päiväkoti	-11 568	-930	-145	-12 643	-12 615	-4 283	-16 898	-477	-17 376	4 %	Vuorohoito
Rauhalan päiväkoti (sis. Käpylä)	-8 453	-1 057	-115	-9 626	-9 626	-2 997	-12 622	-372	-12 995	7 %	Avoin vk
Sateenkaaren päiväkoti	-7 665	-985	-61	-8 711	-8 711	-2 047	-10 759	-321	-11 080	2 %	
Tavastilan päiväkoti	-8 662	-1 185	-135	-9 981	-9 981	-3 108	-13 089	-374	-13 463	2 %	
Utumetsän päiväkoti	-11 863	-1 297	-169	-13 329	-13 327	-4 765	-18 092	-497	-18 589	28 %	
Velhon päiväkoti	-10 322	-991	-69	-11 382	-11 382	-4 546	-15 928	-421	-16 349	10 %	Avoin vk

7.1.2 Esiopetuksen kustannukset

Esiopetuksen kustannuksissa kuntien välillä on paljon eroja ja valitettavasti myös tilastollista harhaa, sillä esiopetuksessa on paljon kuluja, jotka jaetaan vaihtelevin periaattein varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa. Kotkan kustannukset ovat lievästi suuremmat kuin kuntatyyppin kunnissa keskimäärin, mutta selkeästi alhaisemmat kuin Mikkelissä ja Kouvolassa.

2.5.2023

Taulukko 34 Esiopetuksen kustannuksien vertailu verrokkikuntiin

Oppilaita esiopetuksessa	411	513	462	495	509	720	672	411	58 537	30 002
Esiopetus	Kotka	Mikkeli	Salo	Lohja	Porvoo	Seinäjo	Rovaniemi	Hyvinkää	Koko maa	Kunta-tyyppi
Euroa per oppilas	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021		
Palkat ja palkkiot	3 077	4 705	2 509	2 773	4 677	3 770	92	2 855	3 349	3 217
Eläkekulut	650	888	458	472	729	702	21	482	645	663
Muut henkilösivukulut	123	182	92	121	157	147	5	105	131	132
Asiakaspalvelujen ostot muilta	224	633	423	149	0	706	0	398	309	344
Muiden palvelujen ostot	1 051	375	135	44	574	232	2	33	630	723
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	112	113	45	48	122	95	6	30	104	91
Avustukset	0	0	0	1	0	0	0	0	9	3
Vuokratulot, ulkoiset	0	2	14	1	38	464	0	9	39	25
Muut kulut, (erittelemättömät)	1	12	10	10	22	13	0	0	9	8
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	5 239	6 910	3 685	3 618	6 319	6 129	126	3 911	5 227	5 205
Sisäiset toimintakulut	2 503	2 311	2 106	1 755	2 781	1 131	81	1 709	1 528	1 520
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	7	0	80	0	0	31	25
Vyörytyskulut	355	77	117	0	697	0	7 386	-37	435	631
Ulkoiset toimintatuotot:										
Myyntituotot	43	3	38	0	17	34	0	0	41	32
Maksutuotot	0	0	0	0	-1	1	0	0	91	133
Tuet ja avustukset muilta	534	183	258	4	0	50	11	1	122	144
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	1	0	0	0	0	0	3	3
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	577	186	296	4	17	85	11	1	257	312
Sisäiset toimintatuotot	8	0	0	0	0	1	0	0	24	3
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	13	16
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	23	40
Nettokäyttökustannus	7 512	9 113	5 611	5 377	9 780	7 254	7 583	5 582	6 906	7 010

Esiopetuksen palkat ja palkkiot eivät poikkea vertailukunnista yhtä merkittävästi kuin koko päiväkotihoidon osalta. Esiopetuksessa ei ole hanketyöntekijöitä.

2.5.2023

Taulukko 35 Esiopetuksen kustannuksien vertailu maakunnan muihin kuntiin ja lähikuntiin

Oppilaita esiopetuksessa	411	678	147	9	60	24	126	60	58 537	30 002
Esiopetus	Kotka	Kouvola	Hamina	Miehiki	Pyhtää	Virolah	Loviisa	litti	Koko maa	Kunta-tyyppi
Euroa per oppilas	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021		
Palkat ja palkkiot	3 077	5 187	6 090	0	3 006	6 195	3 063	4 163	3 349	3 217
Eläkekulut	650	939	1 071	0	500	1 069	515	684	645	663
Muut henkilösivukulut	123	204	278	0	126	211	114	141	131	132
Asiakaspalvelujen ostot muilta	224	886	0	5 185	0	122	0	137	309	344
Muiden palvelujen ostot	1 051	680	499	4 867	439	3 590	-3 060	911	630	723
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	112	107	304	0	42	221	29	25	104	91
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0	0	9	3
Vuokratulot, ulkoiset	0	51	53	0	0	76	319	1 292	39	25
Muut kulut, (erittelemättömät)	1	5	31	0	2	28	34	5	9	8
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	5 239	8 058	8 326	10 051	4 117	11 512	1 013	7 357	5 227	5 205
Sisäiset toimintakulut	2 503	2 011	2 496	1 648	3 921	1 140	2 822	2 218	1 528	1 520
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0	0	0	31	25
Vyörytyskulut	355	826	541	0	42	0	350	0	435	631
Ulkoiset toimintatuotot:										
Myyntituotot	43	61	2	0	0	2 845	69	0	41	32
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	91	133
Tuet ja avustukset muilta	534	154	-2	0	0	0	4	0	122	144
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	121	0	0	5	0	0	3	3
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	577	215	121	0	0	2 850	72	0	257	312
Sisäiset toimintatuotot	8	0	0	0	0	0	0	0	24	3
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	13	16
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	23	40
Nettokäyttökustannus	7 512	10 680	11 243	11 699	8 079	9 802	4 113	9 575	6 906	7 010

Esiopetuksen kustannukset ovat nousseet vuodesta 2015 vuoteen 2021 21 % ja oppilasta kohti 65 prosenttia.

Taulukko 36 Kotkan esiopetuksen kustannuksien kehitys 2015- 2021 vuoden 2021 rahanarvossa

Kotka	Esiopetus	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015-21, %	2020-21, %
	1 000 € Käyttökustannukset	2 563	2 872	2 779	2 849	3 104	2 777	3 328	30 %	20 %
	1 000 € Käyttötulot	6	7	10	27	56	25	240	3716 %	877 %
	1 000 € Nettokäyttökustannus	2 557	2 864	2 769	2 822	3 048	2 752	3 087	21 %	12 %
	Lapsia esiopetuksessa	561	563	511	529	490	453	411	-27 %	-9 %
	Euroa per oppilas	4 557	5 088	5 419	5 334	6 221	6 075	7 512	65 %	24 %

2.5.2023

Taulukko 37 Kotka, esiopetuksen kulut euroa per lapsi eri yksiköissä.

Esiopetuksen kulut euroa per lapsi	Henkilöstö kulut	Palvelujen ostot	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Toiminta kulut	ULK. Toiminta kate	Sisäiset erät	Vuosikate	Hallinnon vyörytykset	Tilikauden voitto/tappio
Aittakorven koulun esiopetus	-2 080	-858	-44	-2 982	-4 361	-1 379	-4 361	-101	-4 462
Hakalan koulun esiopetus	-2 619	-1 075	-60	-3 754	-11 139	-7 393	-11 139	-126	-11 265
Haukkavuoren koulun esiopetus	-1 574	-826	-238	-2 639	-3 899	-1 260	-3 899	-83	-3 982
Hovinsaaren esiopetus	-7 198	-2 702	-719	-10 619	-16 415	-5 795	-16 415	-347	-16 762
Korkeakosken koulun esiopetus	-1 806	-1 029	-35	-2 870	-6 223	-3 352	-6 223	-94	-6 317
Kyminkartanon koulun esiopetus	-1 717	-785	-103	-2 605	-4 227	-1 622	-4 227	-85	-4 312
Metsolan esiopetus	-1 904	-747	-100	-2 751	-4 106	-1 355	-4 106	-93	-4 199
Mussalon koulun esiopetus	-1 622	-779	-42	-2 443	-3 733	-1 290	-3 733	-80	-3 813
Otsolan koulun esiopetus	-2 569	-992	-153	-3 714	-7 260	-3 546	-7 260	-140	-7 400
Pihkoon koulun esiopetus	-2 110	-389	-416	-2 915	-4 450	-1 534	-4 450	-93	-4 542
Rauhalan koulun esiopetus	-2 042	-1 293	-61	-3 395	-7 084	-3 688	-7 084	-113	-7 197
Ruonalan koulun esiopetus	-2 000	-840	-48	-2 887	-5 636	-2 749	-5 636	-91	-5 727
Tavastilan koulun esiopetus	-1 529	-1 110	-80	-2 719	-6 952	-4 233	-6 952	-80	-7 032

7.1.3 Perusopetus

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan Kotkan kustannukset ovat samalla tasolla Mikkelin ja Kouvolan kaupunkien kanssa, mutta noin 800 euroa suuremmat kuin kuntatyyppin kunnissa keskimäärin. Maakunnan sisällä perusopetuksen kustannukset oppilasta kohden laskettuna ovat kolmanneksi alhaisimmat.

2.5.2023

Taulukko 38 Perusopetuksen kustannuksien vertailu verrokkikuntiin

Euroa per lapsi perusopetuksessa	4 453	4 785	4 939	5 309	5 691	6 927	6 664	4 731	548 891	279 989
Perusopetus ja aamu- ja iltapäivät	Kotka	Mikkeli	Salo	Lohja	Porvoo	Seinäjo	Rovaniemi	Hyvinkää	Koko maa	Kunta-tyyppi
Euroa per oppilas	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021		
Palkat ja palkkiot	4 861	5 118	4 970	4 950	4 550	4 630	3 954	4 578	4 660	4 313
Eläkekulut	925	1 006	919	882	824	823	845	829	876	827
Muut henkilösivukulut	195	195	177	210	169	174	151	169	182	173
Asiakaspalvelujen ostot muilta	306	251	311	280	244	219	1 084	358	656	856
Muiden palvelujen ostot	896	586	200	149	580	441	588	385	833	812
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	242	333	232	296	227	280	185	217	296	270
Avustukset	13	60	0	5	59	11	0	51	50	86
Vuokrakulut, ulkoiset	9	29	93	134	137	99	427	73	99	47
Muut kulut, (erittelemättömät)	3	11	12	11	16	11	12	8	12	9
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	7 450	7 590	6 915	6 917	6 805	6 686	7 246	6 669	7 666	7 394
Sisäiset toimintakulut	3 328	3 546	3 387	4 319	3 503	2 461	2 573	2 736	2 525	2 695
Poistot ja arvonalentumiset	131	130	33	144	140	117	0	29	143	105
Vyörytyskulut	325	89	209	0	183	195	212	330	332	313
Ulkoiset toimintatuotot:										
Myyntituotot	99	223	126	701	214	239	129	354	279	180
Maksutuotot	42	17	57	70	1	50	0	68	47	31
Tuet ja avustukset muilta	320	324	190	514	275	170	201	313	275	309
Vuokratuotot, ulkoiset	9	9	1	0	1	3	0	2	3	3
Muut tuotot	2	0	3	1	5	0	8	1	9	7
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	472	573	376	1 286	495	462	339	738	614	530
Sisäiset toimintatuotot	12	24	6	2	3	33	1	0	21	8
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	4	6
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	19	27
Nettokäyttökustannus	10 749	10 758	10 162	10 092	10 133	8 964	9 691	9 026	10 007	9 937

2.5.2023

Taulukko 39 Perusopetuksen kustannusten vertailu maakunnan muihin kuntiin ja lähikuntiin

Euroa per lapsi perusopetuksessa	4 453	7 010	1 753	135	563	259	1 447	621	548 891	279 989
Perusopetus ja aamu- ja iltapäivät	Kotka	Kouvolle	Hamina	Miehikl	Pyhtää	Virolah	Loviisa	litti	Koko	Kunta-
Euroa per oppilas	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	maa	tyyppi
Palkat ja palkkiot	4 861	5 369	5 114	6	4 993	10 975	5 730	4 927	4 660	4 313
Eläkekulut	925	990	952	122	875	1 960	985	937	876	827
Muut henkilösivukulut	195	209	204	0	201	363	212	161	182	173
Asiakaspalvelujen ostot muilta	306	247	225	9 586	688	358	289	489	656	856
Muiden palvelujen ostot	896	1 000	474	2 894	814	4 105	25	1 138	833	812
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	242	272	319	0	254	646	296	323	296	270
Avustukset	13	11	0	0	1	0	0	0	50	86
Vuokrakulut, ulkoiset	9	11	148	0	48	58	551	45	99	47
Muut kulut, (erittelemättömät)	3	15	13	0	12	32	65	11	12	9
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	7 450	8 123	7 448	12 609	7 885	18 495	8 154	8 032	7 666	7 394
Sisäiset toimintakulut	3 328	2 635	3 924	1 997	2 001	1 780	3 982	2 544	2 525	2 695
Poistot ja arvonalentumiset	131	0	92	0	136	0	0	8	143	105
Vyörytyskulut	325	469	395	0	651	0	626	0	332	313
Ulkoiset toimintatuotot:										
Myyntituotot	99	373	220	0	233	7 179	912	946	279	180
Maksutuotot	42	49	41	0	55	60	69	37	47	31
Tuet ja avustukset muilta	320	322	74	0	60	95	447	165	275	309
Vuokratuotot, ulkoiset	9	6	5	0	1	6	0	0	3	3
Muut tuotot	2	6	2	0	2	13	1	13	9	7
Ulkoiset toimintatuotot yhteensä	472	756	343	0	350	7 353	1 429	1 162	614	530
Sisäiset toimintatuotot	12	-1	9	0	0	0	9	0	21	8
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	0	4	6
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	19	27
Nettokäyttökustannus	10 749	10 472	11 508	14 606	10 324	12 922	11 323	9 422	10 007	9 937

Oppilaskohtainen meno on noussut 16 %. Perusopetuksen käyttötuotoissa näkyy vuosittaista vaihtelua hankerahoituksen suuruudessa. Kouvolassa vastaavana aikana menot lasta kohti ovat nousseet 6 % ja nettokäyttökustannukset yhteensä laskeneet 5 prosenttiyksikköä.

Taulukko 40 Kotkan perusopetuksen kustannuksien kehitys vuoden 2021 rahanarvossa.

Kotka	Perusopetus ja ap-ip-toiminta	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015-21, %	2020-21, %
	1 000 € Käyttökustannukset	46 594	47 035	46 862	48 062	51 862	52 402	50 021	7 %	-5 %
	1 000 € Käyttötulot	2 722	2 001	1 550	1 383	1 965	1 905	2 153	-21 %	13 %
	1 000 € Nettokäyttökustannus	43 872	45 034	45 311	46 678	49 897	50 496	47 867	9 %	-5 %
	Lapsia perusopetuksessa	4 718	4 717	4 728	4 634	4 617	4 617	4 453	-6 %	-4 %
	Euroa per oppilas	9 299	9 547	9 584	10 073	10 807	10 937	10 749	16 %	-2 %

2.5.2023

Taulukko 41 Kotka, perusopetuksen yksiköiden kustannukset euroa per oppilas vuonna 2022

Euroa per oppilas	Henkilöstökulut	Palvelujen ostot	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Matkustus- ja kuljetuspalvelut	Toimintakulut	ULK.	Sisäiset erät	Vuosikate	Hallinnon vyörytykset	Tilikauden voitto/tappio
Aittakorpi	-4 274	-699	-187	-49	-5 163	-5 155	-3 538	-8 693	-187	-8 879
Hakala	-4 780	-718	-212	-83	-5 711	-5 711	-3 354	-9 065	-210	-9 276
Hovinsaari	-9 709	-1 281	-309	-544	-11 299	-11 291	-7 179	-18 470	-414	-18 884
Korkeakoski	-4 278	-868	-271	-241	-5 423	-5 420	-4 320	-9 740	-205	-10 827
Kyminkartano	-4 460	-618	-220	-4	-5 298	-5 293	-4 159	-9 452	-194	-9 646
Mussalon yleisopetu	-3 902	-605	-188	-31	-4 696	-4 685	-1 512	-6 197	-175	-6 373
Otsola	-5 086	-664	-258	-19	-6 012	-6 000	-3 922	-9 922	-224	-10 146
Pihkoo	-3 884	-1 130	-287	-537	-5 316	-5 315	-3 926	-9 241	-190	-9 431
Rauhala	-5 060	-816	-228	-172	-6 105	-6 105	-2 686	-8 791	-221	-9 012
Ruonala	-4 869	-719	-270	-46	-5 860	-5 856	-3 186	-9 042	-216	-9 258
Tavastila	-4 455	-978	-305	-354	-5 745	-5 738	-4 984	-10 722	-199	-10 922
Helilä	-5 321	-626	-235	-48	-6 183	-6 178	-3 397	-9 575	-225	-9 809
Karhula	-6 415	-734	-326	-63	-7 477	-7 473	-2 364	-9 837	-272	-10 109
Karhuvuori	-5 940	-702	-252	-68	-6 900	-6 900	-3 277	-10 177	-251	-10 428
Kotkansaaren yhtenä	-6 097	-948	-246	-257	-7 293	-7 269	-2 936	-10 204	-260	-10 464
Langinkoski	-4 931	-656	-316	-63	-5 911	-5 880	-2 567	-8 447	-226	-9 509

Yksiköiden käyttömenot poikkeavat toisistaan. Hovinsaaren koulussa on paljon erityistä tukea tarvitsevia oppilaita ja kustannukset ovat luonnollisesti korkeammat. Pihkoon koulun korkeat matkustus- ja kuljetuspalvelut selityttävät kevään 2022 kuljetuksilla Karhuvuoren koulun väistötiloihin. Pihkoo on aloittanut uusissa toimitiloissa syksyllä 2022.

2.5.2023

8 Johtopäätökset

Tehtävänä oli päivittää Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitykset. Valtuustoaloitteessa todettiin, että vuonna 2018 laadittua selvitystä voidaan käyttää tavoitteiltaan ja rakenteeltaan päivityksen perustana. Oppilaaksiottoalueiden tarkastelua ja tarkentamista toivottiin jatkettavan ennakkoluulottomasti. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lisäksi ”Kotka Svenska Barntädgård, Kotka Svenska Samskola sekä myös englanninkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus tulee sisällyttää selvitykseen kokonaisvaltaisesti”.

Kotkan kaupungin toimintaympäristössä on tapahtunut vuoden 2018 jälkeen muutoksia, joiden vaikutukset ulottuvat pitkälle 2030-luvulle ja sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen palvelutarpeiden kehittymiseen.

Kotkan kaupungin väestöennuste on laskeva. Syntyvät ikäluokat ovat olleet edellisiä ikäluokkia pienempiä, jonka johdosta kaupungin lasten kokonaismäärä vähenee, ikäryhmät ovat aiempaa pienempiä ja lasten suhteellinen osuus kaupungin koko väestöstä supistuu.

Kaupungista muutetaan merkittävästi enemmän pois kuin kaupunkiin muuttaa uusia asukkaita. Viime vuosikymmenen ajan varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisten lasten muuttoliike on ollut huomattavan tappiollista. Kaupungista on muuttanut satoja lapsia enemmän pois kuin kaupunkiin uusia lapsia.

Kaupungin syntyvyys on laskenut reilussa viidessä vuodessa yli sadalla lapsella. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on pienentynyt, mutta varhaiskasvatuksen osallistuminen ei ole kaupungissa vähentynyt samassa suhteessa. Tuleville vuosille ei kuitenkaan enää ole odotettavissa vastaavanlaista varhaiskasvatuksen käytön kasvua, ja samalla pienenevät ikäluokat tulevat vaikuttamaan varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen siten, että vuonna 2028 Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen palvelutarpeen arvioidaan olevan noin 250-280 hoitopaikkaa nykyistä suppeampi. Määrä vastaa kaupungin kahdeksan pienimmän päiväkodin lapsimäärää.

Huhtikuussa 2023 saadun tiedon mukaan vuonna 2023 tammikuusta lokakuuhun laskettuja aikoja on tiedossa 213. Arvio vuonna 2023 syntyvistä lapsista on noin 250-255 lasta.

Hovinsaaren ja Karhuvuoren kouluja lukuun ottamatta kaikkien muiden koulujen oppilasennusteet ovat laskevia ja oppilasmäärien supistuminen on nopeaa. Lukuvuonna 2029-2030 vuosiluokilla 1-9 ennustetaan olevan oppilaita 75 % nykyisestä oppilasmäärästä. Määrällisesti tämä tarkoittaa yli 1 100 oppilaan vähennystä.

Oppilasmäärän väheneminen kohdistuu 2020-luvulla ensisijaisesti vuosiluokkiin 1-6. Lukuvuodesta 2022-2023 lukuvuoteen 2029-2030 vuosiluokkien 1-6 oppilasmäärän ennustetaan vähenevän 829 oppilaalla. Mikäli kyseinen oppilasmäärä muutetaan 20 oppilaan opetusryhmiksi, voidaan todeta, että vuonna 2030 Kotkan kaupungissa tarvitaan noin 41 laskennallista 20 oppilaan oppilasryhmää vähemmän kuin nyt, lukuvuonna 2022-2023.

Vastaavasti vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän ennustetaan vähenevän 228 oppilaalla. Tämä tarkoittaa laskennallisesti 11 opetusryhmän palvelutarpeen vähennystä. Vuoteen 2036 palvelutarve vähenee lähes 575 oppilaspaikalla, joka laskennallisina 20 oppilaan ryhminä tarkoittaa noin 28 opetusryhmää nykyistä vähemmän.

2.5.2023

Laskennallisten opetusryhmien ja opettajien lukumäärälle ei käytännössä voida vetää näin suoraviivaista yhteyttä, sillä oppilaskato ei jakaudu koulujen kesken tasaisesti. *Näin merkittävä oppilasmäärän lasku vaikuttaa kuitenkin väistämättä opetusryhmien lukumäärään ja sitä kautta tarvittavien opettajien lukumäärään.* Palveluverkkoratkaisujen ohella Kotkan kaupungin tulee varautua opetusryhmien ja opettajamäärien hallittuun vähentämiseen.

Varhaiskasvatuksen tilat olivat tarkasteluhetkellä hyvin käytössä. Tilojen laajuus lasta kohden oli osassa yksiköjä varsin niukka. Parin vuoden sisällä varhaiskasvatuksen piiriin siirtyy ikäluokkia, jotka koon puolesta ovat tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa olevia ikäluokkia kymmeniä lapsia pienempiä. Tämä tuo päiväkoteihin odotettua väljyyttä. Toisaalta, mikäli syntyvyys ja ikäluokkien pieneneminen jatkuvat edellisten vuosien kaltaisena, on muutaman vuoden kuluttua edessä tilojen ylikapasiteetti.

Perusopetuksen käytössä olevien tilojen laajuus oppilasta kohden on osassa kouluja korkea. Mikäli palveluverkkoon ei tehdä muutoksia, muodostuu valtaosaan kouluja huomattavaa tilojen ylikapasiteettiä.

Osa päiväkodeista ja kouluista toimii väistötiloissa. Erinomaisessa kunnossa olevia rakennuksia on vähän. Toisaalta rakennuksia, joiden osia on arvioitu heikoksi, on useampia. Useat päiväkotij- ja koulurakennukset edellyttävät huoltotoimenpiteitä tai korjaustoimenpiteitä seuraavien 5-10 vuoden kuluessa.

Lapsimäärän lasku ennakoii henkilöstön määrään, kustannuksiin ja tiloihin merkittävää vajaakäyttöä, mikäli palvelujen järjestämiseen ja palveluverkkoon ei lähitulevaisuudessa tehdä muutoksia.

Keskeisenä johtopäätöksenä esitetään, että toimeksiantona ollut palveluverkkoselvityksen päivittäminen on tässä raportissa esiin tuotujen näkökulmasta riittämätön. Väestökehitys, lasten määrät ja määrien kehittyminen ovat muuttuneet merkittävästi vuodesta 2018. Nyt laadittu selvitys antaa kokonaiskuvan muutostarpeista. Yksityiskohtaisempi toimenpidesuunnitelma edellyttäisi eri yksiköiden kesken laadittavia ja yksikkökohtaisesti laadittuja tarkempia laskelmia sekä ajoitus suunnitelman laadintaa.

8.1 Ruotsin- ja englanninkielinen opetus

Tehtävänä oli tarkastella ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämistä kokonaisvaltaisesti. Nyt näiden palveluiden järjestämisestä vastaa yksityinen palveluntuottaja. Yksityinen varhaiskasvatuspalveluntuottaja ja perusopetuksen järjestäjä voi jatkaa kyseisten palvelujen järjestämistä niin kauan kuin sillä on toimilupa palvelujen järjestämiseksi. Kotkan kaupungilla on kuitenkin aina valvontavastuu ao. palvelutuotannosta.

Ruotsinkielisen päiväkodin edustajan mukaan heidän tavoitteenaan on teettää tulevaisuudessa peruskorjaus Ruotsinsalmenkadun rakennukseensa ja palauttaa siihen päiväkotitoiminta. Keskeisenä kysymyksenä on ollut Kotkan kaupungin mahdollisuus rahoittaa säätiön omistamien tilojen korjaamista. Kaupungin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkojen näkökulmasta kaupungissa ei ole varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lisätiloille tarvetta, vaan Kotkan kaupungin on mahdollista antaa ruotsinkielisten palveluiden toteuttamiseen vuokralle tiloja lähes kaikista yksiköstään.

Laki varhaiskasvatuksesta ja perusopetuslaki mahdollistavat, että osa opetuksesta voidaan antaa muulla kuin oppilaan omalla äidinkielellä eli suomen, ruotsin, saamen, romanin tai viittomakielellä. Tällöin

2.5.2023

opetuksen järjestämisessä tulee varmistaa, että muun kielen käyttö ei vaaranna oppilaan mahdollisuutta seurata opetusta.

Kotkan kaupungin on lainsäädännön puolesta mahdollista antaa opetusta muullakin kielellä kuin oppilaan omalla äidinkielellä (suomen, ruotsin, saamen, romanin tai viittomakielellä). Tällöin opetus tapahtuu joko erillisessä opetusryhmässä tai koulussa, jossa opetus toteutetaan pääosin tai kokonaan muulla kuin edellä mainituilla kielillä.

Mikäli kaupunki perustaa englanninkielisen esi- ja perusopetuksen linjan, on kyseisen opetuksen tilantarve yksi tila esiopetukselle ja kuusi tilaa perusopetuksen vuosiluokille 1-6. Opetustilojen tarve on noin 400-420 neliötä. Muutaman vuoden kuluessa useammankin kotkalaisen koulun oppilasmäärä laskee ja useaan kouluun alkaa muodostua tyhjää tilaa. Vastaava ilmiö tapahtuu 2020-luvulla myös varhaiskasvatuksen puolella. Porrastetusti vuosiluokittain kasvavalle englanninkieliselle opetukselle ei näin ollen muodostuisi tarvetta rakentaa uudistiloja, vaan toiminta olisi mahdollista sijoittaa jonkin olemassa olevan koulun yhteyteen.

Mikäli englanninkielinen linja perustetaan, 140-150 lasta tarvitsee vähintään 7 opettajaa ja esiopetuksen puolella myös muuta henkilöstöä. Karkea arvio esiopetuksen ja perusopetuksen vuosiluokkien 1-6 palkkakustannuksista on noin 400 000–500 000 euroa vuodessa. Arvio ei sisällä englanninkieliselle linjalle siirtyvien oppilaiden lähettävään kouluun mahdollisesti muodostuvien vajaatäyttöisten opetusryhmien vaikutuksia ao. koulujen opetusryhmien kokoon tai lukumääriin, vuosiluokkien 7-9 palkkakustannuksia, tilojen käyttöön ja tilakustannuksiin ja nyt toimeenpantavaan suomi-englanti opetukseen kohdistuvia vaikutuksia. Myös pätevän opetushenkilöstön saatavuus voi muodostua ongelmaksi.

2.5.2023

8.2 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen osalta esitetään seuraavat toimenpiteet osana palveluverkkoselvitystä:

Taulukko 42 Toimenpide-ehdotukset Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen järjestämiseksi tulevana vuosina

Päiväkoti	Toimenpide-ehdotus
Lankilan päiväkoti	pysyy toistaiseksi, selvitettävä tilankäyttöä ja toiminnan siirtymistä Aittakorven koulun kanssa
Malmingin päiväkoti	pysyy toistaiseksi, rakennus käytetään ns. loppuun
Meripirtin päiväkoti (vanha rak)	ei toimenpiteitä, tarpeen mukaan toiminnassa
Metsolan päiväkoti	selvitettävä siirtymistä Langinkosken koulun tiloihin tai yhdistäminen Hovinsaaren uudisrakennuksen toimintoihin
Metsäkulman päiväkoti	toiminta siirtyy Karhulan uudisrakennukseen
Otsonkallion päiväkoti	ei toimenpiteitä
Pihkoon päiväkoti	ei toimenpiteitä
Raitin päiväkoti	toiminta siirtyy Karhulan uudisrakennukseen
Rauhalan päiväkoti	toiminta siirtyy Karhulan uudisrakennukseen
Sateenkaaren päiväkoti	ei toimenpiteitä
Tavastilan päiväkoti	pysyy toistaiseksi, seurattava palvelutarpeen kehittymistä kriittisesti
Utumetsän päiväkoti	ei toimenpiteitä
Velhon päiväkoti	Länsi-Kotkan palvelutarpeen supistuessa lakkautetaan ensimmäiseksi
Meripirtin uusi päiväkoti/Haukkavuoren päiväkoti	ei toimenpiteitä
Helilän päiväkoti	seurataan palvelutarpeen kehittymistä Karhulassa, lakkautetaan palvelutarpeen supistuessa
Hirssaaren päiväkoti Kotilo	ei toimenpiteitä
Hovinpuiston päiväkoti, Karhula	ei toimenpiteitä
Hovinsaaren päiväkoti	luovutetaan nykyisistä tiloista (määräaikainen vuokratrakennus), päätös korvaavista tiloista tai Hovinsaaren alueella varhaiskasvatuspalvelun tarjonnasta luopumisesta; yhteys kouluverkkoratkaisuihin ja Hovinsaaren koulurakennuksen käyttöön
Kanervan päiväkoti	ei toimenpiteitä
Katariinan päiväkoti, Kotkansaari	ei toimenpiteitä
Kaunismaen päiväkoti	toiminta siirtyy Karhulan uudisrakennukseen vuonna 2026
Korkeakosken päiväkoti	pysyy toistaiseksi, rakennus käytetään ns. loppuun
Käpylän päiväkoti	toiminta siirtyy Karhulan uudisrakennukseen, kun lapsimäärän puolesta mahtuu
Mussalokoti	Päiväkotien väistötila toistaiseksi

2.5.2023

8.3 Perusopetus

Perusopetuksen osalta esitetään seuraavat toimenpiteet osana palveluverkkoselvitystä:

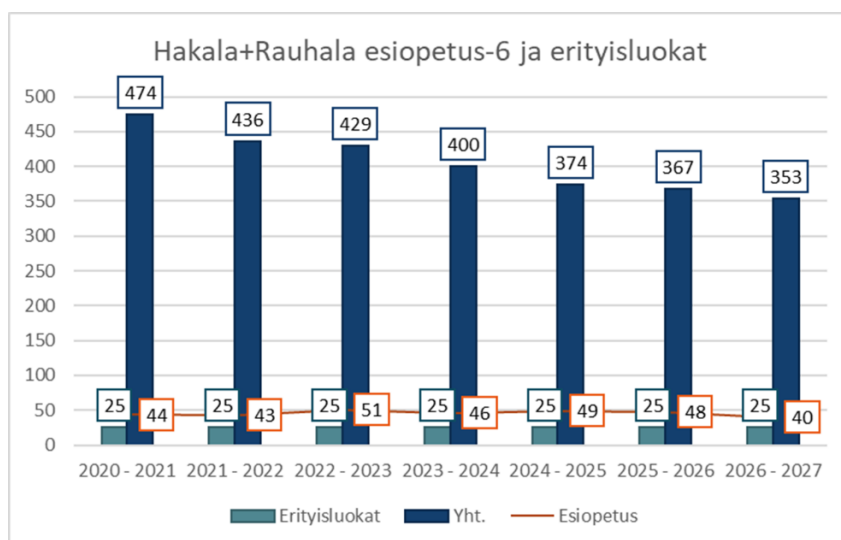
Taulukko 43 Toimenpide-ehdotukset Kotkan kaupungin perusopetuksen järjestämiseksi tulevana vuosina

Koulu	Toimenpide-ehdotus
Aittakorven koulu	ei toimenpiteitä, tarkasteltava varhaiskasvatuksen palvelutarpeiden ja tilankäytön kanssa yhdessä 2020-luvun loppupuolella
Hakalan koulu	siirtyy uudisrakennukseen elokuussa 2024
Helilän koulu	toistaiseksi siirtokelpoisissa rakennuksissa, siirtyy koulukeskukseen elokuussa 2027
Hovinsaaren koulu	toiminnan jatkamista tarkastellaan vuodesta 2025 kriittisesti
Karhulan koulu	siirtyy koulukeskukseen elokuussa 2027
Opintokeskus Karhu	Tilat vapautuvat elokuussa 2027, korvaavat tilat uudisrakennuksessa
Karhuvuoren koulu	ei toimenpiteitä
Korkeakosken koulu	ei toimenpiteitä, oppilaaksiottoalueen tarkistaminen vuoden 2025 jälkeen
Haukavuoren koulu	toiminta jatkaa toistaiseksi, selvitetään 2020-luvun loppupuolella toiminnan siirtymistä keskuskoulun yhteyteen
Keskuskoulu	ei toimenpiteitä
Kyminkartanon koulu	ei toimenpiteitä
Langinkosken koulu	Ei toimenpiteitä, selvitettävä päiväkotitoiminnan siirtyminen koulun tiloihin
Mussalon koulu	ei toimenpiteitä
Otsolan koulu	toiminta jatkaa toistaiseksi, toteutetaan 2020-luvun loppupuolella oppilaaksiottoalueen tarkastelu
Pihkoon koulu	Palautetaan 1-6 vuosiluokkien kouluksi, tarkastellaan oppilaaksiottoalue 2025 jälkeen
Rauhalan koulu	siirtyy uudisrakennukseen elokuussa 2024
Ruonalan koulu	ei toimenpiteitä, toteutetaan 2020-luvun loppupuolella oppilaaksiottoalueen tarkastelu
Tavastilan koulu	toiminnan jatkamista tarkastellaan vuodesta 2025 kriittisesti
Kotka Svenska Samskola	Kotkan kaupunki vuokraa säätiölle tilat suomenkielisen koulun yhteydestä

8.4 Karhula

Ohjausryhmä pyysi 11.4.2023 kokouksessaan selvittämään erilliskysymyksenä Hakala-Rauhala koulu on mitoitettu 488 oppilaalle. Kuva 19 ennuste on laadittu Hakalan ja Rauhalan esioppilas, erityisoppilas ja vuosiluokkien 1-6 oppilasmäärien pohjalta. Kouluun on suunniteltu sijoitettavan painotetun musiikin ja liikunnan opetus.

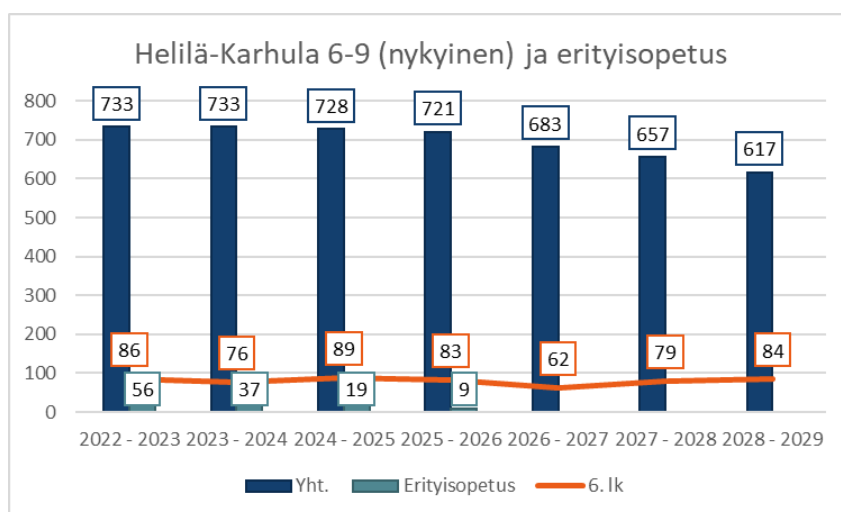
2.5.2023

Kuva 19 Hakalan ja Rauhalan yhdistetty oppilasennuste, jossa mukana esioppilaat ja erityisluokkien oppilaat

Helilä - Karhula koulusta on laadittu hankesuunnitelma noin 660 oppilaalle. Kuvassa 20 on laadittu ennuste Helilän ja Karhulan oppilasmäärille nykyisessä muodossa eli siten, että koulun tiloihin on laskettu mukaan kuudennen vuosiluokan oppilaat (kuva 20) ja erityisopetuksen oppilaita lukuvuoteen 2025-2026 saakka.

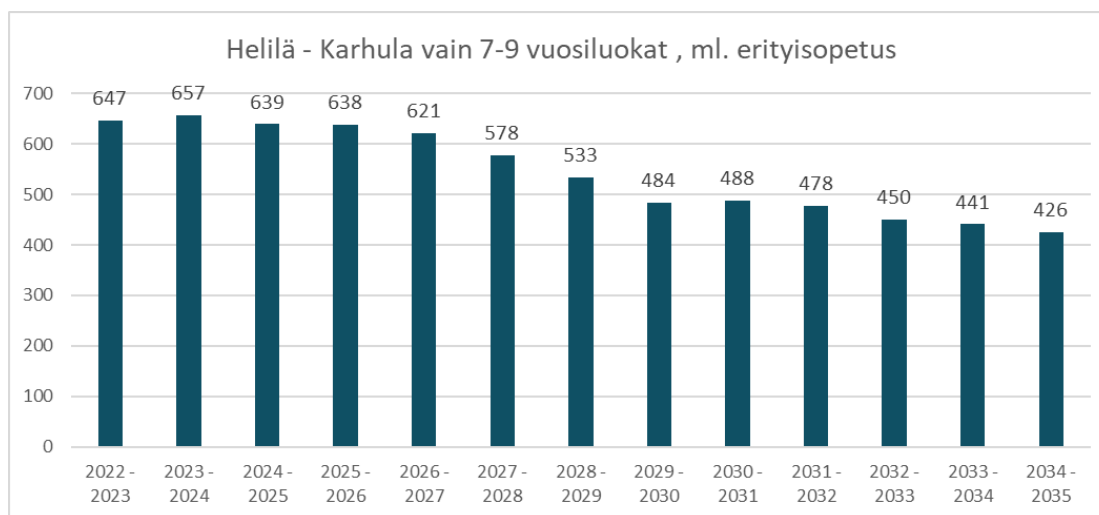
Mikäli erityisopetuksen järjestämisen laajuus tulee tulevaisuudessa olemaan nykyisen kaltainen, tuleva oppilasmäärä vastaa suunnitellun koulun mitoitusta 2020-luvulla. Siirryttäessä 2030-luvulle alueen yläkouluun siirtyvien ikäluokat ovat 20-30 lasta nykyisiä pienempiä ja näin ollen uuteen kouluun voi muodostua 660 oppilaan mitoituksella ylikapasiteettia.

Kuva 20 Helilän ja Karhulan koulun ennuste nykyisellä oppilaskokoonpanolla

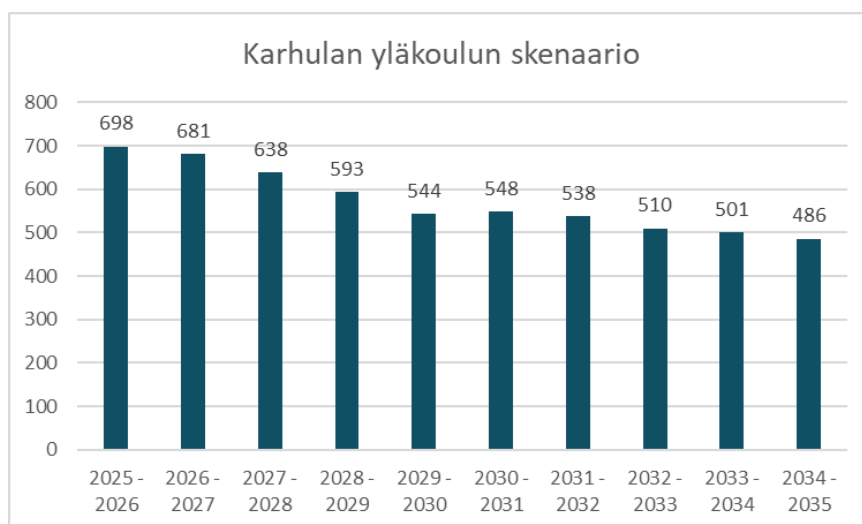
2.5.2023

Kuvan 21 ennuste on laadittu Helilän ja Karhulan vuosiluokkien 7-9 oppilaiden osalta. Mikäli alueen kuuden luokat voidaan sijoittaa alueen alakouluihin, laskeekin Karhulan koulun oppilasmäärä huomattavasti nopeammin alle 500 oppilaan (lukuvuonna 2029-2030). Oppilasmäärä jää ennusteen mukaan pysyvästi alle 500 oppilaan.

Kuva 21 Helilän ja Karhulan vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehittymisen ennuste

Kuvan 22 skenaariossa oletetaan, että Karhulan yläkoulun vuosiluokkien musiikin ja liikunnan painotettuun opetukseen osallistuu muista Kotkan kouluista 60 oppilasta. Nämä 60 hypoteettista oppilasta on laskettu ennusteeseen mukaan.

Kuva 22 Skenaariolaskelma Karhulan 7-9 vuosiluokkalaisten määrän kehittämisestä, kun mukana laskennallinen 60 oppilasta painotetussa opetuksessa

2.5.2023

Edelleenkin vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehitys on laskeva. Tämä laskelma edellyttää myös 6. luokkalaisten palauttamista alakoulujen yhteyteen. Toisaalta juuri alakoulujen oppilasmäärät laskevat 2020-luvulla merkittävästi, yli 800 oppilaalla, josta johtuen kuudensien luokkien siirrolle alakouluihin ei pitäisi muodostua ongelmaa.

Edellä esitettyjen laskelmien pohjalta voidaan todeta, että sijoittamalla kuudennet vuosiluokat Karhulan koulun sijaan alakouluille, voidaan Karhulan koulun hankkeen laajuutta arvioida uudelleen. Hankkeen laajuuden supistaminen noin sadalla oppilaspaikalla vaikuttaa investointiin, sitä pienentäen karkeasti arvioiden 2,8 – 3,8 milj. euroa.

2.5.2023

LIITE 1. Varhaiskasvatukseen osallistuminen

0-6-vuotiaiden varhaiskasvatukseen osallistumisen osuus ikäryhmästä **lokakuussa**. Lukuihin eivät kirjaudu lapset, joilla ei ole kotikunta Kotka.

Syntymävuosi				
Ikä	2019	2020	2021	2022
1 v	29,9	31,3	36,5	32,9
2 v	59,1	65,4	70,9	78,9
3 v	83,0	82,4	87,1	91,4
4 v	87,7	88,9	91,1	91,1
5 v	88,4	94,1	95,3	97,0
6 v	90,8	93,5	95,6	96,4

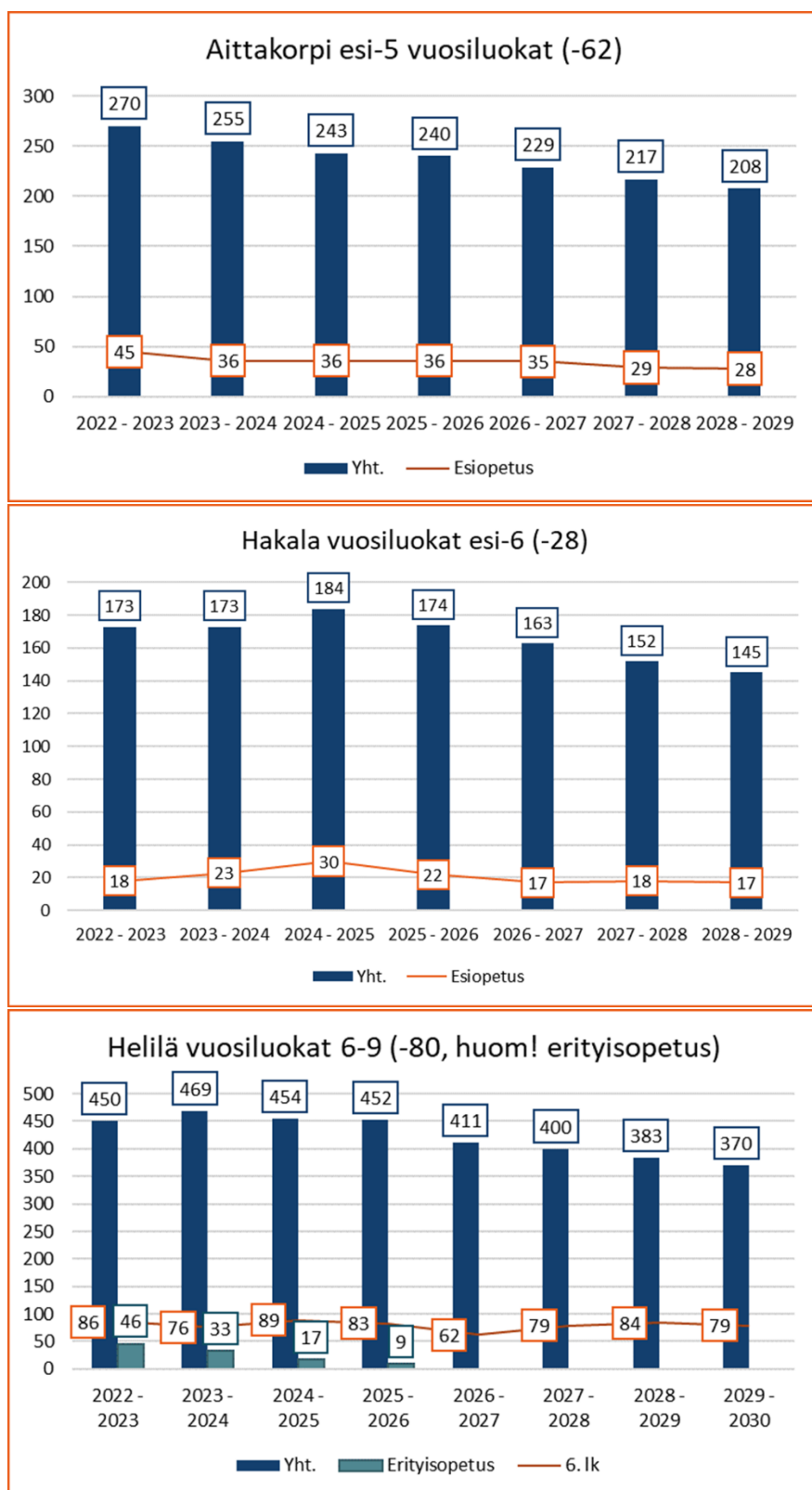
0-6-vuotiaiden varhaiskasvatukseen osallistumisen osuus ikäryhmästä helmikuussa. Lukuihin eivät kirjaudu lapset, joilla ei ole kotikunta Kotka.

Syntymävuosi							
Ikä	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1 v	2,13	1,36	3,23	3,77	4,47	8,21	4,49
2 v	28,22	35,06	40,14	40,16	39,83	42,95	49,56
3 v	58,46	55,53	66,23	70,52	63,93	63,96	77,96
4 v	75,70	75,37	78,33	89,83	84,80	84,93	86,07
5 v	72,84	79,72	82,44	91,40	87,80	87,41	92,03
6 v	82,10	80,04	88,76	95,07	86,94	93,36	94,30

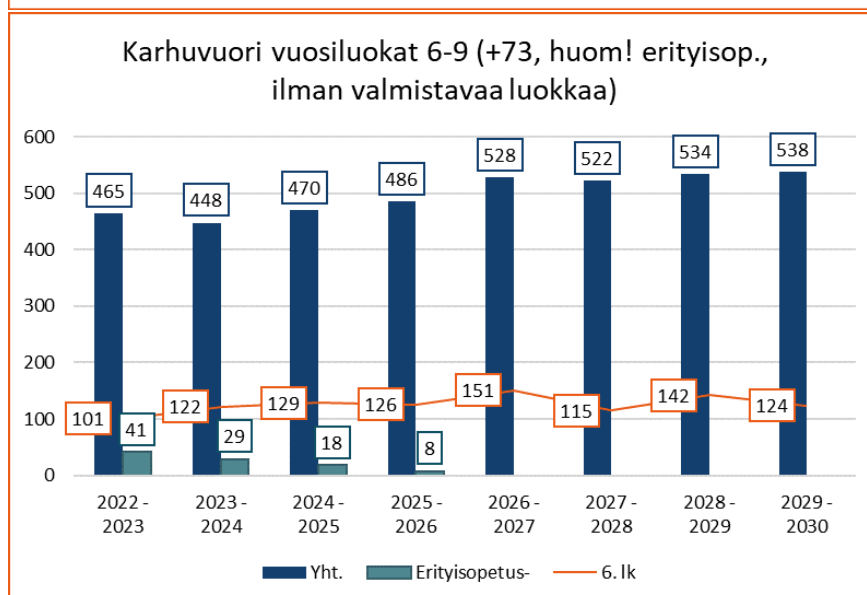
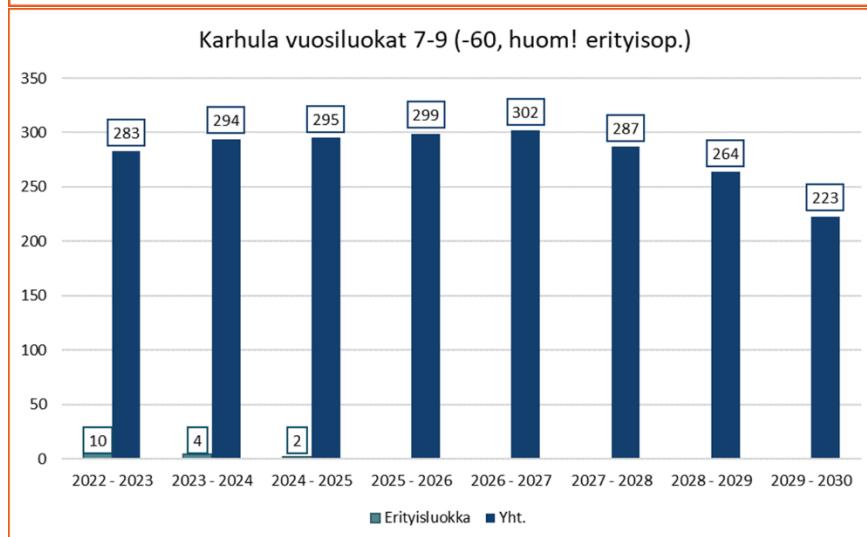
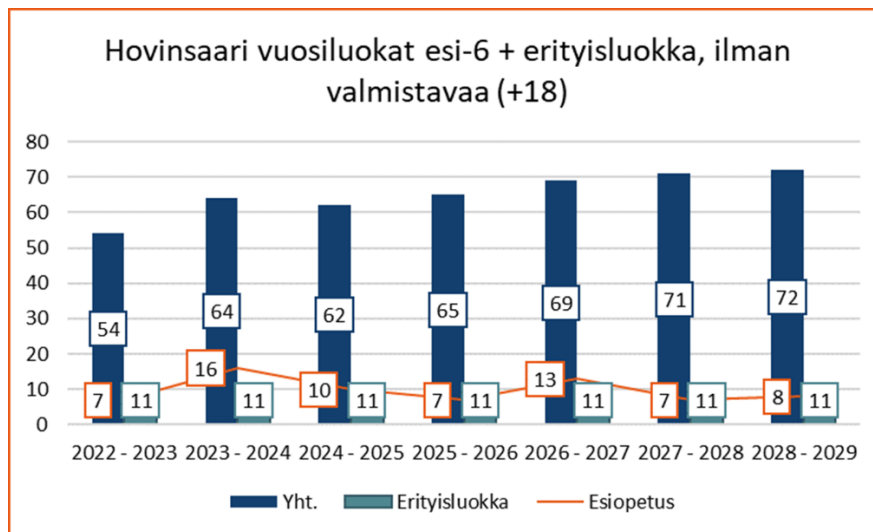
Eroavaisuus ei aikoina kuvatuista luvuista johtuu siitä, että tilastokyselyssä ikäkausi on valittu esim. ”vuoden loppu 1 v”

2.5.2023

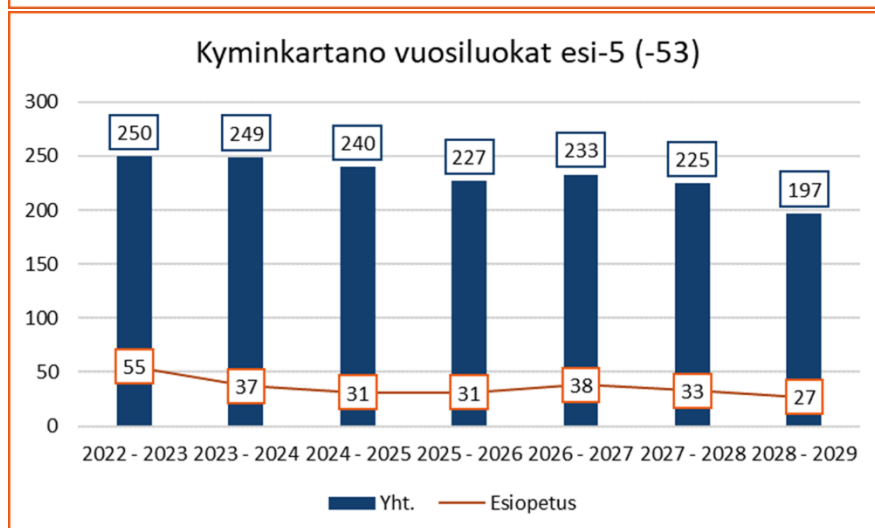
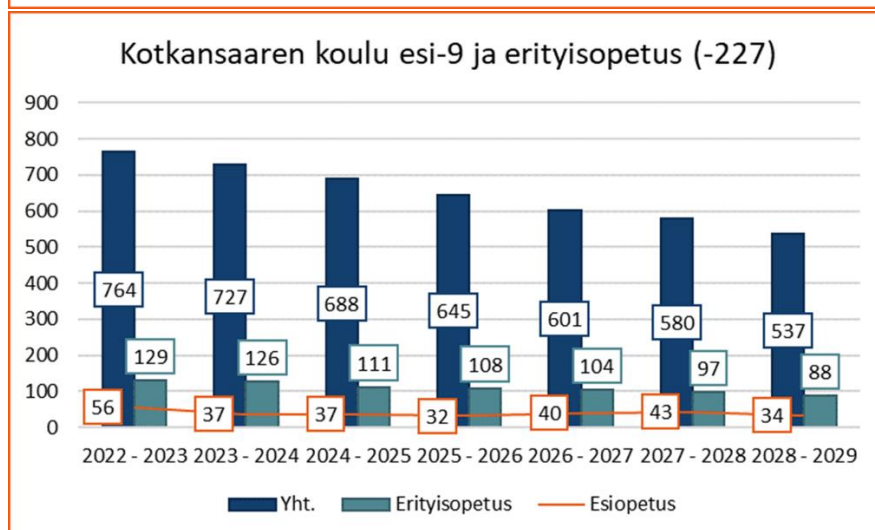
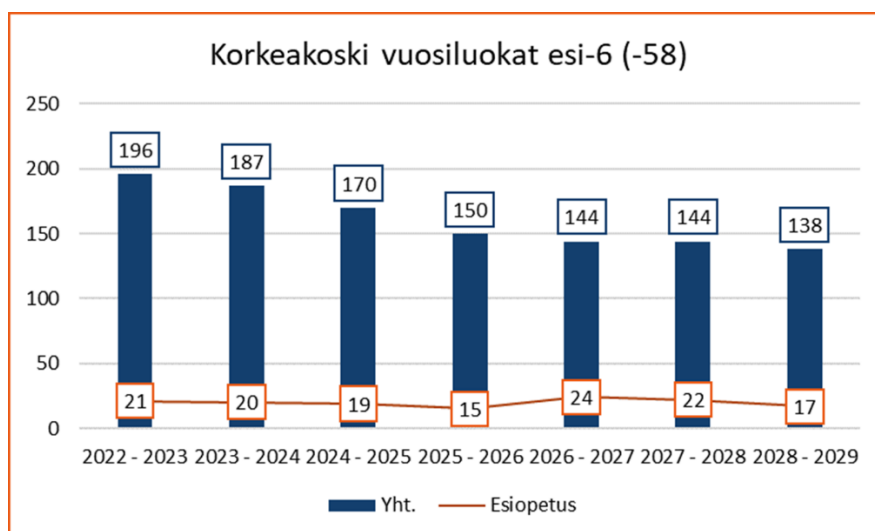
LIITE 2. Koulukohtaiset oppilasmäärän kehittymisen arviot nykyisillä väestötiedoilla

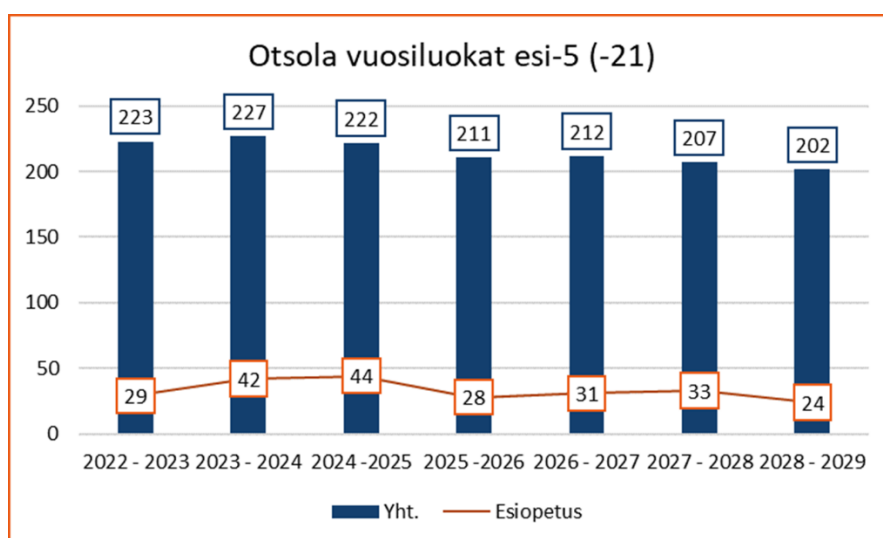
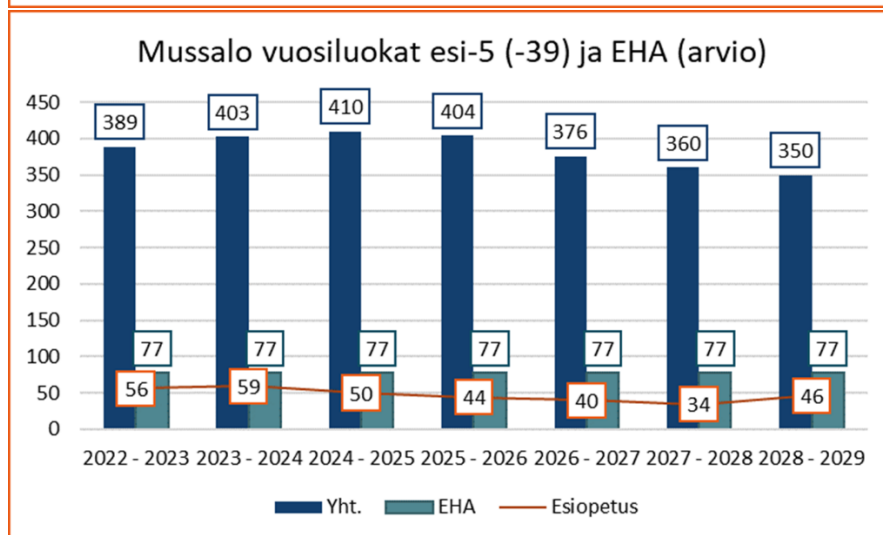
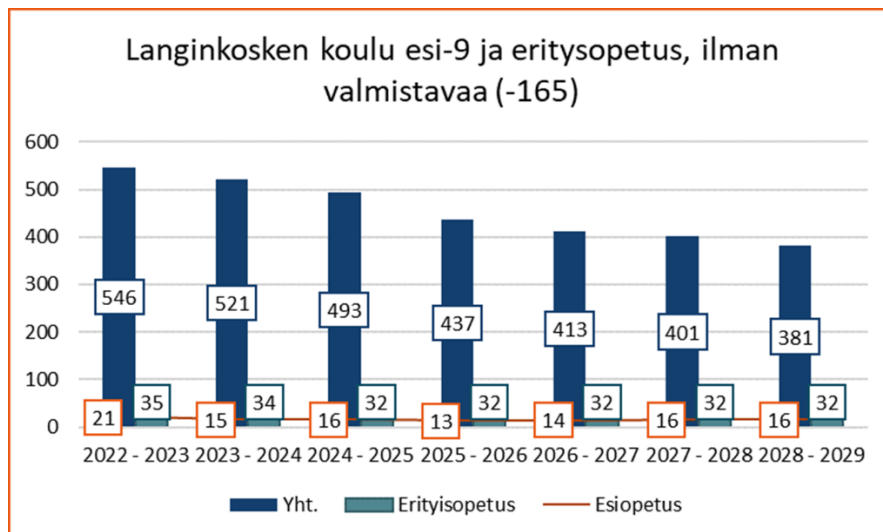
2.5.2023

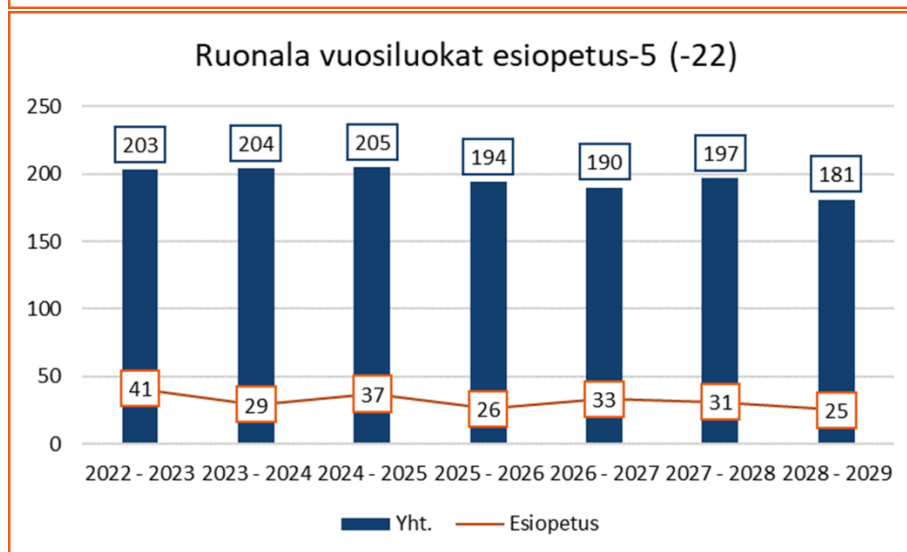
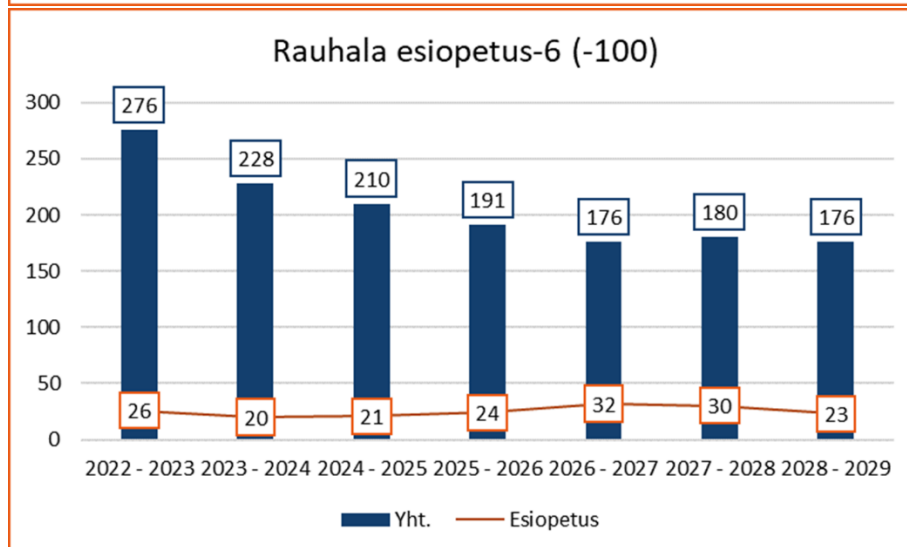
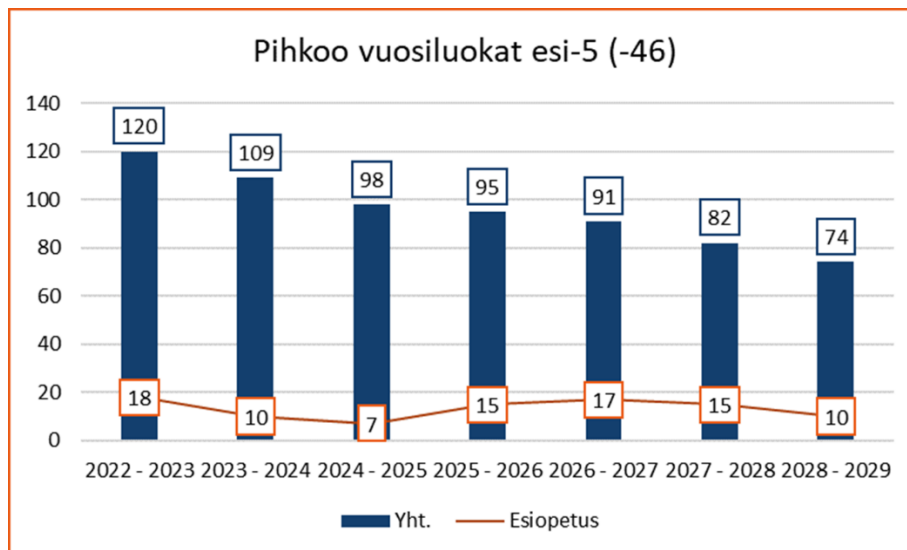
2.5.2023

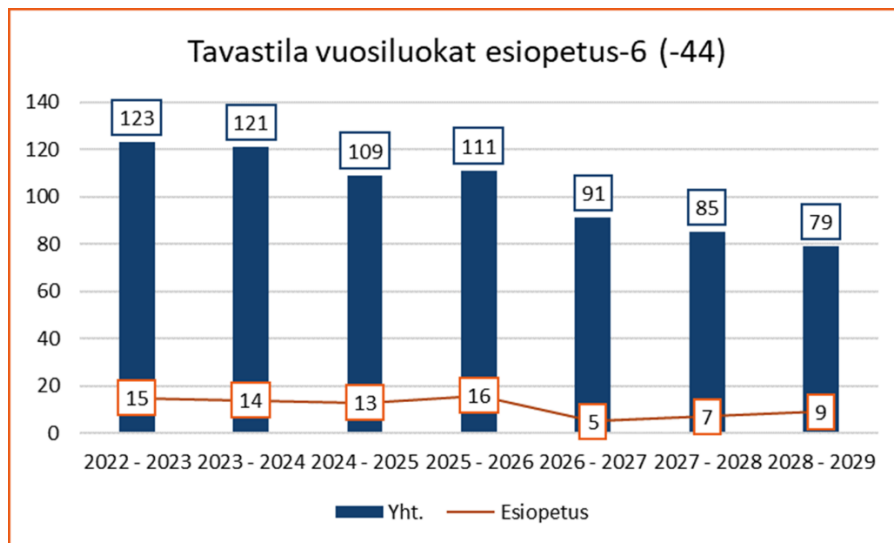
2.5.2023

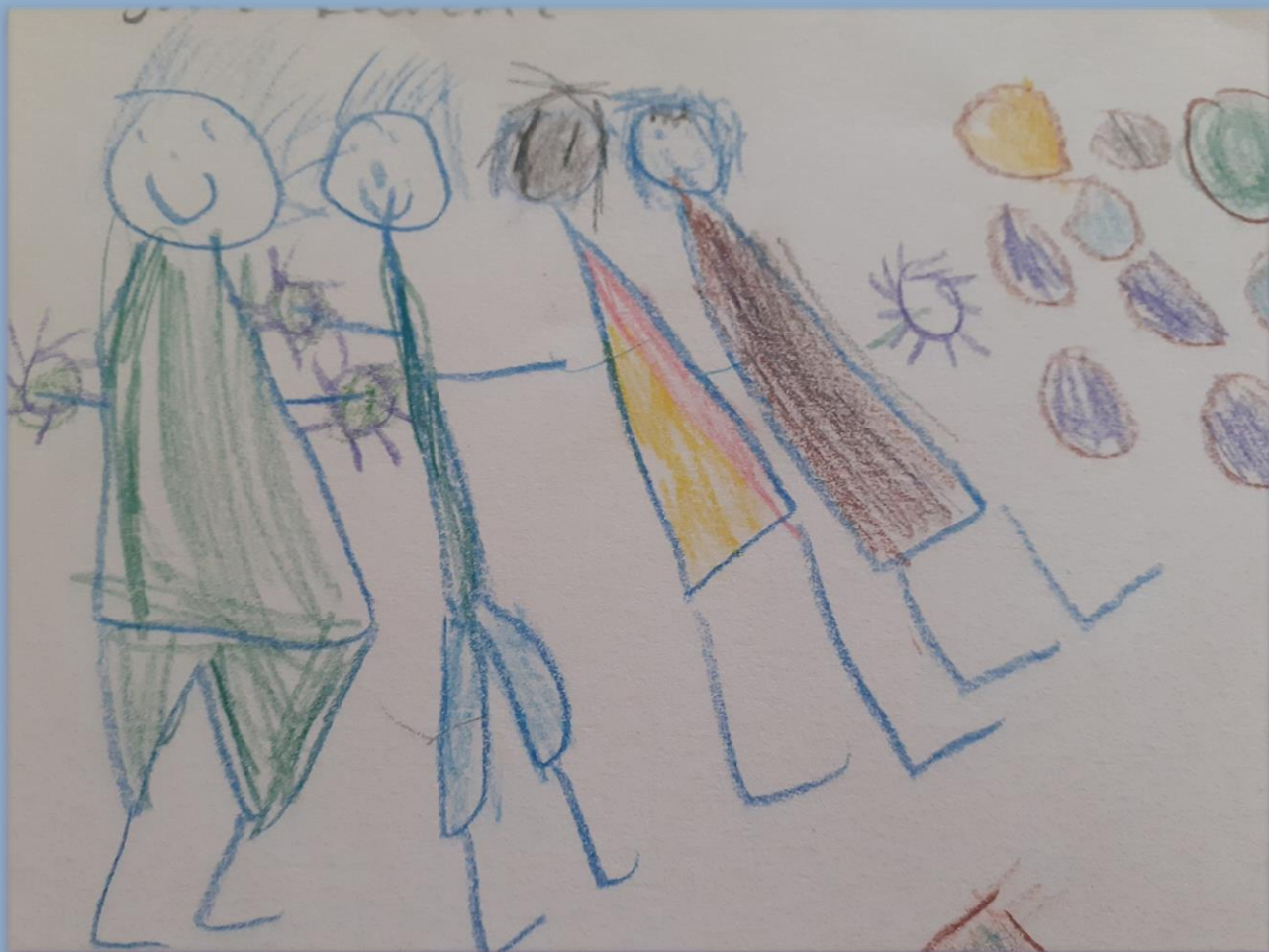
2.5.2023

2.5.2023

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI PALVELUVERKKOSELVITYS

VARHAISKASVATUS JA OPETUSTOIMI
Leena Majuri ja Nina Kaukoranta
Toukokuu 2023

Sisällys

1 JOHDANTO	1
2 SEURANTATIETOA VARHAISKASVATUKSESTA, ESIOPETUKSESTA JA PERUSOPETUKSESTA	2
3 LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINNIN TOTEUTTAMINEN	4
4 LASTEN JA NUORTEN MIELIPITEITÄ JA MIETTEITÄ	5
4.1 Varhaiskasvatus ja esiopetus	6
4.2 Perusopetus	10
5 YHTEENVETOA	13
6 LOPUKSI	14

1 JOHDANTO

Lapsivaikutusten arviointi on prosessi, jossa tehdään etukäteen näkyväksi lasten ja nuorten mielipiteitä ja mietteitä heidän hyvinvoinnistaan ja oikeuksien toteutumisesta. Keskeistä on, että siinä korostuu lasten ja nuorten oma näkökulma. Se ei kuitenkaan tarkoita, että ratkaisut tehdään lasten ja nuorten haluamalla tavalla, vaan ratkaisut tehdään kokonaisarvioinnin perusteella. Lapsivaikutusten arvioinnin avulla voidaan turvata ja valvoa lapsen edun toteutumista, tuoda esiin lasten oikeuksia ja vahvistaa lasten kuulemiseen ja osallistumiseen liittyviä käytäntöjä.

Kotkan palveluverkkoselvitykseen liittyvä lapsivaikutusten arviointi toteutettiin ennakoarvointina. Näin lasten ja nuorten näkemykset on mahdollista huomioida jo prosessin aikana. Lapsivaikutusten arviointia tehtiin samanaikaisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen kanssa omana kokonaisuutenaan.

Lasten ja nuorten mielipiteiden selvittämisessä voidaan hyödyntää jo aiemmin tehtyjä kyselyjä ja selvityksiä, eikä aina tarvita konkreettisesti toteutettua kuulemistä. Käytettävissä olleista materiaaleista ei saatu tähän riittävää tietoa lasten ja nuorten näkemyksistä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämisestä ja toteuttamisesta. Tästä syystä päädyttiin toteuttamaan lasten ja nuorten kuuleminen.

Lapsivaikutusten arviointi aloitettiin tiedottamalla varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstöä sekä huoltajia. Tämän jälkeen toteutettiin tiedonkeruu päiväkodeissa, esiopetuksessa ja kouluilla. Tiedonkeruu toteutettiin kertomalla, piirtämällä ja verkkokyselyllä. Lisäksi oppilaiden näkemyksiä saatiin koulujen oppilaskunnilta ja nuorisovaltuustolle tarjottiin mahdollisuus kannanottoon.

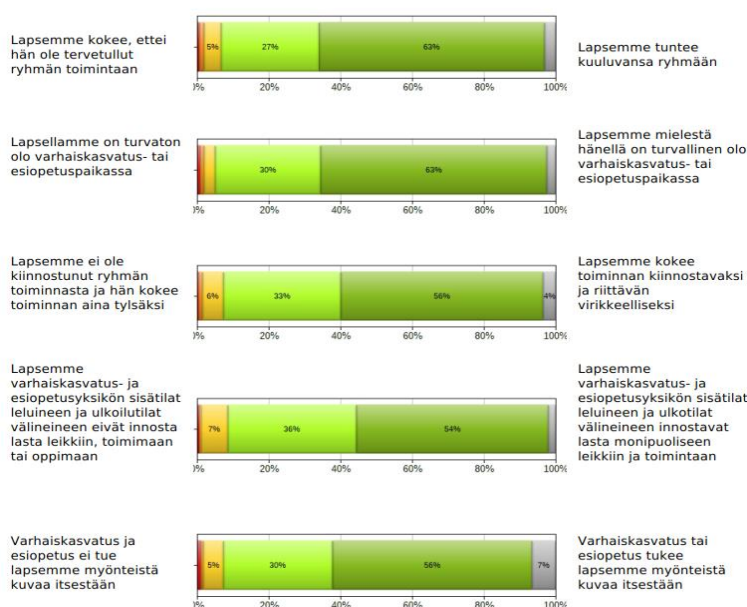
Varhaiskasvatuksessa lasten mielestä päiväkodista ja esiopetuksen yksiköstä tekee kivan paikan leikkiminen ja oppiminen, liikkuminen ja retkeileminen sekä kaverit ja mukavat aikuiset. Perusopetuksessa tärkeää on osaavat opettajat, laadukas opetus sekä hyvä ja maukas kouluruoka. Oppilaiden oli melko vaikea arvioida, miten koulujen määrään tehtävät muutokset vaikuttaisivat heidän elämäänsä. Mikäli opetusta järjestettäisiin tulevaisuudessa uudella tavalla, oppilaat näkivät siinä mahdollisuuksia saada uusia kavereita, opetuksen laatu paranisi ja koulurakennus varmistaisi terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön. Lasten määrän vähetessä ja oppilasmäärien laskiessa palveluverkkoon tehtävät muutokset herättivät lapsissa monenlaista huolta. Koulumatkan piteneminen, ryhmä- ja luokkakokojen kasvaminen sekä se, että kaverit menevät eri kouluun tai että ei saa kavereita herättivät eniten huolta.

2 SEURANTATIETOA VARHAISKASVATUKSESTA, ESIOPETUKSESTA JA PERUSOPETUKSESTA

Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen käytössä on erilaisia seurantatiedonkeruumenetelmiä. Kuulemisessa voidaan hyödyntää jo olemassa olevaa tietoa, esimerkiksi kansallisen tiedonkeruun kuntakohtaisia tietoja tai kunnan muuta kertynyttä tietoa. Aina ei ole välttämätöntä toteuttaa lasten ja nuorten konkreettista kuulemistä.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) vastaa koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kansallisesta arvioinnista. Karvin arvioinnit tuottavat tietoa ja kehittämissuosituksia paikalliseen, alueelliseen ja valtakunnalliseen päätöksentekoon ja kehittämistyöhön sekä kansainväliseen vertailuun. Arviointitoiminta muodostuu muun muassa kansallisista oppimistulosarvioinneista, teema- ja järjestelmäarvioinneista sekä laatu järjestelmien arvioinneista, kuten korkeakoulujen auditoinneista. Karvi myös tukee varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä sekä korkeakouluja arviointia ja laadunhallintaa koskevissa asioissa. Vuoden 2023 painopisteenä on ollut oppimisen ja osaamisen kehittäminen, yhdenvertaisuuden edistäminen, koulutusjärjestelmän toimivuuden lisääminen ja jatkuvan kehittämisen tukeminen.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toteutetaan asiakaskysely kerran vuodessa. Varhaiskasvatuksen asiakaskysely koostuu varhaiskasvatuksen yhteistyö-, lapsen osallisuus- ja ryhmän jäsenyys- väittämistä (kuva 1). Se on suunnattu myös esiopetukseen, perhepäivähoitoon ja yksityiseen varhaiskasvatukseen. Väittämien toteutumista huoltajat arvioivat oman kokemuksensa pohjalta. Kyselyn pohjalta kootaan varhaiskasvatuksen palvelujen ja toiminnan vahvuudet sekä kehittämis-kohteet.

Kuva 1. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakaskysely: lapsi osana ryhmää

Perusopetuksessa seurantatietoa saadaan muun muassa TEA-viisarista ja kouluterveyskyselystä. Tea-viisarilla kerätään tietoa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä perusopetuksessa (kuva 2.). Tea-viisariin vastaa yleensä koulun opiskeluhuoltoryhmä ja tarvittaessa muu henkilökunta. Tea-viisarissa ei ole suoranaisesti oppilaille suunnattuja kysymyksiä.

Perusopetus : Kotka 2021

	2021	2019	2017	2015	2013	2011	2009
Perusopetus	64	55	67	67	64	64	60
Sitoutuminen	58	43	79	71	74	59	55
Johtaminen	70	46	74	67	78	75	75
Seuranta ja tarveanalyysi	76	64	69	68	69	66	62
Voimavarat	55	44	49	46	45	47	28
Yhteiset käytännöt	68	79	78	91	85	87	90
Osallisuus	68	60	59	55	52	49	49
Muut ydintoiminnat	52	52	63	74	42		

Kuva 2. Tea-viisari, perusopetuksen arviointitulokset vuosina 2009–2021

Kouluterveyskysely on oppilaille suunnattu joka toinen vuosi toteutettava kysely, jossa kartoitetaan laajasti elämän eri osa-alueita ja oppimista. Siihen vastaavat perusopetuksesta 4.–5. luokkalaiset ja 8.–9. luokkalaiset.

Pitää koulunkäynnistä		
	Kotka 2021	Kotka 2019
4. - 5.lk	77%	80%
8. - 9.lk	51%	54%

Kuva 3. Kouluterveyskysely, pitää koulunkäynnistä

Kouluterveyskyselystä saadaan vertailutietoa eri vuosina toteutetuista kyselyistä. Esimerkiksi väittämään pitää koulunkäynnistä, tulokset olivat vuonna 2021 aikaisempaa heikommät (kuva 3.). Todetaan, että perusopetuksessa muutos ei kuitenkaan ollut erityisen merkittävä. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyn jälkeen olemme eläneet hyvin poikkeuksellista aikaa Korona -pandemian kanssa. Se vaikutti moniin koulunkäyntiin, opiskeluun ja oppimiseen liittyviin järjestelyihin. Esimerkiksi etäopetusjakso ja sen edellyttämä oppilaan oman vastuun korostuminen opiskelussa vaikutti oppilaisiin eri tavoin. Huomionarvioista on, että 4–5.luokkalaisista 23 % ja 8.–9. luokkalaisista 49 %

kokee, ettei pidä koulunkäynnistä. Tässä tarvitaan muun muassa sitouttavaa kouluyhteisötyötä, jonka tavoitteena on tukea kouluun kiinnittymistä ja läsnäoloa sekä vähentää poissaoloja perusopetuksessa.

Nyt valmistelussa olevan palveluverkkoa koskevan selvitystyön näkökulmasta olemassa oleva seurantatieto todettiin riittämättömäksi. Niissä ei ole selvitetty ja tuotu esiin lasten ja nuorten näkemyksiä valmistetussa olevaan asiaan. Myöskään aikaisempi palveluverkkoselvitystyössä tehty lapsivaikutusten arviointi ei ollut sellaisenaan hyödynnettävissä. Todettiin, että tietoa on saatava lisää ja päädyttiin toteuttamaan lasten ja nuorten kuuleminen.

3 LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINNIN TOTEUTTAMINEN

Lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamiseen on olemassa erilaisia tapoja. Riippumatta siitä, miten se toteutetaan, kyseessä on prosessi, joka etenee vaiheittain. Prosessia voidaan kuvata esimerkiksi seuraavalla tavalla:

Kuva 4. Lapsivaikutusten arviointi prosessina

Todettiin, että olemassa olevasta seurantatiedosta ei ole saatavilla riittävästi sellaista tietoa, joka toisi lasten ja nuorten mielipiteet ja mietteet esille. Oli siis lähdettävä kuulemaan lapsia ja nuoria.

Lasten vaikuttamispäivässä 17.4.2023 koulujen oppilaskuntia pyydettiin kertomaan, mikä on tärkeää koulussa ja lähiympäristössä. Oppilaskuntien vastauksissa korostuivat turvallisuus, kaverit ja ympäristö (kuva 5).

Kuva 5. Oppilaskunnat: Tärkeää koulussa ja lähiympäristössä

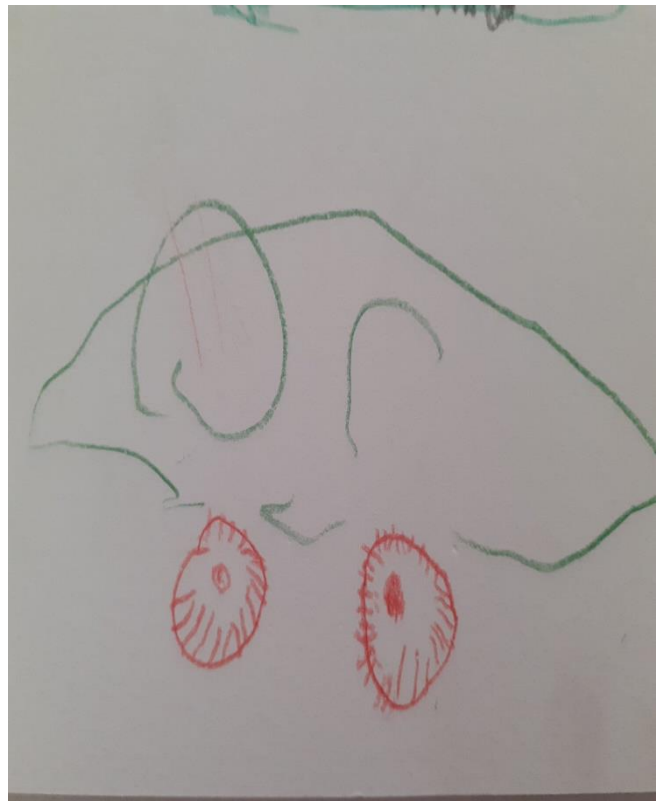
4 LASTEN JA NUORTEN MIELIPITEITÄ JA MIETTEITÄ

4.1 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa lapsia pyydettiin kertomaan ja piirtämään yhdessä, mikä tekee päiväkodista ja esiopetuksesta kivan paikan. Aineisto sisälsi värikkäitä, eri kokoisia ja erilaisilla menetelmillä tehtyjä piirustuksia, joihin henkilökunta oli kirjannut työskentelyn aikana lasten kertomaa. Osa aineistosta oli kirjattu lasten kanssa käydyistä keskusteluista. Erityisesti pienempien lasten kanssa työskentelyssä aikuisilla oli tärkeä tehtävä koota lasten mielipiteitä ja mietteitä, miten he olivat sitä sanoittaneet. Saadussa aineistossa lapset kuvasivat sitä, mitä kivassa päiväkodissa tapahtuu, missä tapahtuu ja kenen kanssa toimitaan. Lasten mielestä monipuolinen toiminta, kaverit ja mukavat tekevät päiväkodista ja esiopetuksesta kivan paikan.

Leikitään ja opitaan

Lasten kuvauksista oli selkeästi nähtävissä päiväkodille ja esiopetukselle ominainen päivärhythmi. Päivä sisältää tuttuja ja ennakoitavia toimia. Arjessa on aikaa leikkiä, oppia, ulkoilla, syödä ja leivät. Lapset olivat piirtäneet itselleen mukavia leikkejä ja oppimiseen liittyviä tehtäviä. (kuva 6. ja 7.)

Kuva 6. Lego- ja autoleikit

Kuva 7. Oppiminen

Retkeillään ja liikutaan

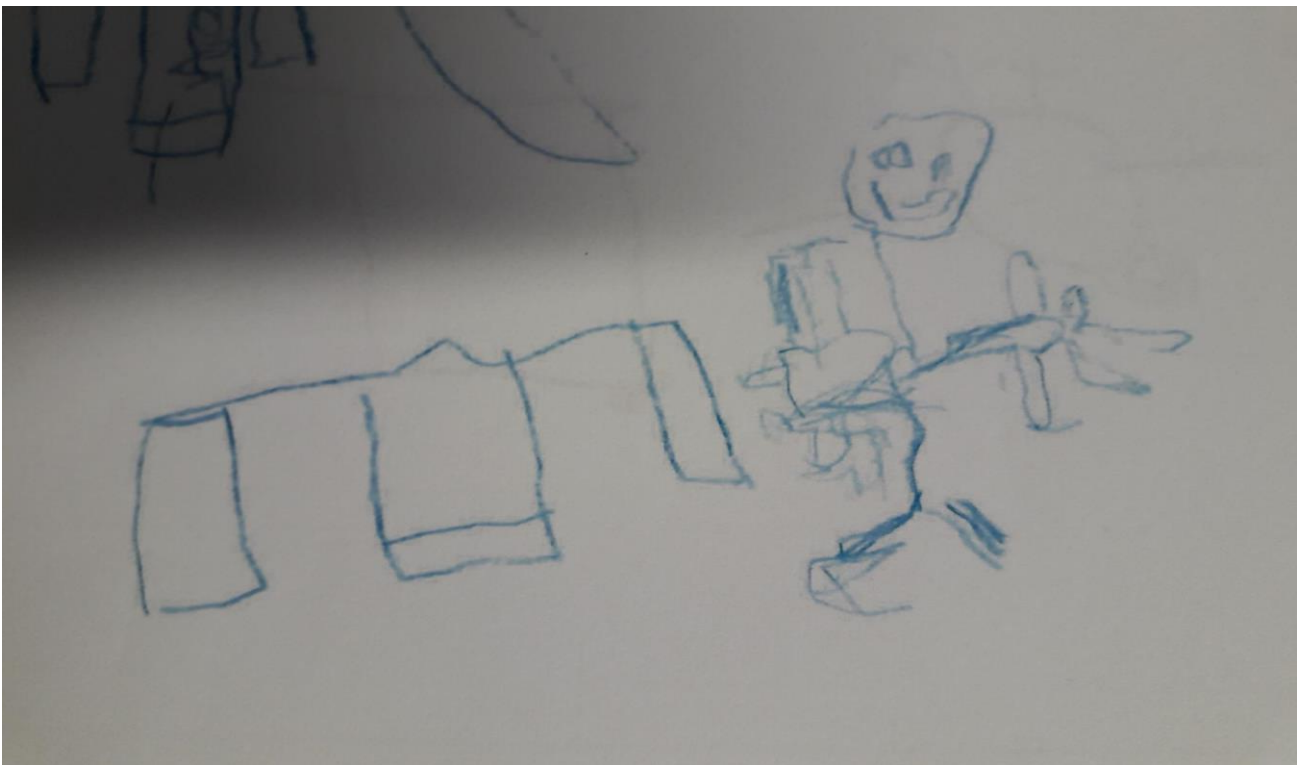
Kaikissa lasten piirustuksissa ja kertomassa oli kuvattu metsäretkiä ja monipuolista liikkumista erilaisissa ympäristöissä. Tällaisia olivat muun muassa lähimetsä, isot jumppasalit ja urheilukentät. Päiväkodin pihalla kiikkuminen. (kuvat 8–10.)

Kuva 8. Pelata jalkapalloa

Kuva 9. Käydä metsäretkellä

Kuva 10. Kiikkuminen

Kivoja kavereita ja mukavia aikuisia

Lasten mielestä on kivaa, kun päiväkodissa ja esiopetuksessa on kavereita. Lapset olivat piirtäneet monta lasta leikkimään ja pelaamaan yhdessä. Tärkeää oli saada ystäviä ja toisaalta näkyi myös huoli siitä, jos kavereita ei löydy. Kivassa päiväkodissa ja esiopetuksessa on mukavia aikuisia. (kuvat 11. ja 12.)

Kuva 11. Kaverit

Kuva 12. Mukavat aikuiset

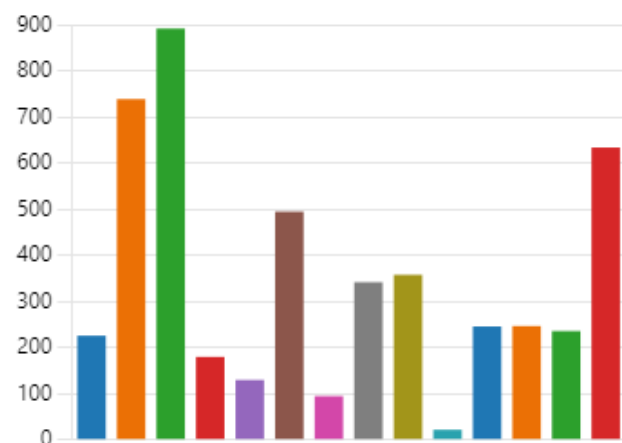
4.2 Perusopetus

Perusopetuksen oppilaille, 1.–9.luokkalaisille, järjestettiin perusopetuksen lukuvuosi arviointia koskeva verkkokysely. Oppilaille suunnatussa kyselyssä kartoitettiin oppilaiden näkemyksiä hyvästä perusopetuksesta, palveluverkkoon mahdollisesti tehtävien muutosten aiheuttamista huolista ja muutoksen mahdollisuuksista. Lisäksi oppilailta pyydettiin ajatuksia opetuksen ja koulunkäynnin kehittämiseen. Linkki kyselyyn lähetettiin koulujen rehtoreille, jotka ohjeistivat opettajia vastaamisen toteuttamisesta. Vastausaikaa oli kaksi (2) viikkoa. Vastauksia saatiin kaikkiaan 1614, joka on 37 % perusopetuksen oppilaista. Vastauksia tuli kaikilta luokkatasoilta ja eniten niitä saatiin 3.-, 4.- ja 6. luokkalaisilta.

Hyvä perusopetus

Oppilaita pyydettiin kertomaan kolme (3) asiaa, jotka ovat tärkeitä hyvässä perusopetuksessa ja oppimisessa. Oppilaiden mielestä tärkein asia on osaavat opettajat. Tärkeää on myös laadukas opetus. Hyvä ja maukas kouluruoka on oppilaiden mielestä myös tärkeää. (kuva 13.)

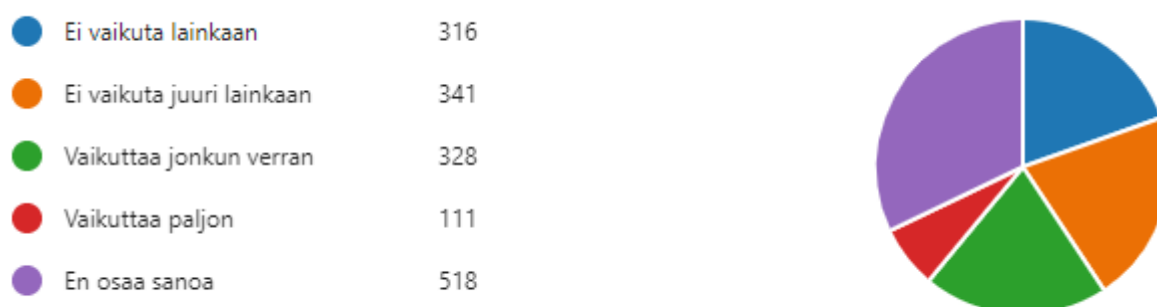
Koulun koko	226
Laadukas opetus	739
Osaavat opettajat	892
Opetusryhmän koko	180
Ajanmukaiset opiskeluvälineet	130
Terve koulurakennus	495
Valinnaisaineiden laajat mahdoll...	95
Koulun sijainti	342
Tehokas puuttuminen kiusaamis...	358
Tehokas puuttuminen poissaoloi...	22
Liikunnalliset välitunnit	246
Pääsee helposti kuraattorille, ter...	247
Oppimiseen ja koulunkäyntiin s...	236
Hyvä ja maukas kouluruoka	634

Kuva 13. Hyvä perusopetus

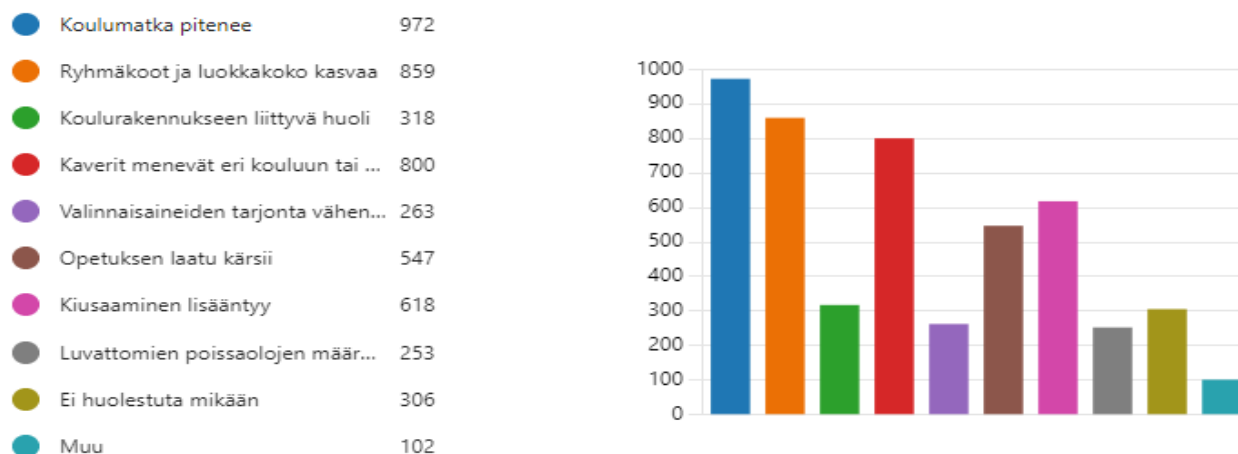
Palveluverkon muutokseen liittyvät huolet

Oppilaille kerrottiin, että lasten määrä on Kotkassa vähenemässä ja oppilasmäärät laskevat. Tulevaisuudessa ei tarvita välttämättä yhtä paljon kouluja kuin mitä meillä nyt on. Oppilaita pyydettiin arvioimaan, miten koulujen määrään mahdollisesti tehtävät muutokset vaikuttaisivat elämään. Vastaajista 41 % totesi, ettei se vaikuta lainkaan tai ei vaikuta juuri lainkaan ja vastaavasti 7 % vastaajista totesi sen vaikuttavan paljon. Vastaajista 32 % ei osannut sanoa, millainen vaikutus sillä olisi omaan elämään (kuva 15).

Kuva 15. Mahdollisten muutosten vaikutus elämään

Oppilaita pyydettiin kertomaan, millaisia mahdollisia huolia heillä olisi, jos päiväkotien ja koulujen määrään tehdään muutoksia. Vastaajien suurin huoli oli koulumatkan piteneminen. Myös ryhmä- ja luokkakokojen kasvu huoletti. Vastaajien huolena oli myös se, että kaverit menevät eri kouluun tai että he eivät saa kavereita. Huolta oli myös kiusaamisen lisääntymisestä ja siitä, että opetuksen laatu kärsii (kuva 16.) Oppilaille annettiin myös mahdollisuus kirjoittaa vapaasti sellaisista huolista, joita ei ollut valintavaihtoehtoissa. Näitä vastauksia saatiin paljon, mutta varsinaisia muita huolia oli esitetty vain muutamissa vastauksissa. Saaduissa vastauksissa ei tullut esiin muita huolia, vaan niissä oli pääasiassa tarkennettu aikaisemmin tehtyjä valintoja.

Kuva 16. Muutokseen liittyvät huolet

Oppilailta pyydettiin ajatuksia siitä, että omassa koulussa voisi tulevaisuudessa olla hyvin eri-ikäisiä lapsia ja nuoria. Esimerkkinä kerrottiin, että siellä voisi olla päiväkotikäisiä, esiopetusikäisiä, alakoululaisia, yläkoululaisia ja lukiolaisia. Vastaukset jakautuivat melko tasaisesti. Vastaajista 37 % ajatteli, ettei se vaikuta mitenkään tai juuri mitenkään, 44 % ajatteli, että se vaikuttaa jonkun verran tai paljon. Vastaajista 18 % ei osannut sanoa, millainen vaikutus sillä olisi (kuva 17).

● Ei vaikuta mitenkään	343
● Ei vaikuta juuri mitenkään	266
● Vaikuttaa jonkun verran	434
● Vaikuttaa paljon	279
● En osaa sanoa	292

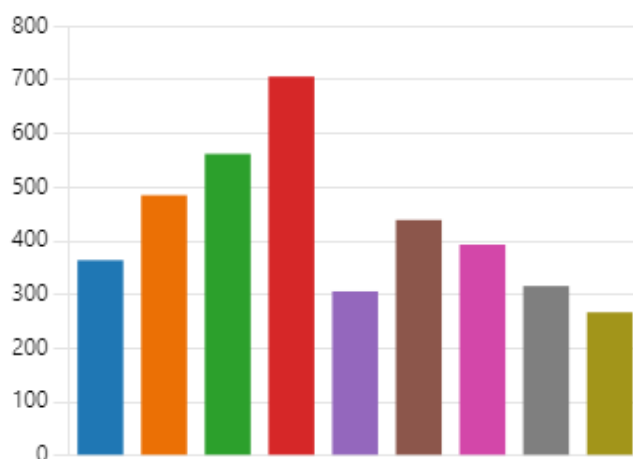

Kuva 17. Koulussa hyvin eri-ikäisiä oppilaita

Muutosten mahdollisuudet

Oppilaita pyydettiin arvioimaan, että mikäli opetusta järjestettäisiin tulevaisuudessa uudella tavalla, millaisia mahdollisuuksia se voisi tuoda. Vastaajat ajattelivat, että silloin voi saada uusia kavereita, opetuksen laatu paranee ja koulurakennus varmistaa terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön. Vastaajat totesivat myös, että kiusaaminen vähentyy, liikuntamahdollisuudet paranevat ja koulukyydit ovat sujuvia (kuva 18.)

● Koulukyydit ovat sujuvia	364
● Koulurakennus varmistaa terveel...	485
● Opetuksen laatu paranee	562
● Saan uusia kavereita	706
● Monipuolisempi tarjonta valinna...	306
● Kiusaaminen vähentyy	439
● Liikuntamahdollisuudet paranevat	393
● Muut harrastusmahdollisuudet ...	316
● Mikään ei muutu paremmaksi	267

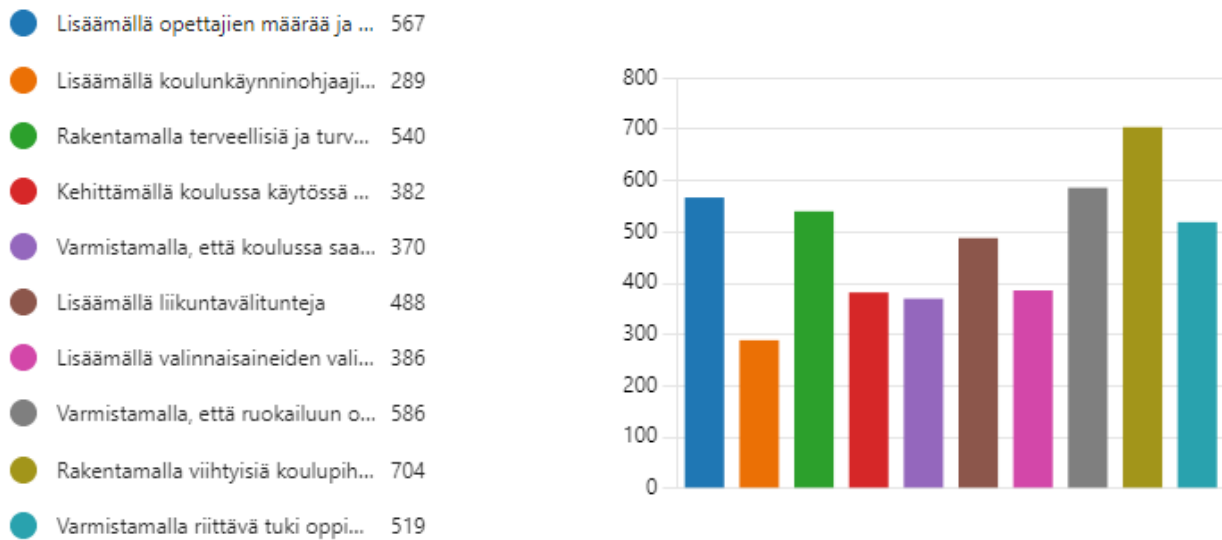

Kuva 18. Muutosten mahdollisuudet

Opetuksen ja koulunkäynnin kehittäminen

Oppilailta pyydettiin ajatuksia ja ideoita siitä, miten opetusta ja koulunkäyntiä tulisi kehittää ja tukea. Vastaajat pitivät tärkeänä, että rakennetaan viihtyisiä koulupihoja. Vastaajien mielestä

ruokailuun tulisi varata riittävästi kiireetöntä aikaa. Myös opettajien määrän ja osaamisen vahvistaminen nähtiin tärkeänä (kuva 19.)

Kuva 19. Koulunkäynnin kehittäminen ja tuki

5 YHTEENVETOA

Tässä luvussa kuvataan lapsilta ja nuorilta saatujen vastauksien pohjalta tehtyä arviointia. Kotkan palveluverkkoselvitykseen liittyvä lapsivaikutusten arviointi toteutettiin, jotta lasten ja nuorten näkemykset on mahdollista huomioida jo prosessin aikana. Toteutus tehtiin varhaiskasvatuksen ja opetustoimen yhteistyönä. Arviointiin osallistuivat kotkalaiset lapset ja nuoret. Päiväkotien, esiopetusten ja koulujen henkilökunnalla oli tärkeä tehtävä varmistaa kuulemisen toteutuminen ja tarvittaessa tukea vastaamista. Lapsivaikutusten arvioinnin suunnittelusta ja raportoinnista vastasivat varhaiskasvatuksen aluepäällikkö Leena Majuri varhaiskasvatuksesta ja yhdyspintatyön suunnittelija Nina Kaukoranta opetustoimesta.

Palveluverkkoon mahdollisesti tehtävillä ratkaisulla voi olla positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia lapsille ja nuorille. Pienemmille lapsille tärkeää on leikkiminen, liikkuminen ja kaverit. Lasten piirustuksissa ja puheissa tuli usein esiin lähiympäristön tärkeys. Metsä ja sinne tehtävät retket sekä päiväkodin ja esiopetuksen piha-alueet ovat lapsille tärkeitä. Lasten ja nuorten mielestä opetusta ja koulunkäyntiä tulee kehittää rakentamalla viihtyisiä koulupihoja. Myös sen varmistaminen, että ruokailuun on riittävästi kiireetöntä aikaa ja opettajien määrän sekä ammattitaidon lisääminen nähdään tärkeänä. Mikäli opetusta järjestetään tulevaisuudessa uudella tavalla, oppilaat ajattelivat sitä mahdollisuutena saada uusia kavereita, opetuksen laadun paranemisena ja käytössä olevat koulurakennukset varmistavat terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön.

Lasten määrän väheneminen ja oppilasmäärien laskeminen voi edellyttää palveluverkon tiivistämistä. Päiväkotien, esiopetusyksiköiden ja koulujen määrään tehtävät muutokset voivat vaikuttaa lasten ja nuorten elämään eri tavoin. Suurin osa oppilasta ajatteli, että se ei vaikuta omaan elämään lainkaan tai juuri lainkaan. Samanaikaisesti kolmannes oppilaista ei osaa sanoa, millainen vaikutus sillä olisi heidän elämäänsä. Heille olisi tärkeää kertoa hyvissä ajoin mahdollisista muutoksista ja niiden vaikutuksesta heidän koulunkäyntiinsä.

Lasten määrän vähetessä ja oppilasmäärien laskiessa palveluverkkoon mahdollisesti tehtävät muutokset herättivät lapsissa monenlaista huolta. Koulumatkan piteneminen, ryhmä- ja luokkakokojen kasvaminen sekä se, että kaverit menevät eri kouluun tai että ei saa kavereita, herättivät eniten huolta. Jos muutoksia palveluverkkoon tehdään, on tärkeä huomioida, että muutoksista huolimatta oppilaiden koulumatkat kuitenkin pysyisivät maltillisena. Lasten ja nuorten mielestä olisi tärkeää, että ryhmä- ja luokkakoko ei kasvaisi. Lapsille ja nuorille tärkeitä kaverisuhteita tulisi tukea ja varmistaa niiden jatkuvuus myös palveluverkkoa järjestettäessä. Jo nyt päiväkodeissa, esiopetusyksiköissä ja kouluissa tuetaan kaverisuhteiden muodostumista sekä ennaltaehkäistään lasten ja nuorten yksinäisyyttä. Palveluverkkoa uudistettaessa kaverisuhteiden ylläpitämiseen ja muodostumiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

6 LOPUKSI

Lapsivaikutusten arvioinnin lasten ja nuorten kuulemisen menetelmiksi valittiin kertominen, piirtäminen ja kysely. Näin oli mahdollista kohdentaa aineiston keruu mahdollisimman laajalle vastaajajoukolle sekä turvata lasten ja nuorten oikeus olla osallisena itseään koskevan asian valmistelussa.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa aineiston keruu toteutettiin satunnaisesti valituissa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksiköissä. Kaikissa päiväkodin ja esiopetuksen vastauksissa näkyi hyväntuulisuus. Lapsilta saadut vastaukset, mielipiteet ja mietteet osoittivat, että huolimatta siitä, mistä yksiköstä aineisto oli kerätty, ei vastauksissa ollut huomattavia eroja. Laajentamalla aineiston keruuta kaikkiin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksiköihin ei todennäköisesti olisi saatu uusia näkökulmia edellä esitettyihin teemoihin.

Perusopetuksen oppilaille tehtiin kysely osana perusopetuksen lukuvuoden 2022–2023 arviointia. Tehty kysely oli tarkoitettu kaikille ensimmäisestä luokasta yhdeksänteen luokkaa käyville oppilaille. Kysely jaettiin kouluihin rehtoreille ja heitä välittämään vastauslinkki oppilaille. Tiedossa oli, että kysely voi olla pienemmille oppilaille melko vaikea ja tämä todettiin myös muutamassa saadussa palautteessa. Tästä syystä erityisenä toiveena oli, että pienempien oppilaiden kanssa kyseilyyn vastaaminen tehdään opettajan johdolla.

Kyselyyn vastasi 37 % perusopetuksen oppilaista. Vastauksia saatiin kaikilta kouluilta. Vastausmäärissä oli isoja koulukohtaisia eroja. Joistakin avoimista vastauksista oli valitettavasti luettavaa, että ne eivät ole lasten tai nuorten ajatuksia ja mielipiteitä. Tulevissa lapsivaikutusten arvioinneissa tulee huomioida, että kyselyt kohdennetaan entistä tarkemmin lasten ikä- ja kehitystasoa huomioiden. Erityisen tärkeää on ohjeistaa kyselyjen toteuttaminen, jotta kykenemme säilyttämään aidosti lasten ja nuorten äänen. Ryhmä- ja luokkakohtaiset koonnit voivat antaa virheellisen kuvan siitä, miten yksittäiset lapset ja nuoret ovat asioita ajatelleet. Tällaiset koonnit eivät välttämättä takaa lapsen ja nuoren oikeutta tulla kuulluksi.

Palveluverkkoprosessin edetessä voi olla tarpeen tehdä vielä täydentävä tiedonkeruu, mikäli nyt kootusta aineistosta ei saada riittävää tietoa. Tämä mahdollistaa arvioinnin eri vaihtoehtojen lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutuksista.

Lasten oikeuksien sopimus velvoittaa toimimaan lasten parhaaksi. Lapsilla on oikeus lepoon, leikkiin ja vapaa-aikaan. Lapsilla on oikeus käydä ilmaiseksi peruskoulua ja koulutuksen tulee pyrkiä kehittämään lapsen kasvua täyteen mittaansa. Lapsilla on oikeus ilmaista omat mielipiteensä kaikissa itseään koskevissa asioissa ja ne on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti. Näitä olemme halunneet edistää tällä lapsivaikutusten arvioinnilla, kuulemalla kotkalaisia lapsia ja nuoria.

**VASTAUS LAUSUNTOPYYNTÖÖN VARHAISKASVATUKSEN JA PERUSOPETUKSEN
PALVELUVERKKOSELVITYKSESTÄ**

Kotkan varhaiskasvatus ja opetustoimi ovat pyytäneet ammattiliittojen Kotkan paikallisyhdistyksiltä lausuntoa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen päivityksen raportista, joka valmistui 2.5.2023.

Jyty Kotka ry:n hallitus on käsitellyt pitämässään sähköpostikouksessa 24.5.2023 varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen todeten esityksen olevan aiheellinen. Varsinkin 6. luokkien palauttamista alakoulujen yhteyteen on kannatettavaa oppilasmäärän kehittyessä alaspäin. Sijoittamalla kuudennet vuosiluokat Karhulan koulun sijaan alakouluille, voidaan Karhulan koulun hankkeen kuluja pienentää.

Jyty Kotka ry hyväksyy palveluverkkoselvityksessä esitetyt toimenpiteet. Pyydämme kuitenkin ottamaan ja huomioimaan henkilöstön varhaisessa vaiheessa mukaan toiminnan mahdollisiin uudelleen järjestelyihin.

JYTY KOTKA RY

Päivi Saalasti
puheenjohtaja

22.5.2023

kirjaamo@kotka.fi

Lausuntopyyntö 15.5.2023

LAUSUNTO koskien Kotkan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksestä

Pyydämme kirjaamoa toimittamaan lausuntomme edelleen opetustoimenjohtaja Jukka Tanskalle ja varhaiskasvatusjohtaja Raili Liukkoselle.

Etelä Kymenlaakson JHL ry toteaa lausuntonaan:

Vuoden 2018 jälkeen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa on jo kehitetty peruskorjauksilla ja uudisrakennuksilla. Toimintoja on myös yhdistelty. Lasten huoltajat ovat antaneet erittäin hyvää palautetta Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisestä tänä keväänä tehdyssä asiakaspalvelukyselyssä.

Varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta lapselle, joka asuu kunnassa huoltajiensa työn, opiskelun, sairauden tai vastaavien syiden vuoksi, vaikka lapsella ei ole Suomessa kotikuntaa tai lapsen kotikunta on kotikuntalain perusteella toinen kunta. Kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Kotkassa on järjestetty varhaiskasvatusta ja opetusta ukrainalaistautaisille lapsille Ukrainan tilanteen vuoksi. Varhaiskasvatusikäisistä n. 86%:lla on äidinkieli suomi, ruotsi n. 23%:lla ja muu kieli n. 1%.

Selvityksen ja Tilastokeskuksen ennusteen mukaan lasten määrä tulee laskemaan lähivuosina voimakkaasti. Ennusteen mukaan vuonna 2030 syntyviä olisi n. 300 vuodessa. On selvää, että mikäli lasten määrä laskee ennusteen mukaan, niin sillä on merkitystä palvelun tarjontaan. On kuitenkin tärkeää tarjota erilaisia toimintamuotoja myös varhaiskasvatuksen järjestämiseksi; perhepäivähoito, päiväkotitoiminta ja avointa varhaiskasvatustoimintaan. Hyvällä tarjonnalla on varmasti vaikutusta lapsiperheiden osalta tulomuuttoon.

Oppilasmäärien väheneminen vaikuttaa väistämättä myös opetusryhmien lukumäärään ja sitä kautta tarvittavien opettajien lukumäärään. Mikäli palveluverkkoa myös tiivistetään, niin sillä on vaikutusta moniin muihinkin ammattiryhmiin. Onkin tärkeää varautua henkilöstösuunnitelmissa henkilöstömäärien hallittuun vähentämiseen.

Varhaiskasvatuslakiin on tulossa 1.1.2030 muutoksia henkilöstömitoitukseen. Henkilöstömitoituksen pitää vastata lapsiryhmien tarpeita. Parhaaseen lopputulokseen päästään, kun varhaiskasvatuksessa työskentelee rinnakkain riittävä määrä eri ammattilaisia. Varhaiskasvatusryhmässä tulisi opettajan lisäksi työskennellä sosionomi sekä tarpeeksi monta lastenhoitajaa ja avustajaa. Päiväkodeissa on jo nyt havaittavissa työvoimapulaa ja ongelma

kasvaa koko ajan. Lastenhoitajat ovat ylityöllistettyjä ja opettajien työaikaa kuluu valtavasti lakisääteisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin ja lasten vanhempien parissa työskentelyyn.

Useissa päiväkot- ja koulurakennusten kunnossa on peruskorjaamisen tarvetta lähivuosina. Työnantajan velvollisuuteen kuuluu kuitenkin huolehtia myös työpaikkojen työturvallisuudesta. Työpaikalla tulee olla turvalliset ja terveelliset rakenteet ja materiaalit, sekä myös työhön sopiva valaistus ja lämpötila. Työpaikalla tulee kiinnittää huomiota terveelliseen sisäilmaan ja riittävään tehokkaaseen ilmanvaihtoon.

Kaupungin taloudellinen tilanne on melko huono, joten kannattaa tarkasti harkita palvelujen laajentamista esim. englanninkielisen esi- ja perusopetukseen, joka nostaisi palkkakulujen lisäksi myös muita menoja.

Lopuksi toteamme, että parasta turvaa lapsille on se, että kasvuympäristö tukee lapsen hyvinvointia ja kasvua, eikä lapsen oikeuksia loukata. Lapselle hyvä kasvuympäristö tarkoittaa riittävää määrää aikuisia, turvallisia tiloja, lapsen ja perheen tarpeisiin sopivia palveluja. Varhaiskasvatuksella, koululla, nuorisotyöllä ja lastensuojelulla on tärkeä rooli lasten hyvinvoinnin vahvistamisessa.

Kotkassa 22.5.2023

Etelä Kymenlaakson JHL ry

Heidi Pohju
puheenjohtaja

Nina Mellin
sihteeri

Varhaiskasvatusjohtaja Raili Liukkonen
Opetustoimenjohtaja Jukka Tanska

OAJ:n Kotkan opettajien paikallisyhdistys ry:n kannanotto varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitykseen 2023

OAJ:n Kotkan opettajien paikallisyhdistys ry:n hallitus edellyttää, että Kotkassa säilytetään jatkossakin laadukas perusopetus ja varhaiskasvatuspalvelut.

Laadukkaaseen perusopetukseen ja varhaiskasvatuspalveluihin kohdistuvia uhkatekijöitä:

- kelpoisen opetushenkilöstön ja esihenkilöiden rekrytoinnin vaikeus ja siirtyminen muualle töihin, jos työolosuhteet muuttuvat liian haastaviksi.
- erityisopetusta tarvitsevien eriarvoisuus ja syrjäytymisvaara kasvaa
- liikunta- ja juhlatilojen riittävyys ja soveltuvuus opetukseen (iltakäyttö)
- johtamisjärjestelyt ovat haasteellisia monimuotoisissa ja -yksikköisissä kokonaisuuksissa (10 kk - 16v.)
- Tiivis kouluverkko lisää kuljetuskustannuksia. Onko se pois opetuksen ja varhaiskasvatuksen resursseista?
- Menevätkö rahat "seiniin" opetuksen ja kasvatuksen resurssien sijaan? Suunnitellut koulu- ja päiväkotitilojen yhdistämiset vaativat kustannuksia aiheuttavia toimenpiteitä, jotta tiloista saadaan turvallisia ja toimivia.

Ratkaisuja tehtäessä tulee

- tehdä pitkäjänteinen henkilöstö- ja eläköitymissuunnitelma
- huolehtia, että ne eivät aiheuta opettajien osa-aikaistamisia tai irtisanomisia
- turvata hyvät työnteon edellytykset varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetushenkilöstölle ja esihenkilöille
- taata turvallinen oppimisympäristö kaikenikäisille lapsille ja nuorille
- säilyttää ryhmäkoot maltillisina
- tavoitteena olla laadukas opetus ja varhaiskasvatus sekä henkilöstön hyvinvointi

Tämä lausunto ei korvaa yt-menettelyä.

Kotkassa 15.5.2023
OAJ:n Kotkan opettajien paikallisyhdistys ry
Hallitus

AO 707 LAUSUNTO KOTKAN VARHAISKASVATUKSEN JA PERUSOPETUKSEN PALVELUVERKKO SELVITYKSEEN

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto koskien Kotkan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa.

Olemme tutustuneet selvitykseen ja huolenaiheeksi nousi seuraavat kohdat:

Päiväkotien yhdistäminen koulujen yhteyteen. Onko huomioitu tilojen käyttö sekä tarve. Esimerkiksi eteis- ja wc-tilojen mitoitus sekä ruokailutilojen riittävyys ja aikataulut. Selvityksessä ei käynyt ilmi onko huomioitu vaaratilanteet siirtymätilanteissa mm. piha-alueella, jossa samanaikaisesti voi olla juoksevia pieniä lapsia sekä mopolla ajavia nuoria.

Myös eri ikäryhmien toimintakulttuuri eroaa toisistaan ja pienemmät ottavat mallia isommilta niin hyvässä kuin pahassa. Tämän vuoksi olisi toivottavaa pitää päiväkodit ja koulut omissa rakennuksissaan.

Selvityksen perusteella lapsimäärät sekä varhaiskasvatuksessa, että perusopetuksessa laskevat tasaisesti vuosien edetessä. Tämä voi tietysti olla mahdollista, mutta kyseenalaistaisimme kuitenkin sen oletaman, mihin varhaiskasvatuksen lapsimäärien ennusteet osittain perustuvat. Palveluverkkoselvityksessä on arvioitu lasten osallistumisastetta varhaiskasvatukseen sen perusteella, miten lapsia on aiempina vuosina osallistunut varhaiskasvatukseen. Kuntaliiton teettämän tutkimuksen mukaan lapsimäärät tulevat kuitenkin kasvamaan lähivuosina, vaikka syntyvyys koko maassa laskee. Siihen syynä on varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nousu sekä varhaiskasvatuksessa olevien 8kk-1v määrä on myös nousussa. Tämän ikäiset lapset (vauvat) tuovat aivan oman erityispiirteensä varhaiskasvatukseen, vaikka heitä ei mitoituksessa erotella mitenkään muista alle kolmevuotiaista. On kuitenkin aivan eri asia hoitaa ja kasvattaa 12 lapsen ryhmässä 2-3-vuotiaita kuin 0-1-vuotiaita. Tämä tulee ehdottomasti huomioida palveluverkkoa suunniteltaessa.

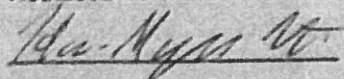
Koulujen yhdistämisen suhteen huolenaiheeksi nousi luokkakokojen suuruus. Kaikissa kouluissa ei ole tällä hetkellä jakotiloja, joita tarvitsee ryhmiin, joissa on tuentarpeen lapsia. Tarvitaan enemmän tiloja, jotta rauhallisen oppimisympäristön turvaaminen on mahdollista. Myös sekä opettajien että ohjaajien kuormittuvuus kasvaa ryhmäkokojen kasvaessa.

On hienoa, että joissakin kouluissa luokka-asteet 1-6 toteutuu ja tätä mallia toivotaan myös muihin kouluihin.

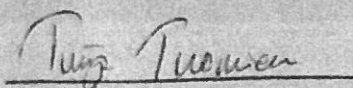
Emme näkisi huonona Kotka Svenska Samskolan toiminnan yhdistämistä muiden koulujen yhteyteen. Kuten kaksikielinenkin opetus on tällä hetkellä Haukkavuoren- ja Keskuskoulun yhteydessä.

Niin päiväkot- kuin kouluverkonkin toiminnassa tulisi huomioida lasten ja nuorten hyvinvointi sekä työntekijöiden jaksaminen.

Kotkassa 16.5.2023

Ida-Majja Virtanen
ao707 puheenjohtaja

Tuula Tuominen
ao707 sihteeri

Tehyn Kotkan seudun ammattiosaston hallitus vastaa Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen ja opetustoimen esittämään lausuntopyyntöön koskien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen raporttia.

Lausunto on laaja käsittäen asiaa laajempänä kokonaisuutena sekä aivan yksikkökohtaisia lukuja. Ammattiosasto ottaa kantaa ensisijaisesti henkilöstö vaikutuksiin, mutta ei voi olla huomioimatta myös varhaiskasvatuksen lapsiin sekä perusopetuksen oppilaisiin kohdistuvia vaikutuksia.

Henkilöstövaikutukset kohdistuvat kaikkiin näiden vastuualueiden henkilöstöryhmiin joko suoraan tai välillisesti. Varhaiskasvatuksessa vaikutuksen kohdistaminen on mielestämme haastavampaa kuin opetustoimessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärää ei voida määritellä suoraan vähenevän lapsiluvun mukaan. Määrittelyssä on huomioitava lasten ikä, mahdollinen tuen tarve ja palveluverkon mahdollisimman tasainen sijoittuminen palvelualueelle. Lasten tuen tarpeeseen on vastattava viipymättä niin varhaiskasvatuksessa kuin perusopetuksessakin ja saattaa aiheuttaa henkilöstön siirtymistarpeeseen. Siirtyminen yksiköstä toiseen tai toiselle alueelle ei aina ole mielekästä ja voi aiheuttaa henkistä kuormittumista, mikä voi johtaa sairauspoissaoloihin. Henkilöstölle on taattava riittävä tuki erilaisissa muutoksissa, mikä tarkoittaa osaavaa muutosjohtamista. Johtamisjärjestelyihin on kiinnitettävä huomiota niin, että henkilöstöllä on lähiesihenkilö riittävän lähellä ja tavoitettavissa.

Mahdollisissa henkilöstö vähennyksissä on ensisijaisesti huomioitava eläköitymisen kautta tapahtuva luonnollinen vähenemä ja työnantajan on tarkasti seurattava henkilöstön ikäryhmien suuruutta liittyen tähän. Työnantajan toiminta pitää olla ennakoivaa henkilöstösuunnittelemista ja menetelmien pitää olla mahdollisimman joustavia. Työnantaja ei palveluverkkoselvitykseen vetoamalla voi ketjuttaa henkilöstön työsopimuksia kohtuuttomasti. Toistaiseksi voimassa oleva työsopimus on aina pitovoimatekijä ja luo positiivista työnantajakuva eli vakanssit on täytettävä mahdollisimman nopeasti. Työnantajan on erityisen tarkasti huomioitava henkilöstön kelpoisuus tekemäänsä työtehtävään, kouluttautumattomat eivät saa ohittaa koulutettuja työntekijöitä määräaikaissa tehtävissä.

Työnantajan on toimittava niin, että henkilöstö saa työskennellä tarkoituksen mukaisissa tiloissa, joissa pystytään toimimaan varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelman mukaisesti, tuottaen parasta kotkalaista palvelua näillä palvelusektoreilla. Palveluverkko on niin varhaiskasvatuksen kuin perusopetuksen puolella pidettävä sellaisena, että henkilöstö kokee tekevänsä mielekästä tehtävää tuottaen laadukasta palvelua kotkalaisille lapsille ja nuorille. Työnantajan on yhdessä henkilöstön kanssa pyrittävä luomaan vetovoimatekijöitä, joilla kotkalaiset pidetään Kotkassa ja muualta muuttavat tuntevat kotiutuvansa jäädäkseen tänne pysyvästi. Laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus ovat nuorten perheiden arvoasteikolla suuria tekijöitä, joilla valitaan asuinpaikkaa tai – kaupunkia.

Ammattiosasto ymmärtää hyvin realiteetin, joka tulee lapsimäärän vähenemisestä. Ratkaisuja tulee tehdä, mutta kun päätökset tehdään etupainotteisesti ja henkilöstöä kuunnelle ja päätöksiin mukaan ottaen, kipukohtia saadaan varmasti torjuttua. Tämä selvitys yhtä aikaa talouden tasapainotuksen tuottamien säästökohteiden kanssa herättää levottomuutta ja paljon kysymyksiä oman työn jatkumisen muodosta. Säännöllinen, runsas ja avoin tiedottaminen on avainasemassa kysymysten vastaamisessa.

Vaikutusten arviointia on tehtävä säännöllisesti sekä tarvittaessa, kiireeseen vedoten sitä ei voida ohittaa.

Kotkassa 22.5.2023

Tehyn Kotkan seudun ammattiosasto 406

Lausunto varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen päivityksen raportista

Vammaisneuvosto pyytää varhaiskasvatus- ja opetustoimea kiinnittämään seuraaviin asioihin huomiota:

- Tekstissä kerrotaan, että 0-2-vuotiaiden lasten mitoituskerroin on 1,75 ja 3-5-vuotiaiden kerroin on 1. Erityislasten kertoimet ovat 1,5-3. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeen arvioissa on hyvin epäselvästi kerrottu, että on käytetty kerrointa 1,75. Onko tällä kertoimella laskettu kaikkien ryhmien määrät? Jos näin on niin silloin arvioidussa tuloksessa on vääristymä. Onko tämä arvio riittävän suuri ja miten kaksivuotisen esikoulun tarve suhteutuu tähän arvioon?
- Selvityksessä on kerrottu varhaiskasvatuksen päiväkotiryhmissä olevan syksyllä 2022 yhteensä 1201 lasta, joista 150 on erityistarpeita. Selvityksessä on esiopetuksessa yhteensä 373 lasta, joista 66 on erityistarpeita. Tämä tarkoittaa sitä, että päiväkotiryhmissä olevista lapsista 12,49% on erityislapsia ja esiopetuksessa vastaava luku on 17,7%. Kun selvityksessä on pidemmällä laskettu arvioita lapsimääristä on tämä luku 10%, tätä pientä prosenttia on käytetty laskelmissa.
Tämä tarkoittaa 30 erityislapsen puuttumista laskelmista. Se vaikuttaa olennaisesti luokkakokoihin, oppilasryhmien sekä henkilökunnan määriin. Haluamme korostaa, että tämä asia tulee huomioida kaikissa tämän asian käsittelyvaiheissa, sillä nekin 30 erityislasta ovat tärkeitä.
- Inklusion vaikutusta perusopetuksen ryhmäkokoihin ei ole arvioitu vaan on arvioitu erityistä tukea tarvitsevien oppilasmäärien ja ryhmien pysymistä nykyisellä tasolla. Mikäli tämänhetkinen vallalla oleva näkymä toteutuu, erityistä tukea vaativien lasten opetusryhmiä ollaan lakkauttamassa ja siirtämässä lapset yleisopetuksen piiriin. Tämä näkyy selvästi myös tästä selvityksestä sillä liitteestä 2 näkee, että erityisopetus loppuu useista kouluista. Tämä vaikuttaa ryhmäkokoihin pienentävästi, mutta sitä ei ole huomioitu selvityksessä.
- Lasten edun mukaista olisi, jos aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään yhteistoimintana koulujen yhteydessä. Jotta AP-IP toimintaa pystytään järjestämään kouluilla, niin se tulee huomioida tilojen osalta.
- Selvityksessä on hyvin avattu Kotkan koulujen oppilasmäärien kehittyminen, mutta sieltä on jätetty pois sama vertailu erityislasten osalta. Se on samalla tavoin merkittävä vertailutieto kuten tämä oppilasmäärien kehittyminenkin.
- Ukrainan tilanteeseen liittyen nostamme esille, että laskelmissa on mainittu Kotkassa olevia ukrainalaistaustaisia lapsia noin 35-40. Selvityksen valmistuttua on osalle ukrainalaisista tullut jo mahdollisuus saada kotikunta Suomesta. Onko nämä Kotkasta kotikunnan saaneet laskettu näihin ennusteisiin täällä koulunsa loppuun asti suorittaviksi lapsiksi. He ovat olleet

Suomessa sen verran vähän aikaa, ettei heillä ole vielä ollut mahdollisuutta kaikkiin selvityksiin ja palveluihin. Millainen erityisen tuen tarpeen prosentti on näillä sieltä tulleilla lapsilla?

- Päiväkotien ja koulujen esteettömyystiedot ovat näkemyksemme mukaan liian ylimalkaisesti arvioitu. Useisiin rakennuksiin voi olla pääsy apuvälineen kanssa avustettuna, mutta itsenäinen liikkuminen on mahdotonta. Esteettömyyden arvioinnissa täytyy huomioida rakennuksen ovelle pääsyn lisäksi myös oven avattavuus, kynnysten korkeudet ja wc-tilojen, pukuhuoneiden sekä kaikkien muiden tilojen käytettävyys. Pihan esteettömyys on myös olennainen osa, jotta yhdenvertaisuus lasten kesken toteutuu. Inklusion myötä rakennusten esteettömyyden tärkeys nousee esille ja on todennäköistä, että esteettömyyskorjaukset joissain vanhoissa kohteissa, jotka selvityksessä on merkitty esteettömiksi, tulevat olemaan merkittäviä.
- Selvityksen mukaan Otsolan koulu on erittäin huonokuntoinen ja sen sisäilmaongelmat ovat hyvin tiedossa. Kuitenkaan sille ei olla selvityksen mukaan tekemässä korjauksia ja sen käyttöä jatketaan toistaiseksi. Tämä on asia, josta nostamme huolen esiin lasten terveyden kannalta. Siksi pyydämme teitä harkitsemaan koulun tilannetta uudelleen.

Kotkassa 24.5.23

Kotkan vammaisneuvosto

Lähettilä: jukka.tanska@kotka.fi 30.8.2023 20:09:45
VL: Nuorisovaltuuston kommentti palveluverkkoselvitykseen

Vastanottaja:
kirjaamo@kotka.fi
raili.liukkonen@kotka.fi
jukka.tanska@kotka.fi

Hei!

Tässä Kirjaamoon Nuorisovaltuuston kommentit liittyen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitykseen.

Yt. Jukka Tanska

Lähettilä: Kuisma Minni <minni.kuisma@kotka.fi>
Lähetetty: perjantai 25. elokuuta 2023 13:14
Vastanottaja: Tanska Jukka <jukka.tanska@kotka.fi>; Liukkonen Raili <raili.liukkonen@kotka.fi>
Aihe: Nuorisovaltuuston kommentti palveluverkkoselvitykseen

Hei!

Kotkan Nuorisovaltuusto kuuli opetustoimenjohtaja Jukka Tanskan esittelyn palveluverkkoselvityksestä 14.8.2023, jonka pohjalta ovat laatineet alle olevan kommentin:

Kotkan Nuorisovaltuuston kommentti Kotkan palveluverkkoselvitykseen

Käsittelimme Nuorisovaltuuston kokouksessa (14.8.) Kotkan palveluverkkoselvityksen Opetustoimenjohtaja Jukka Tanskan esittelemänä. Selvityksessä oli tehty laajaa taustatutkimustyötä ja pohdittu asiaa ennakkoon vuosien päähän. Huolestuttavinta oli muuttotappiokunnan maineen vahvistuminen, kun lasten luku kaupungin väestössä vähenee ja täten palveluverkko oletettavasti kapenee. Nuorisovaltuuston mielestä on hienoa, että oppilaitosten tilojen puutokset ja esimerkiksi sisäilmaongelmat on otettu vakavasti, ja Kotkaan rakennetaan uusia kunnostettuja kouluja. Oppilaitoksia rakentaessa on tärkeää huomioida myös tarpeeksi tilavat luokkatilat. Myös ryhmäkokoihin on säästöistä huolimatta kiinnitettävä huomiota, jotta ne palvelevat parhaansa mukaan jokaista oppijaa. Pääasia, että jokainen lapsi ja nuori saa kulkea koulutiensä terveessä oppilaitoksessa, jossa oppiminen on turvallista ja yksilöiden tarpeiden mukaista.

Kotkan Nuorisovaltuusto
Kotkassa 23.8.2023

Toimeksi saaneena,

MINNI KUISMA

Vs. koordinaattori / Nuorisovaltuuston ohjaaja

Ohjaamo Kotka

P. 040 6433 591
Kirkkokatu 22 • 48100 KOTKA

www.kotka.fi <<http://www.kotka.fi/>>
<http://ohjaamot.fi/web/ohjaamo-kotka> <<http://ohjaamot.fi/web/ohjaamo-kotka>>

VARHAISKASVATUKSEN JA OPETUKSEN PALVELUVERKKO

koonti kyselystä huoltajille ja kuntalaisille

Varhaiskasvatus ja opetustoimi

Elokuu 2023

1 JOHDANTO

Kotkan kaupungin toimintaympäristössä on tapahtunut vuoden 2018 jälkeen muutoksia, joiden vaikutukset ulottuvat pitkälle 2030-luvulle ja sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen palvelutarpeiden kehittymiseen. Kotkan kaupungin väestöennuste on laskeva. Syntyvät ikäluokat ovat olleet edellisiä ikäluokkia pienempiä, jonka takia kaupungin lasten kokonaismäärä vähenee. Ikäryhmät ovat aiempaa pienempiä ja lasten suhteellinen osuus kaupungin koko väestöstä supistuu. Kaupungista muutetaan merkittävästi enemmän pois kuin kaupunkiin muuttaa uusia asukkaita. Viime vuosikymmenen ajan varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisten lasten muuttoliike on ollut huomattavan tappiollista.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa koskeva jatkovalmistelu eteni toukokuussa 2023 lapsivaikutusten arviointiin. Elokuussa toteutettiin verkkokysely kuntalaisille ja lasten sekä nuorten huoltajille. Siitä tiedotettiin suoraan lasten ja nuorten huoltajia sekä Kotkan kaupungin virallisissa tiedotuskanavissa. Verkkokyselyyn oli mahdollista vastata 14.8-27.8.2023. Verkkokyselystä saatuja tuloksia hyödynnetään lopullisten päätösesitysten valmistelussa.

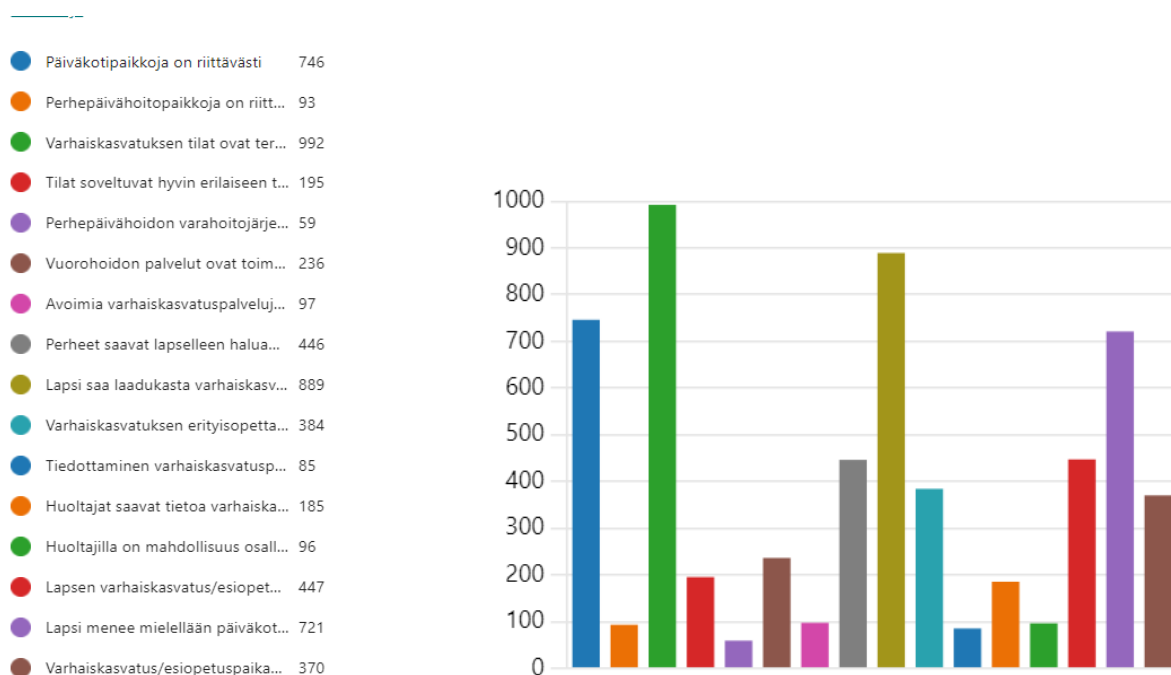
2 KYSELYSTÄ SAADUT TULOKSET

Huoltajille ja kuntalaisille tehtyyn kyselyyn saatiin 1329 vastausta. Vastaajista 886, 65 % ilmoitti olevansa huoltajia, joilla on lapsi perusopetuksessa. Huoltajia, joiden lapsi on varhaiskasvatuksessa, oli 330, 25 % ja kuntalaisia 133, 10 %. (Kuva 1.)

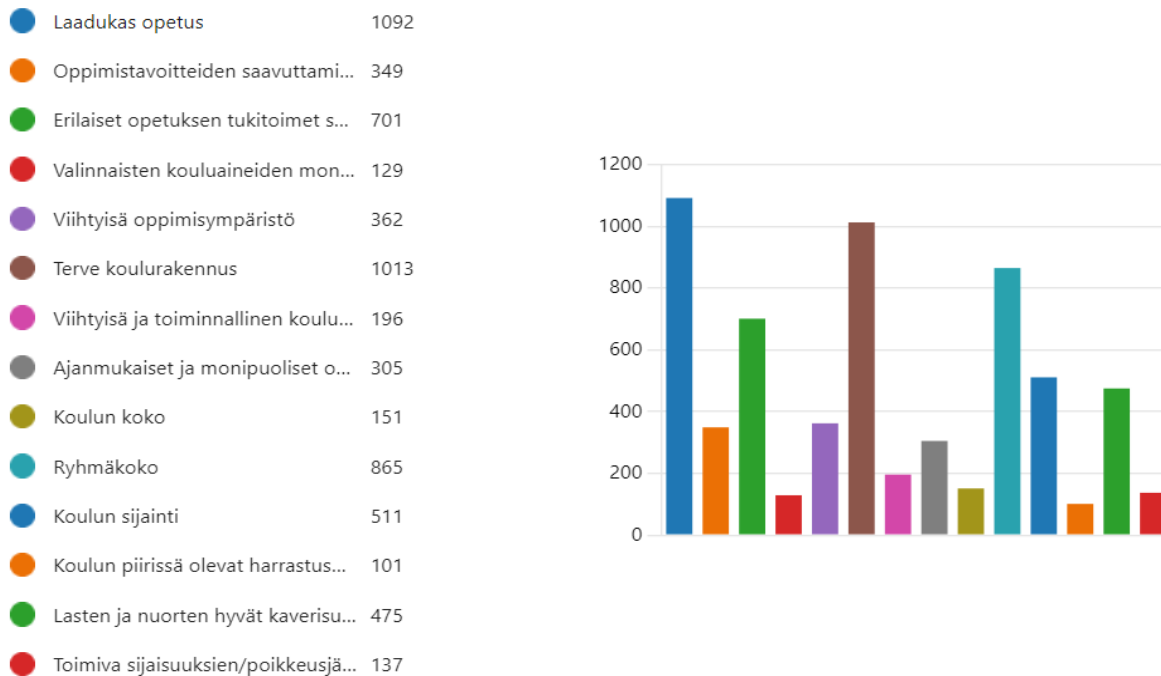
Kuva 1. Kyselyyn vastaaja

Vastaajia pyydettiin valitsemaan enintään 5 sellaista asiaa, mitä he pitävät tärkeimpinä varhaiskasvatuksen palveluverkkoa suunniteltaessa. Tärkeimpänä pidettiin, että varhaiskasvatuksen tilat ovat terveet ja turvalliset. Tärkeänä pidettiin, että lapsi saa laadukasta varhaiskasvatusta. Vastaajat pitivät myös tärkeänä, että päivähoitopaikkoja on riittävästi ja lapsi menee mielellään päiväkotiin, perhepäivähoitoon tai esiopetukseen. Myös varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan sijaintia ja perheen mahdollisuutta saada haluamansa varhaiskasvatuspaikka lapselleen pidettiin tärkeänä. (Kuva 2.)

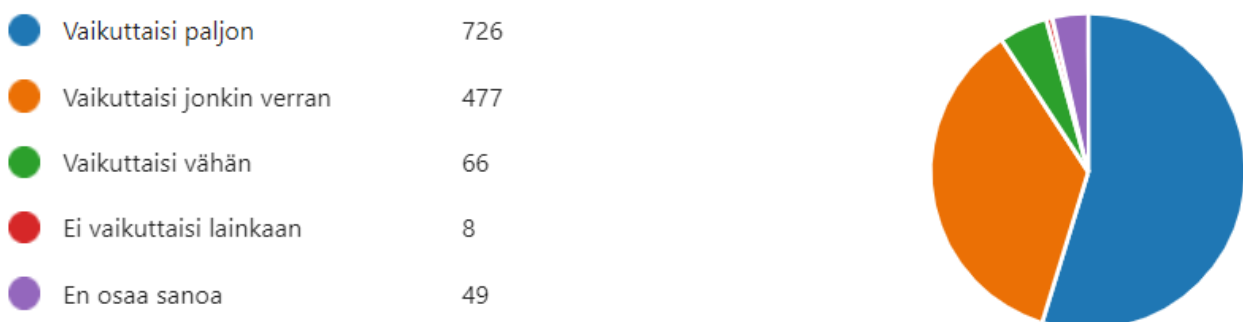
Kuva 2. Tärkeimpiä asioita varhaiskasvatuksen palveluverkkoa suunniteltaessa

Vastaajia pyydettiin valitsemaan enintään 5 sellaista asiaa, mitä he pitävät tärkeimpinä perusopetuksen palveluverkkoa suunniteltaessa. Tärkeimpänä pidettiin laadukasta opetusta, tervettä koulurakennusta ja ryhmäkokoja. Myös lasten ja nuorten hyviä kaverisuhteita ja koulun sijaintia pidettiin tärkeänä. (Kuva 3.)

Kuva 3. Tärkeimpiä asioita perusopetuksen palveluverkkoa suunniteltaessa

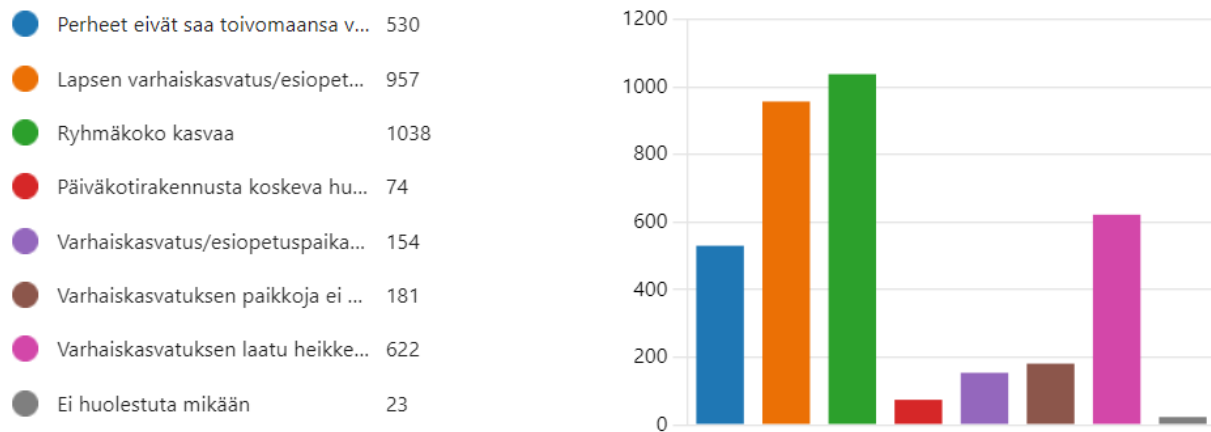
Lasten määrä Kotkassa on vähenemässä. Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten ja koulujen oppilasmäärät laskevat. Tulevaisuudessa ei tarvita välttämättä yhtä paljon päiväkoteja ja kouluja, kuin mitä meillä nyt on. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten päiväkotien ja koulujen määrään mahdollisesti tehtävät muutokset vaikuttaisivat lasten, nuorten ja perheiden elämään. Hieman yli puolet, 55 %, arvioi, että ne vaikuttaisivat paljon ja ainakin jonkin verran 36 % vastaajista. (Kuva 4.)

Kuva 4. Muutosten vaikutus lasten, nuorten ja perheiden elämään

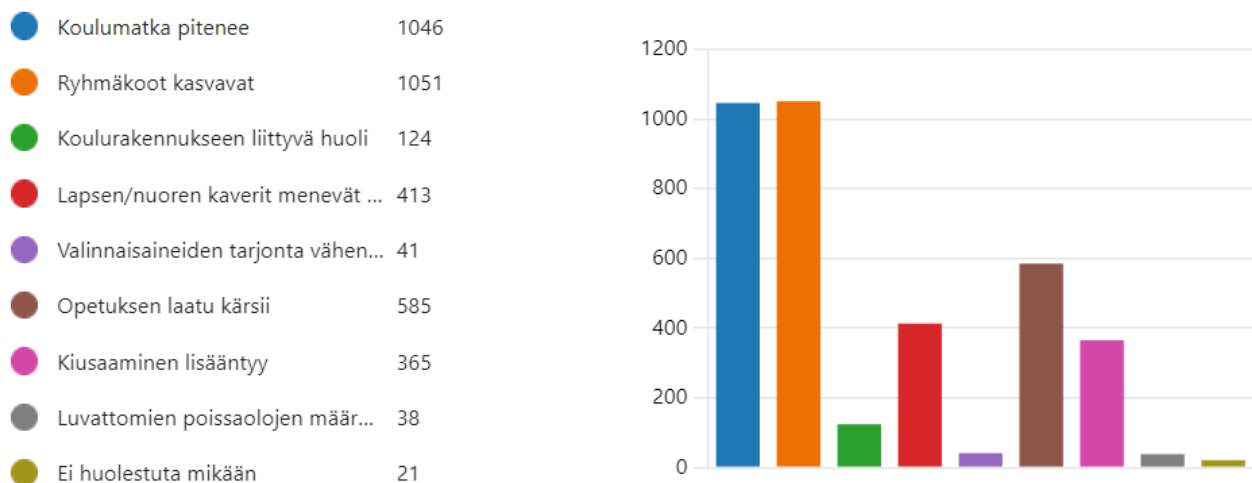
Vastaajia pyydettiin arvioimaan, millaisia huolia liittyisi mahdollisesti päiväkotien ja koulujen määrään tehtävillä muutoksilla varhaiskasvatuksessa (esimerkiksi lakkauttamalla tai yhdistämällä pieniä päiväkoteja ja kouluja). Eniten huolta herättää, että ryhmäkoot kasvavat. Myös lapsen varhaiskasvatus tai esiopetuspaikan sijainnin muuttuminen ja matkojen piteneminen herättävät huolta. Huolta on myös varhaiskasvatuksen laadun heikkenemisestä ja siitä, että perheet eivät saa toivomaansa varhaiskasvatuspaikkaa ja -muotoa.

(Kuva 5.)

Kuva 5. Varhaiskasvatuksessa tehtäviin muutoksiin liittyvät huolet

Vastaajia pyydettiin arvioimaan edellisen tapaan, millaisia mahdollisia huolia muutokseen liittyisi perusopetuksessa. Kuten varhaiskasvatuksessa, suurin huoli liittyy ryhmäkokojen kasvamiseen. Lisäksi koulumatkan piteneminen herättää eniten huolta. Opetuksen laadun heikkeneminen, lapsen ja nuoren kaverisuhteisiin liittyvät muutokset ja kiusaaminen herättävät huolta. (Kuva 6.)

Kuva 6. Perusopetuksessa tehtäviin muutoksiin liittyvät huolet

Vastaajilla oli mahdollisuus tuoda esiin myös muita huolia. Useissa avoimissa vastauksissa tuotiin esiin edelliseen kysymykseen liittyviä ajatuksia ja perusteluja siitä, miten asiat vaikuttavat lapsiin ja nuoriin. Muina huolina kuvattiin Kotkan ja sen asuinalueiden houkuttelevuus ja vetovoimaisuus. Mahdolliset muutokset varhaiskasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoon nähdään merkityksellisenä Kotkan vetovoimaisuudelle. Asuinalueiden arvostuksen menettäminen ja alueellisen epäoikeudenmukaisuuden kasvaminen korostuvat näkökulmissa. Asuinalueiden todetaan kuihtuvan, jos palvelut viedään pois. Todetaan, että lapsiperheiden huomioiminen ja lapsista huolehtiminen tuovat Kotkalle positiivista mainetta ja vähentää mahdollisesti muuttotappiota. Avoimissa vastauksissa tuotiin esille myös joidenkin yksittäisten koulujen säilyttämistä koskevia näkökulmia. Muina huolina todettiin isojen koulujen aiheuttavan isompia ongelmia oppimiseen, oppimisen tukeen ja muiden asioiden suhteen sekä toiminnan laadun heikentymiseen. Erityisenä huomiona avoimissa vastauksissa oli huoli pienryhmien lakkauttamisesta ja erityisen tuen saamisen vaikeutumisesta, jos palveluverkkoon tehdään muutoksia. Huolta aiheuttaa myös turvattomuus koulussa ja koulumatkalla. Suuret yksiköt luovat turvattomuutta ja koulumatka ei ole turvallinen. Myös julkisen liikenteen riittämättömyys ja toimimattomuus huolestuttavat. Avoimissa vastauksissa tuodaan esiin pätevän ja osaavan opetus- ja kasvatushenkilöstön saatavuus ja jaksaminen. Laadukas varhaiskasvatus ja opetus ei ole kiinni tiloista, vaan henkilökunnasta vastauksissa todetaan.

Huolten lisäksi avoimissa vastauksissa tuodaan esiin myös toisenlaista näkökulmaa. Todetaan, että koska talouden tilanne on huono, se edellyttää toimenpiteitä. Se, että ei uskalleta luopua mistään, ei auta mitään. Palveluverkon supistaminen voi taata olemassa oleviin yksiköihin riittävästi resursseja laadukkaaseen toimintaan. Todetaan myös, että säästöjä tulee ensin hakea yhdistämällä kaupungin omia toimistoja ja toimipisteitä, sitten vasta palveluverkkoa muuttamalla.

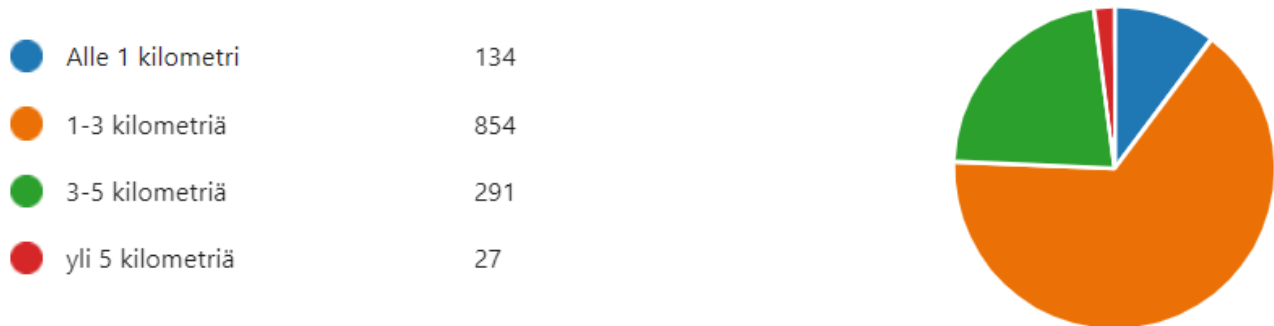
Tulevaisuudessa lasten varhaiskasvatuspaikassa tai koulussa voisi mahdollisesti olla hyvin eri-ikäisiä lapsia ja nuoria. Esimerkiksi varhaiskasvatusikäisiä, esiopetusikäisiä, alakoululaisia, yläkoululaisia ja lukiolaisia. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten se vaikuttaisi lasten ja nuorten elämään. Suurin osa vastaajista (83 %) ajatteli sen vaikuttavan paljon tai ainakin jonkin verran. (Kuva 7.)

● Vaikuttaisi paljon	671
● Vaikuttaisi jonkin verran	466
● Vaikuttaisi vähän	105
● Ei vaikuttaisi lainkaan	28
● En osaa sanoa	51

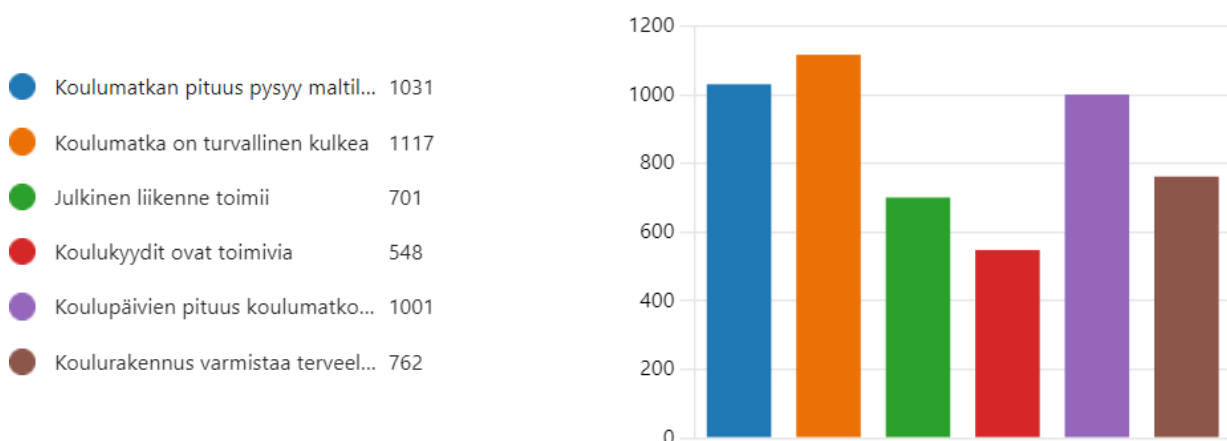
Kuva 7. Vaikutukset eri-ikäisistä lapsista ja nuorista

Varhaiskasvatustilain mukaan kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon liikenneyhteydet (Varhaiskasvatustilain 5§). Vastaajia pyydettiin arvioimaan, mikä olisi kohtuullinen matka varhaiskasvatustapaikkaan. Suurin osa vastaajista totesi, että kohtuullinen matka olisi 1–3 kilometriä. (Kuva 8.)

Kuva 8. Kohtuullinen matka varhaiskasvatustapaikkaan

Opetus tulee järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämistapaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä (Perusopetustilain 6§). Palveluverkkoselvityksessä esitetään, että oppilaaksiottoalueita tulee tarkastella viimeistään 2025. Vastaajilta kysyttiin, millaisia asioita on tärkeä huomioida näitä alueita määriteltäessä. Tärkeimpinä asioina nähtiin, että koulumatka on turvallinen kulkea ja koulumatkan pituus pysyy maltillisena. Tärkeää on myös, että koulupäivien pituus koulumatkoineen pysyy kohtuullisena. (Kuva 9.)

Kuva 9. Tärkeää oppilaaksiottoalueiden määrittelyssä

Kotkassa perusopetuksen oppilaat ovat osin siirtyneet 6. luokalle yläkoulun/yhtenäiskoulun tiloihin, poikkeuksena Rauhala, Hakala ja Tavastila. Palveluverkkoselvityksessä yhtenä vaihtoehtona esitetään Pihkoon koulun palauttamista 1–6 vuosiluokkien kouluksi. Vastaajilta pyydettiin näkemyksiä siitä, tulisiko 6. luokkalaisten koulunkäynti järjestää alakoulussa vai yläkoulussa. Suurin osa vastaajista kokee, että 6. luokkalaisten koulunkäynti tulisi järjestää alakoulussa (82 %). (Kuva 10.)

Alakoulussa	1093
Yläkoulussa	200

Kuva 10. Koulunkäynnin järjestäminen 6. luokkalaisilla

Palveluverkkoselvityksessä esitetyn mukaisesti kahden koulun (Hovinsaari ja Tavastila) toiminnan jatkaminen tulee ottaa kriittiseen tarkasteluun vuodesta 2025 oppilasmäärien vähenemisen takia. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, minkä kokoisessa koulussa mahdollistuu hyvä ja laadukas oppiminen. Vastaajista 68 % ajattelee, että se mahdollistuu 100–500 oppilaan koulussa ja 27 % alle 100 oppilaan koulussa. Saadut tulokset eivät anna tarkempaa vastausta koulun koosta välillä 100–500. Yleisesti ottaen saaduista vastauksista voidaan nähdä, että pienemmissä kouluissa mahdollistuu hyvä ja laadukas oppiminen isoja kouluja paremmin. (Kuva 11.)

alle 100 oppilasta	360
100-500 oppilasta	905
500-1000 oppilasta	31
yli 1000 oppilasta	3

Kuva 11. Hyvän ja laadukkaan oppimisen mahdollistava koulukoko

VARHAISKASVATUKSEN JA OPETUKSEN PALVELUVERKKO

koonti kyselystä henkilöstölle

Varhaiskasvatus ja opetustoimi

Elokuu 2023

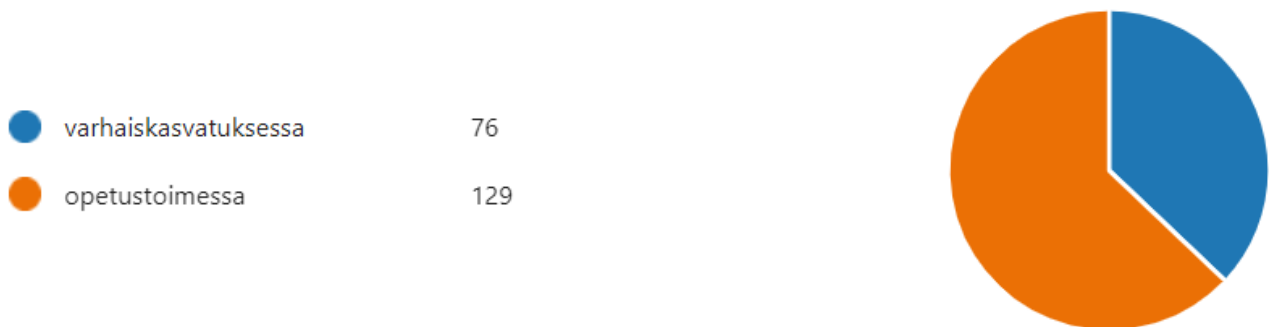
1 JOHDANTO

Kotkan kaupungin toimintaympäristössä on tapahtunut vuoden 2018 jälkeen muutoksia, joiden vaikutukset ulottuvat pitkälle 2030-luvulle ja sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen palvelutarpeiden kehittymiseen. Kotkan kaupungin väestöennuste on laskeva. Syntyvät ikäluokat ovat olleet edellisiä ikäluokkia pienempiä, jonka takia kaupungin lasten kokonaismäärä vähenee. Ikäryhmät ovat aiempaa pienempiä ja lasten suhteellinen osuus kaupungin koko väestöstä supistuu. Kaupungista muutetaan merkittävästi enemmän pois kuin kaupunkiin muuttaa uusia asukkaita. Viime vuosikymmenen ajan varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisten lasten muuttoliike on ollut huomattavan tappiollista.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa koskeva jatkovalmistelu eteni toukokuussa 2023 lapsivaikutusten arviointiin. Elokuussa toteutettiin kaksi verkkokyselyä: 1) kuntalaisille ja lasten sekä nuorten huoltajille sekä 2) varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilöstölle. Verkkokyselyyn oli mahdollista vastata 14.8-27.8.2023. Verkkokyselyistä saatuja tuloksia hyödynnetään lopullisten päätösesitysten valmistelussa.

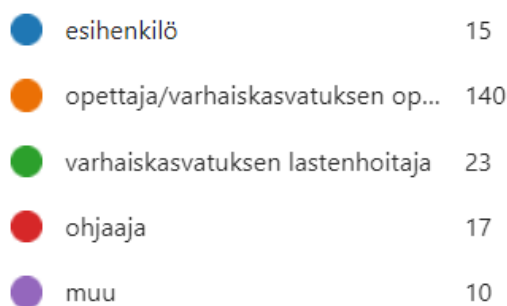
2 KYSELYSTÄ SAATUJA TULOKSIA

Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilöstölle kohdennettuun kyselyyn vastasi kaikkiaan 205 vastaajaa. Vastaajista 63 % oli opetustoimen ja 37 % varhaiskasvatuksen henkilöstöä. (Kuva 1.)

Kuva 1. Kyselyyn vastaajan vastuualue

Vastaajista selkeästi suurin osa työskentelee opettajana tai varhaiskasvatuksen opettajana (68 %). (Kuva 2.)

Kuva 2. Vastaajan ammattiryhmä

Henkilöstöä pyydettiin arvioimaan, mitä he ajattelevat Kotkan kaupungin tämänhetkisestä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkosta. Noin puolet vastaajista (52 %) ajattelee, että palveluverkko on osittain riittävä, mutta puutteitakin on. Palveluverkkoa pitää riittävänä ja palvelua riittävästi tarjolla 27 % vastaajista. Kyselyyn vastanneista 12 % ei osannut arvioida nykyistä palveluverkkoa. Vastaajista 6 % pitää palveluverkkoa riittämättömänä ja kokee, ettei palveluja ole riittävästi tarjolla. (Kuva 3.)

● palveluverkko on riittävä ja palv...	56
● palveluverkko on riittämätön, ei...	13
● palveluverkko on osittain riitäv...	107
● palveluverkko on riittämätön, m...	5
● en osaa sanoa	24

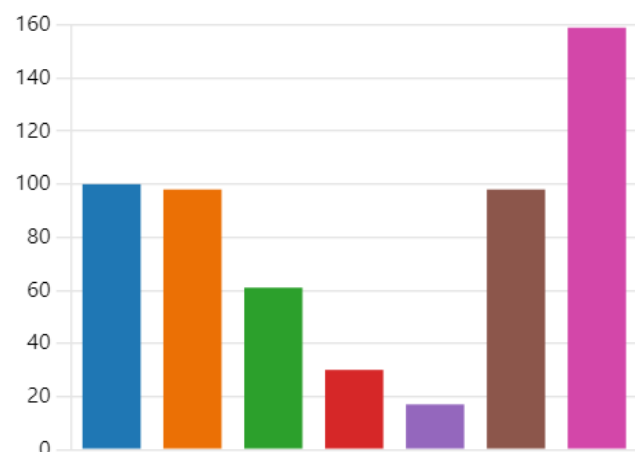

Kuva 3. Nykyisen palveluverkon riittävyys

Henkilöstä kysyttiin, mihin he ovat tyytyväisiä tämänhetkisessä työssään. Vastaajista suurin osa kertoo olevansa tyytyväinen työkaveriinsä (76 %). Koulun tai varhaiskasvatusyksikön kokoon, sijaintiin ja työympäristöön ollaan yhtä tyytyväisiä. Vähiten tyytyväisiä vastaajat ovat tällä hetkellä työn organisointiin (8 %).

(Kuva 4.)

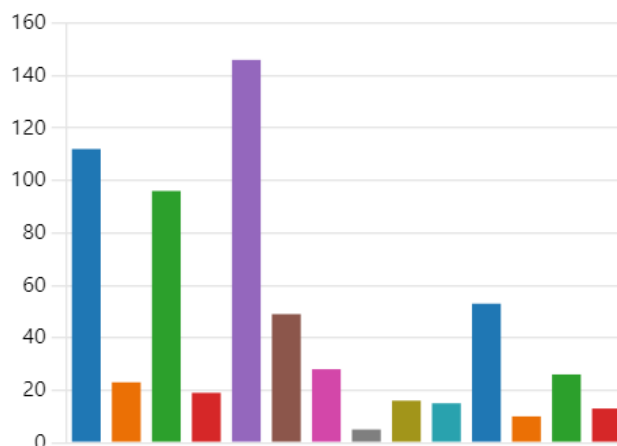
● varhaiskasvatusyksikön/koulun ...	100
● varhaiskasvatusyksikön/koulun s...	98
● johtaminen	61
● työvälineet	30
● työn organisointi	17
● työympäristö	98
● työkaverit	159

Kuva 4. Tyytyväisyys työhön tällä hetkellä

Vastaajia pyydettiin nimeämään, mitkä ovat heidän mielestään kolme (3) tärkeintä asiaa, jotka pitäisi huomioida sopeutettaessa ja kehitettäessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa. Tärkeimpänä asiana henkilöstö kokee, että ryhmä- ja luokkakoot pysyvät maltillisena. Tärkeää on myös, että päiväkodit ja koulut ovat terveellisiä ja turvallisia. Kolmantena tärkeänä asiana pidetään, että lapset saavat laadukasta varhaiskasvatusta ja opetusta. (Kuva 5.)

Päiväkodit ja koulut ovat terveel...	112
Tilat soveltuvat hyvin erilaiseen t...	23
Lapset saavat laadukasta varhais...	96
Henkilöstön laaja-alainen osaa...	19
Ryhmä- ja luokkakoot pysyvät ...	146
Erityisopettajan tukea on riittävä...	49
Opiskeluhuollon palvelujen tuke...	28
Tiedottaminen on toimivaa	5
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuk...	16
Päiväkodin ja koulun piha-alue ...	15
Erilaiset opetuksen tukitoimet o...	53
Oppimisympäristö on muunnelt...	10
Keskusteluyhteys johdon ja hen...	26
Muutosten aikana tuetaan työhy...	13

Kuva 5. Tärkeää kehitettäessä palveluverkkoa

Henkilöstä kysyttiin, mitä asioita tulisi erityisesti ottaa huomioon pohdittaessa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon tulevaisuutta. Vastauksia saatiin 138. Henkilöstön vastauksissa todetaan, että alueellinen saatavuus tulee turvata. Palvelujen tulee jatkossakin olla lähellä lapsia ja perheitä sekä eri puolilla kaupunkia tulee olla niitä saatavilla. Varhaiskasvatuksen yksiköiden ja koulujen tilojen tulee olla turvallisia ja mahdollistaa monipuolinen käyttö. Niin sanottuja seinättömiä kouluja ei tule rakentaa, mutta tilojen on tärkeää olla muunneltavissa erilaiseen toimintaan. Huomio tulisi kohdentaa riittäviin neliöihin. Tarjolla tulisi myös olla jatkossakin pieniä päiväkoteja, joissa kodinomaisuus toteutuu. Henkilöstö pitää tärkeänä pieniä ryhmä-, yksikkö- ja koulujen kokoja. Riittävien tukitoimien tarjoamista pidetään tärkeänä, eikä erityisopetuksen pienryhmiä haluta lopettavaksi. Henkilöstön saatavuudesta, osaamisesta ja riittävästä resurssista tulee huolehtia. Henkilöstö kokee myös tärkeänä, että heitä kuullaan ja heillä olevaa arjentietoa hyödynnetään.

Palveluverkkoselvityksessä esitetyn mukaisesti kahden koulun (Hovinsaari ja Tavastila) toiminnan jatkaminen tulee ottaa kriittiseen tarkasteluun vuodesta 2025 oppilasmäärien vähenemisen takia. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, minkä kokoinen koulu mahdollistaa hyvän ja laadukkaan oppimisen. Vastaajista 75 % ajattelee, että se toteutuu 100–500 oppilaan koulussa (Kuva 6.)

● alle 100 oppilasta	47
● 100-500 oppilasta	153
● 500-1000 oppilasta	1
● yli 1000 oppilasta	0

Kuva 6. Hyvän ja laadukkaan oppimisen mahdollistavan koulun koko

Henkilöstöltä kysyttiin, millaisia huolia varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoon mahdollisesti tehtävät muutokset herättävät. Vastauksia tuli 145. Selkeästi suurin huoli liittyy suurien yksiköiden perustamiseen ja ryhmäkokojen kasvamiseen. Huolena nähdään opetuksen laadun ja tason laskeminen sekä henkilöstön jaksaminen. Tuen saaminen sitä tarvitseville lapsille, pienryhmien lopettaminen ja samanaikaisesti riittämättömät resurssit lisäävät huolta. Henkilöstöä huolestuttaa myös mahdollisten muutosten seurauksena lomautukset, irtisanomiset ja työntekijöiden siirtely yksiköistä toiseen. Myös lasten pitenevät koulumatkat aiheuttavat henkilöstölle huolta. Osa vastaajista toteaa alueellisten vaikutusten olevan merkittäviä, jos päiväkotia tai koulua ei ole.

Henkilöstöä pyydettiin myös kertomaan, mistä työantajan tulee erityisesti huolehtia siinä vaiheessa, kun palveluverkkoa koskevat ratkaisut ovat selvillä, miten mahdollisiin muutoksiin tulee varautua ja millaista tukea tarjota. Vastauksia saatiin 121. Vastaajista moni pitää tiedottamista ja avointa viestintää tärkeimpänä asiana. Sen tulee olla oikea-aikaista, selkeää, kattavaa ja rehellistä. Henkilöstö toivoo myös perusteluja ja erilaisten vaihtoehtojen tarjoamista. Tärkeänä pidetään, että henkilöstö saa tietoa ennen niiden julkaisemista mediassa. Henkilöstön toiveiden kuuleminen ja muutosneuvottelujen suunnitelmallinen läpivienti tuettuna koetaan tärkeänä. Avointa, rehellistä keskustelua ja aitoa kuuntelua sekä kohtaamista pidetään tärkeänä. Päättäjien vierailuja kouluille ja päiväkoteihin toivotaan arjen ymmärryksen lisäämiseksi.

Henkilöstä toivoo tulevien muutosten tueksi monenlaisia tukitoimia. Tällaisia ovat muun muassa muutosvalmennus, erilaiset mielenterveyspalvelut, mahdollisuus ulkopuoliseen asiantuntijapalveluun, työterveyden monipuoliseen tukeen, keskusteluun ja työnohjaukseen. Johtamiskokonaisuuksiin ja johtamisen resursseihin tulee kiinnittää huomiota.

Tulevien muutosten läpiviennissä tulee turva lasten ja nuorten tuen tarpeisiin vastaaminen. Myös ryhmille on tarjottava tukea, eikä pienryhmiä saa lopettaa. Tärkeää on, että turvallinen ja sujuva arki toteutuu myös muutosten aikana. Työyhteisöille tulee antaa aikaa valmistautua yhdessä tuleviin muutoksiin ja uusien työyhteisöjen aloittamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Muutoksessa nähdään tärkeänä työpaikkojen

säilyminen, riittävä henkilöstöresursointi ja henkilökunnan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtiminen.

Lopuksi henkilöstölle annettiin mahdollisuus kirjata, mitä muuta he haluavat sanoa. Vastauksia saatiin 65. Yleisesti ottaen näissä vastauksissa täsmennettiin tai palattiin jo aikaisemmin tässä raportissa esitettyihin näkökulmiin. Todettiin, että toimitiloihin, työn organisointiin, työolosuhteisiin ja resurssointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tulevaisuudessa varhaiskasvatuksen yksiköiden ja koulujen rakentaminen tulee toteuttaa asuinalueiden solmukohtiin. Henkilöstö toivoo avointa päätöksentekoa ja järkeviä ratkaisuja, jotka huomioivat lasten etua. Hyvin perusteluilla, lapsiystävällisillä ratkaisuilla turvataan Kotkan vetovoimaisuutta.

D/4/12.00.01/2023

Hyvinvointilautakunnan lausunto Kotkan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksestä

Hyla 19.9.2023 § 139

Valmistelijat: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen, puh. 040 352 8947
Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori
Hanna-Kaisa Lähde, puh. 0406127835

Esittelyteksti: FCG:ltä tilattu raportti valmistui 2.5.2023 ja sen valmistumisen jälkeen toteutettiin lasten ja nuorten kuuleminen lapsivaikutusten arviointina (LAVA-kysely). Varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilöstölle järjestettiin tiedotustilaisuus 11.5.2023, sekä yhteistoimintaneuvottelu vastualuejohtajien, henkilöstöjohtajan ja pääluottamusmiesten kesken 22.5.2023. FCG:n selvitystä koskevat lausuntopyynnöt lähetettiin vammaisneuvostolle, nuorisovaltuustolle ja ammattiliittojen paikallisyhdistyksille pyynnöllä toimittaa lausunnot 25.5.2023 mennessä. Toukokuun lopulla 30.5.2023 pidettiin kaupunginhallituksen ja kasvatuksen ja koulutuksen lautakunnan yhteinen iltakoulu.

Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta on kokouksessaan (14.6.2023 § 53) päättänyt lähettää varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen lausunnot kaupunki-rakennelautakunnalle, elinvoimavaliokunnalle ja hyvinvointilautakunnalle.

FCG:n raportin johtopäätösten mukaan tehtävänä oli päivittää Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitykset. Raporttiin toivottiin oppilaaksiottoalueiden tarkastelua ja tarkentamista jatkettavan ennakkoluulottomasti. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lisäksi ”Kotka Svenska Barnträdgård, Kotka Svenska Samskola sekä myös englanninkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus tulee sisällyttää selvitykseen kokonaisvaltaisesti”.

Kotkan kaupungin toimintaympäristössä on tapahtunut vuoden 2018 jälkeen muutoksia, joiden vaikutukset ulottuvat pitkälle 2030-luvulle ja sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen palvelutarpeiden kehittymiseen. Kotkan kaupungin väestöennuste on laskeva. Syntyvät ikäluokat ovat olleet edellisiä ikäluokkia pienempiä, jonka johdosta kaupungin lasten kokonaismäärä vähenee, ikäryhmät ovat aiempaa pienempiä ja lasten suhteellinen osuus kaupungin koko väestöstä supistuu.

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on pienentynyt, mutta varhaiskasvatuksen osallistuminen ei ole kaupungissa vähentynyt samassa suhteessa. Pienenevät ikäluokat tulevat vaikuttamaan varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen siten, että vuonna 2028 Kotkan kaupungin varhaiskasvatuksen palvelutarpeen arvioidaan olevan noin 250–280 hoitopaikkaa nykyistä suppeampi. Määrä vastaa kaupungin kahdeksan pienimmän päiväkodin lapsimäärää.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Hovinsaaren ja Karhuvuoren kouluja lukuun ottamatta kaikkien muiden koulujen oppilasennusteet ovat laskevia ja oppilasmäärien supistuminen on nopeaa. Lukuvuonna 2029–2030 vuosiluokilla 1–9 ennustetaan olevan oppilaita 75 % nykyisestä oppilasmäärästä. Määrällisesti tämä tarkoittaa yli 1 100 oppilaan vähennystä.

Oppilasmäärän väheneminen kohdistuu 2020-luvulla ensisijaisesti vuosiluokkiin 1–6. Lukuvuodesta 2022–2023 lukuvuoteen 2029–2030 vuosiluokkien 1-6 oppilasmäärän ennustetaan vähenevän 829 oppilaalla. Mikäli kyseinen oppilasmäärä muutetaan 20 oppilaan opetusryhmiksi, voidaan todeta, että vuonna 2030 Kotkan kaupungissa tarvitaan noin 41 laskennallista 20 oppilaan oppilasryhmää vähemmän kuin nyt, lukuvuonna 2022–2023. Vastaavasti vuosiluokkien 7–9 oppilasmäärän ennustetaan vähenevän 228 oppilaalla. Tämä tarkoittaa laskennallisesti 11 opetusryhmän palvelutarpeen vähennystä. Vuoteen 2036 palvelutarve vähenee lähes 575 oppilaspaikalla, joka laskennallisina 20 oppilaan ryhminä tarkoittaa noin 28 opetusryhmää nykyistä vähemmän.

Laskennallisten opetusryhmien ja opettajien lukumäärälle ei käytännössä voida vetää näin suoraviivaista yhteyttä, sillä oppilaskato ei jakaudu koulujen kesken tasaisesti. Näin merkittävä oppilasmäärän lasku vaikuttaa kuitenkin väistämättä opetusryhmien lukumäärään ja sitä kautta tarvittavien opettajien lukumäärään. Palveluverkkoratkaisujen ohella Kotkan kaupungin tulee varautua opetusryhmien ja opettajamäärien hallittuun vähentämiseen.

Varhaiskasvatuksen tilat olivat tarkasteluhetkellä hyvin käytössä. Tilojen laajuus lasta kohden oli osassa yksikköjä varsin niukka. Parin vuoden sisällä varhaiskasvatuksen piiriin siirtyy ikäluokkia, jotka koon puolesta ovat tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa olevia ikäluokkia kymmeniä lapsia pienempiä. Tämä tuo päiväkoteihin odotettua väljyyttä. Toisaalta, mikäli syntyvyys ja ikäluokkien pieneneminen jatkuvat edellisten vuosien kaltaisena, on muutaman vuoden kuluttua edessä tilojen ylikapasiteetti.

Perusopetuksen käytössä olevien tilojen laajuus oppilasta kohden on osassa kouluja korkea. Mikäli palveluverkkoon ei tehdä muutoksia, muodostuu valtaosaan kouluja huomattavaa tilojen ylikapasiteettiä.

Lapsimäärän lasku ennakoii henkilöstön määrään, kustannuksiin ja tiloihin merkittävää vajaakäyttöä, mikäli palvelujen järjestämiseen ja palveluverkkoon ei lähitulevaisuudessa tehdä muutoksia.

Raportissa esitetään keskeisenä johtopäätöksenä, että toimeksiantona ollut palveluverkkoselvityksen päivittäminen on tässä raportissa esiin tuotujen näkökulmasta riittämätön. Väestökehitys, lasten määrät ja määrien kehittyminen ovat muuttuneet merkittävästi vuodesta 2018. Nyt laadittu selvitys antaa kokonaiskuvan muutostarpeista. Yksityiskohtaisempi toimenpidesuunnitelma edellyttäisi eri yksikköjen kesken laadittavia ja yksikkökohtaisesti laadittuja tarkempia laskelmia sekä ajoitus suunnitelman laadintaa

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Ruotsin- ja englanninkielinen opetus
Raportissa tarkastellaan ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämistä kokonaisvaltaisesti. Näiden palveluiden järjestämisestä vastaa yksityinen palveluntuottaja.

Kaupungin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkojen näkökulmasta kaupungissa ei ole varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lisätiloille tarvetta, vaan Kotkan kaupungin on mahdollista antaa ruotsinkielisten palveluiden toteuttamiseen vuokralle tiloja lähes kaikista yksiköstään.

Mikäli kaupunki perustaa englanninkielisen esi- ja perusopetuksen linjan, on kyseisen opetuksen tilantarve yksi tila esiopetukselle ja kuusi tilaa perusopetuksen vuosiluokille 1–6. Opetustilojen tarve on noin 400–420 neliötä. Muutaman vuoden kuluessa useammankin kotkalaisen koulun oppilasmäärä laskee ja useaan kouluun alkaa muodostua tyhjää tilaa. Vastaava ilmiö tapahtuu 2020-luvulla myös varhaiskasvatuksen puolella. Porrastetusti vuosiluokittain kasvavalle englanninkieliselle opetukselle ei näin ollen muodostuisi tarvetta rakentaa uudistiloja, vaan toiminta olisi mahdollista sijoittaa jonkin olemassa olevan koulun yhteyteen.

Mikäli englanninkielinen linja perustetaan, 140–150 lasta tarvitsee vähintään 7 opettajaa ja esiopetuksen puolella myös muuta henkilöstöä. Karkea arvio esiopetuksen ja perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 palkkakustannuksista on noin 400 000–500 000 euroa vuodessa.

Lausunto:

Kotkan kaupungin hyvinvointilautakunta tarkastelee tehtyä kouluverkkoselvitystä oman toimialansa, siihen liittyvien tehtäväkokonaisuuksien sekä valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden näkökulmasta. Kotkan kaupungin hyvinvointilautakunta katsoo, että FCG:n selvityksessä on hyvin tuotu esille ne kaupungin talouden ja väestön kehityksen haasteet, joiden edessä koko kaupunki kamppailee.

FCG:n selvityksessä on selkeästi esitetty kustannusarviot englanninkielisen ja ruotsinkielisen opetuksen laajentamisesta.

Kotkan kaupungin valtuustokauden hyvinvointisuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa keväällä 2022. Se on voimassa vuosille 2021–2025. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteissä kiinnitetään erityistä huomiota varhaiskasvatuksen erikoisryhmien kehittämiseen (esim. musiikki, liikunta, luontoaiheiset ryhmät) sekä kielipainotteisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen lisäämiseen perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Hyvinvointisuunnitelman useammassa toimenpiteessä painotetaan koulumatkaturvallisuuden kehittämiseen ja koulujen monikäyttöisyyteen.

Suorina poimintoina valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmasta hyvinvointilautakunta nostaa esiin tavoitteina mm. ”Pyritään kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa laadukkaisiin, turvallisiin ja virikkeellisiin katutiloihin, jalankulku-, pyöräily- ja virkistysreitteihin sekä virkistysalueisiin ja puistoihin sekä lisäksi pidetään yllä ja kehitetään toimivaa

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

joukkoliikennettä”, sekä ”Koulumatkaturvallisuutta kehitetään, uusien koulujen ja päiväkotien suunnittelussa tehdään lapsivaikutusten ennakoarviointi (liikenneturvallisuus keskiöön).” Lisäksi tavoitteisiin on asetettu mm. ”otetaan nuoret mukaan vaikuttamaan koulujen ja kouluympäristön suunnitteluun.”

Hyvinvointilautakunta katsoo, että tässä palveluverkkoselvityksessä on toteutettu lapsivaikutusten arvio kattavasti lasten ja huoltajien mielipiteen mittauksen näkökulmasta. Se tukee tavoitetta ottaa lapset ja nuoret mukaan vaikuttamaan kouluympäristön suunnitteluun. Sen sijaan tässä valitussa lapsivaikutusten arviossa on jätetty aika ohueksi lainsäädännön, kaupunkistrategian, valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman ja sen sisältämin strategioiden tavoitteiden analysointi suhteutettuna lasten näkemyksiin. Se ei esitettyssä muodossaan sisällä valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden tavoitteiden mukaista liikenneturvallisuusnäkökulmaa. Näkökulmia ei myöskään arvioitu FCG:n selvityksessä. Lapsivaikutusten arvioinnin ehdottomana ansiona voidaan pitää lasten ja nuorten ikätasolle sopivaa kuulemistapaa ja osallistavaa työtettä, mikä mukailee valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman tavoitteita erinomaisesti.

Hyvinvointilautakunta katsoo, että valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta koulu- ja päiväkotiverkon suunnittelun yhteydessä voitaisiin toteuttaa laajaa yhteistyötä liikenneturvallisuuden ja kestävä liikunnan tavoitteiden toteuttamiseksi kaupungin alueella. Liikkumattomuus on yksin keskeinen riski lasten ja nuorten arjessa, minkä kehitystä hyvinvointilautakunta seuraa. Siksi hyvinvointilautakunta katsoo, että on tärkeää hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaan kehittää koko kaupungin alueella mahdollisimman hyviä pyöräily- ja kävelyolosuhteita myös koulumatkojen yhteyteen. Samalla se lisää liikenneturvallisuutta kaupungin alueella. Kouluverkkoselvitys antaa myös hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti hyvät mahdollisuudet kehittää joukkoliikennettä ja kouluaikeiden joukkoliikennevuoroja yhteistyössä joukkoliikennesuunnittelun kanssa.

Hyvinvointilautakunnan alaisten toimintojen näkökulmasta koulujen ja päiväkotien sijainnilla ja saavutettavuudella on merkitystä. Erityisesti koulut ovat varsin hyvin monikäytössä muun muassa lähiliikuntapaikkoina. Nuorisopalvelut sijoittuvat osittain koulujen yhteyteen. Karhulan alueella uuteen kouluun on sijoittumassa mahdollisesti myös kirjastopalvelu. Tällöin hyvät joukkoliikennedyhteiset ja jalankulku- ja pyöräilymahdollisuudet korostuvat myös koulupäivien ulkopuolella. Koulujen monikäyttöisyyden lisääminen korostuu myös valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman tavoitteissa.

Kaupungin talouden ja käytössä olevien väestö- ja oppilasennusteiden valossa hyvinvointilautakunta kannustaa kasvatuksen ja koulutuksen lautakuntaa rohkeuteen toteuttaa koulu- ja päiväkotiverkon kokonaisuudistus mahdollisimman kauaskantoisella tavalla, jotta Kotkassa on jatkossa käytössä tarvittavat päiväkodit ja koulut keskeisillä ja

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

saavutettavilla sijainneilla sekä sopivalla mitoituksella vuosikymmeniksi eteenpäin.

Esittelijä: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta päättää esittää edellä olevan lausuntonaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitykseen.

Käsittely: Esittelijä hyvinvointijohtaja Kati Homanen lisäsi pykälään, että pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös: Päättiin ehdotuksen mukaisesti.

Tämä pykälä on tarkastettu kokouksessa.

Toimeenpano: Ote: Kasvatuksen- ja koulutuksen lautakunta

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136§)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

D/4093/00.01.02.02/2023**36 § Elinvoimavaliokunnan itsearviointi kaudesta 2022-2023**

Elva 11.10.2023 § 36

Valmistelija: Viestintä- ja tapahtumakoordinaattori Nina Rauhala, p. 040 5850254

Esittelyteksti: Elinvoimavaliokunta päätti kokouksessaan 6.9.2023 teettää itsearvioinnin valiokunnan työskentelystä kaudella 2022–2023. Kysely lähetettiin sähköisesti. Puheenjohtaja esittelee kokouksessa yhteenvedon vastauksista.

Esittelijä: Puheenjohtaja Johan Bardy

Ehdotus: Elinvoimavaliokunta käy keskustelun itsearvioinnin yhteenvedosta ja päättää merkitä asian tiedoksi.

Asian käsittely: Nina Rauhala esitteli asiaa, jonka jälkeen elinvoimavaliokunta kävi keskustelun itsearvioinnin yhteenvedosta.

Päätös: Elinvoimavaliokunta merkitsi asian tiedoksi.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL § 136)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Muutoksenhakukielto

Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 30–36

Seuraavista päätöksistä ei julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 146 §:n nojalla saa hakea muutosta kuntalain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla, koska kyse on markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvista asioista

Pykälät:

Koska seuraavista päätöksistä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus, niistä ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät:

Seuraaviin päätöksiin ei hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin tai muun lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

Oikaisuvaatimusohjeet

Asiat

-

Oikaisuvaatimus- viranomainen ja oikaisuvaatimus- oikeus

Yllä mainittuihin päätöksiin voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksena **elinvoimavaliokunnalle**.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen maksu

Oikaisuvaatimuksen käsittely on maksutonta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa, katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi **17.10.2023**.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja liitteet

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- muutosvaatimuksen perusteet.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin sen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimus on sen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittaja, myös allekirjoittajan nimi, asuin- tai postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa. Jos oikaisuvaatimusta koskevia ilmoituksia tai päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava kaupunginhallitukselle virka-aikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös sähköpostitse.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus lähetetään aina omalla vastuulla.

Oikaisuvaatimusviranomaisen yhteystiedot

Kotkan kaupunki
Elinvoimavaliokunta
Kustaankatu 2, 48100 Kotka
(PL 205, 48101 Kotka)
Puhelin: 05 234 50 (kirjaamo)
Sähköposti: kirjaamo@kotka.fi
Virka-aika: ma—pe klo 8.00—12.00 ja 13.00 - 16.00
Erikseen ilmoitettavana kesäaikana:
ma—pe klo 8.00—12.00 ja 13.00 - 15.00

VALITUSOSOITUS

Asiat

-

Valitusviranomainen ja valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Itä-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valituksen saa tehdä

- asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhaun maksu

Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta. Maksuista, niiden määrästä ja maksuvapautuksen perusteista on säädetty laissa tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista (1455/2015). Niissä tapauksissa, joissa maksu peritään, se on 270 euroa.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika

Valitus on jätettävä hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi **17.10.2023**

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksen muoto, sisältö ja liitteet

Valitus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on **ilmoitettava**:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan;
- valittajan nimi ja kotikunta;
- postiosoite, puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valitukseen on **liitettävä**:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Valituksen toimittaminen

Valitus on valittajan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet> .

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus lähetetään aina omalla vastuulla.

Valitusviranomaisen yhteystiedot

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Minna Canthin Katu 64
70100 KUOPIO

(PL 1744, 70101 KUOPIO)

Puh. 029 564 2500

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 564 2501

Virka-aika: arkisin klo 8.00—16.15